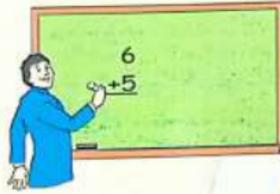

અંક - ૧૧

ઉત્કર્ષ

દી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ સંચાલિત

કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન, ખરૌડ

(દક્ષિણ ગુજરાત યુનિ. સંલગ્ન)

તા. અંકલેશ્વર જિ. ભરૂચ.

સ્થાપના : શિક્ષક દિન - ૧૯૯૧ વર્ષ : ૨૦૦૧-૨૦૦૨

અક્ષય પાપ

મનુષ્યનું મનુષ્ય પ્રત્યેનું સૌની મોટું
અને અક્ષય પાપ છે - અચાની પીડા
તરફ નિઃસંગતિ, ઉદાસીનતા દાખવવી.
તમારી નાણનાજ માણસની પીડા પ્રત્યે
ઉદાસીન રહેવું

તેના જેવો કોઈ દોષ નથી.

જ્યારે ખુબજ નાણની આવતો આર્તપોકાર
તમારા હૃદય સુધી ન પહોંચે
અને દૂર દૂરથી આવતું ઉત્તેજક સંગીત
તમને બહેકાવે

સામે પીડાથી છટપટાતા હોય તેવા
માણસને જુઓ અને તમને સંવેદના
ન થાય અને તમે ડાહ્યાનાની આંખોથી
માઠક દશ્ય બેતા રહો..

કોઈની સહાયતા કરવાને વખતે
તમારા હાથપગ જડ થઈ જાય, પણ
કામુક સંગીત વખતે શરીર નાચવા માંડે.

ત્યારે હે બંધુ મારા, તું બણી
તેજે કે તું પાતળની અંતિમ સીડી પર
પહોંચી ગયો છે.

- રામાલંક

॥ योग: कर्मसु कौशलम् ॥
(कर्मां कुशलता प्राप्त कर्मां श्रेष्ठं योग)

કેલેન્ડર

વાર્ષિક મુદ્રાપત્ર

• અંક •
૧૧

• વર્ષ •
૨૦૦૧-૨૦૦૨

કાંલેજ આંદ્ર એજ્યુકેશન-ખરોડ

તા. અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ.

• સંચાલન •

દી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ
એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ

• સંલગ્ન •

દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી,
સુરત

• સંપાદકો •

પ્રા. જયંત એ. શાહ (અધ્યક્ષ)
શ્રી ભદ્રેશભાઈ ડી. પટેલ (મેનેજીન મંત્રી)

ક્રમ નં.	લેખનું શીર્ષક	લેખક	પાલ નં.
૧	સંપાદકીય	---	૩
૨	અમારો પરિવાર	---	૪
૩	વિદ્યાર્થી સંઘ અને સમિતિ	---	૫
૪	પ્રવર્તમાન શિક્ષણ	પ્રિ. ડૉ. ડાહ્યાભાઈ પી. પટેલ	૬
૫	Evaluation in Language at the Secondary Level	Dr. Pravinchandra R. Master	૮
૬	લઘુતાગ્રંથી (Inferiority Complex)	પ્રા. જયંત એ. શાહ	૧૬
૭	આપણા વર્ગ શિક્ષણ વ્યવહાર દ્વારા 'ટીચર-પાવર' કેળવીએ	ડૉ. પ્રફુલસિંહ જે. રાજ	૧૯
૮	વ્યવહારુ ગણિતશાસ્ત્ર	ડૉ. રાજેન્દ્ર બી. પટેલ	૨૨
૯	વાચનરુચિ અને ગ્રંથાલય	રાહવા કવિતા એ.	૨૪
૧૦	વર્ગખંડ શિક્ષણ સુધારણામાં શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી	ડૉ. ઉમ્મેદસિંહ	૨૬
૧૧	આજનું શિક્ષણ, શિક્ષણ છે ખરું ?	ડૉ. વિજયભાઈ કે. સેવક	૨૯
૧૨	બસ, અર્થ જ અર્થ ?	મહેશ પટેલ	૩૨
૧૩	As you sow so you reap.	Patel Bhadreshkumar D.	૩૪
૧૪	સ્વરોજગારી માટે ટેકનિકલ શિક્ષણ	અન્સારી પરવીન કે.	૩૫
૧૫	યુદ્ધ અને વિશ્વ	મોદી જયશ્રી એમ.	૩૭
૧૬	શિક્ષણ અને જીવન	ગાંગોડા ગોવિંદભાઈ આર.	૩૮
૧૭	મનુષ્યનું મન	પટેલ મનીષા એચ.	૪૦
૧૮	Competition	Patel Jigisha J.	૪૨
૧૯	અભયત્વ	રેશમા પી. કેપ્ટન	૪૩
૨૦	વિસ્મય	પટેલ ફાલ્ગુની એ.	૪૫
૨૧	કાવ્ય	---	૪૬
૨૨	૨૦૦૧-૨૦૦૨ ના વર્ષની પ્રવૃત્તિઓ	---	૫૦
૨૩	ઋણ સ્વીકાર	---	૫૫
૨૪	પ્રશિક્ષણાર્થી સંપર્ક સેતુ : ૨૦૦૧-૨૦૦૨.	---	૫૭
૨૫	ઉત્કર્ષ ફંડના સહયોગી તરફથી આર્થિક સહાય	---	૬૩

સંપાદકીય

કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન ખરોડના ૧૧ વર્ષ પૂર્ણ થતાં કૉલેજનો ૧૧મો વાર્ષિક એક 'ઉત્કર્ષ' પ્રકાશિત કરી આપના કરકમળમાં મુક્તાં અમે આનંદ અને ગૌરવની લાગણી અનુભવીએ છીએ. કૉલેજ પરિવાર અને સમાજના અનન્ય સહયોગથી કૉલેજ યોતાના કાર્યની સુવાસ સમગ્ર દક્ષિણ ગુજરાતમાં પ્રસરાવી રહી છે.

વડીલોએ સેવેલા શમણાંઓ ધીમે ધીમે સાકાર થઈ રહ્યાં છે. ટુંકાગાળામાં ટુંકા સાધનો અને મર્યાદિત સુવિધાઓ વચ્ચે પ્રશિક્ષણાર્થીઓ અને પરિવારે કરેલા કાર્યો પ્રશંસનીય રીતે આગળ વધી રહ્યાં છે. શૈક્ષણિક સિદ્ધિમાં સંસ્થાનું પરિણામ ૧૦૦% આવે છે, છેલ્લા બે વર્ષથી ૮૫% વિદ્યાર્થીઓ ૬૦% થી વધુ માર્ક્સ મેળવે છે. આ ઉપરાંત ધીમે ધીમે પરંતુ મક્કમ પગલે પરિસંવાદ, પ્રકલ્પો, સ્પર્ધા રમત-ગમત વગેરે પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા કૉલેજનું સંપર્ક વર્તુળ સુદૃઢ રીતે વિસ્તૃત થઈ રહ્યું છે, તેનો અમને અત્યંત આનંદ છે. સમયના વહેણ સાથે ક્ષિતિજની ધાર પર નવા શમણાંઓ પણ આકાર લઈ રહ્યાં છે. જે સૌની ગુભેચ્છા, સહયોગ, પ્રભુકૃપા અને પરિવારના સંનિષ્ઠ પ્રયાસોથી જરૂર પાર પડશે.

મસ્તૂત અંકમાં સંસ્થા દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ વર્ષ દરમિયાનની પ્રવૃત્તિઓ, કૉલેજ પરિવારના સભ્યો દ્વારા તૈયાર થયેલ તેમજ સંકલિત લેખો, પ્રશિક્ષણાર્થીઓની વ્યક્તિગત માહિતી, ફોટોગ્રાફસ તેમજ અંકની પ્રસિદ્ધિમાં આર્થિક સહયોગ આપનાર દાતાઓ, શુભેચ્છકોની યાદી, જાહેરાતો વગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. જે વ્યવસાય, ઉત્પાદન, જીવન અને શિક્ષણ વિષયક આજતોના પ્રચાર અને પ્રસારમાં જરૂર ફળદાયી બનશે.

કૉલેજ પરિવારના પ્રત્યેક સભ્ય અને માર્મિક ઓફસેટ ભરૂચની શ્રી રવિભાઈએ 'ઉત્કર્ષ'ને સુંદર, સમૃદ્ધ અને ક્ષતિરહિત બનાવવામાં ખૂબ જ સારો સહયોગ આપ્યો છે. તેમનો આ તકે અમે હૃદયપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ.

સંપાદકો

(મેગેઝીન સમિતિ : અધ્યક્ષ) પ્રા. જયંતભાઈ એ. શાહ

(મેગેઝીન સમિતિ : મંત્રી) શ્રી ભદ્રેશભાઈ ડી. પટેલ

● તકની તકલીફ એક જ છે કે એ આવે છે તેના કરતાં જતી રહે ત્યારે મોટી લાગે છે. - બનાડ શો. ●

ધી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ

કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન - ખારોડ

તા. અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ

● અમારો પરિવાર ●

● સંચાલક મંડળ ●

શ્રી અહમદભાઈ એ. પટેલ (પયદર્શક અને પ્રેરણાસ્રોત)	શ્રીરાજેશભાઈ ટી. મનુભરવાલા (કોષાધ્યક્ષ)
શ્રી સુનીલભાઈ બી. પટેલ (ઉપપ્રમુખશ્રી)	શ્રી ડી. એ. આનંદપુરા (ટ્રસ્ટીશ્રી)
શ્રી આરિફભાઈ વજીફદાર	શ્રી મહંમદભાઈ એ. ભેયાત "
શ્રી વિનોદભાઈ યુ. વકીલ (મંત્રીશ્રી)	શ્રી કમલેશભાઈ ઉદાણી "

● શૈક્ષણિક કર્મચારીગણ ●

૧. આચાર્ય શ્રી : ડૉ. ડાહ્યાભાઈ પ્રાગજીભાઈ પટેલ	૨. પ્રાધ્યાપક : ડૉ. પ્રવીણચંદ્ર રતિભાઈ માસ્ટર
૩. પ્રાધ્યાપક : શ્રી જયંતભાઈ અરવિંદભાઈ શાહ	૪. પ્રાધ્યાપક : ડૉ. પ્રફુલ્લસિંહ જસવંતસિંહ રાજ
૫. પ્રાધ્યાપક : ડૉ. રાજેન્દ્રભાઈ ભરજીભાઈ પટેલ	૬. ગ્રંથપાલ : શ્રીમતી કવિતાબહેન અરવિંદભાઈ રાઠવા

● બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીગણ ●

જી. કલાર્ક : શ્રી જયંતભાઈ શશીકાંતભાઈ પટેલ	જી. કલાર્ક : શ્રી ઈસ્માઈલ મુસા જોગીયાત
---	--

● સેવકગણ ●

સેવક : ખલીફા ઈસ્માઈલ મુસાભાઈ	સેવક : શ્રી ફારૂક યુસુફ બીજાભાઈ
સેવક : શ્રી અધિનભાઈ મોતીભાઈ વસાવા	સફાઈ કામદાર : શ્રી ચંદ્રવદન કનૈયાલાલ ગુર્જર
વૉચમેન : શ્રી મિનેષકુમાર હરિવદનભાઈ જાદવ	

વિદ્યાર્થી સંઘ અને સમિતિ

: પ્રમુખ :
ડૉ. ડી.પી.પટેલ

: ઉપપ્રમુખ :
ડૉ. પી. આર. માસ્ટર

: સામાન્ય મંત્રી :
રાજુભાઈ એમ. ટોડિયા

મેગેઝીન સમિતિ

અધ્યક્ષ - પ્રા. જે.એ.શાહ
મંત્રી - ભદ્રેશ ડી. પટેલ
સભ્ય - પરવીન કે. અનસારી
પાન બાઈ એન. કુકડ

પ્રવાસ સમિતિ

અધ્યક્ષ - ડૉ. પી. આર. માસ્ટર
મંત્રી - વિરલ આર. ચોકસી
સભ્ય - ભદ્રેશ ડી. પટેલ
બિનીતા એમ. ગોહિલ

સાંસ્કૃતિક સમિતિ

અધ્યક્ષ - ડૉ. પી. જે. રાજ
મંત્રી - પાનબાઈ એન. કુકડ
સભ્ય - બિનીતા એમ. ગોહિલ
- મહેશ એલ. પટેલ

સાહિત્ય સમિતિ

અધ્યક્ષ - પ્રા. જે.એ.શાહ
મંત્રી - પરવીન કે. અનસારી
સભ્ય - ભદ્રેશ ડી. પટેલ
- ગોવિંદ આર. ગાંગોડા

છાત્રાલય સમિતિ

નેતા - હર્ષા સી. ચાવડા
નેતા - લક્ષ્મી આર. પટેલ
નેતા - બીપીન કે. પટેલ
નેતા - ઈશ્વર જી. સોલંકી

રમત-ગમત સમિતિ

અધ્યક્ષ - ડૉ. પી. જે. રાજ
મંત્રી - ગોવિંદ આર. ગાંગોડા
સભ્ય - વિરલ આર. ચોકસી
પાનબાઈ એન. કુકડ.

નાણાં સમિતિ

અધ્યક્ષ - ડૉ. આર. બી. પટેલ
મંત્રી - મહેશ એલ. પટેલ
સભ્ય - વિરલ આર. ચોકસી
- પરવીન કે. અનસારી.

પ્લાનીંગ સમિતિ

અધ્યક્ષ - ડૉ. આર. બી. પટેલ
મંત્રી - બિનીતા એમ. ગોહિલ
સભ્ય - મહેશ એલ. પટેલ
- ગોવિંદ આર. ગાંગોડા

ગંવાલય સમિતિ

અધ્યક્ષ - શ્રીમતી કે. એ. રાઠવા
મંત્રી - શલ્કુની એ. પટેલ
સભ્ય - કૃપેશ જી. નાયક
- સંજીતા આર. પરમાર.

નાગાયત સમિતિ

અધ્યક્ષ - ડૉ. ડી. પી. પટેલ
મંત્રી - નવીન આર. ટંડેલ
સભ્યો - ઈશ્વર જી. સોલંકી
- જીવીદ બી. શેખ

પરવર્તમાન શિક્ષણ

પ્રિ. ડૉ. કાજાભાઈ પી. પટેલ કૉલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, ખરોડ.

"તમે જે બધું ભણાવો છો તે શિક્ષણ કહેવાય અને બાળક પોતાની મેળે જે વિચાર ઉપાડે તેને સંસ્કાર કહેવાય. શિક્ષણથી માણસ સુધરતો નથી - સંસ્કારથી સુધરે છે."
- પૂજ્ય પાંડુરંગ શાસ્ત્રી આઠવલે.

આઝાદી મેળવ્યા બાદ બંધારણની સ્થાપના થતાં જમાના જૂની શિક્ષણ પદ્ધતિને નવી દિશા આપવા અંગે માધ્યમિક શિક્ષણપંચ, રાષ્ટ્રીય શિક્ષણપંચ, કોઠારી શિક્ષણપંચ વગેરેએ ચર્ચા વિચારણાને અંતે શિક્ષણમાં આમૂલ પરિવર્તન લાવવા માટે સૂચનાં અને પ્રયાસ કર્યાં. ૧૯૮૬ થી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ અમલમાં આવી. જેના પરિણામ સ્વરૂપ શિક્ષણમાં પરિવર્તન અસ્તિત્વમાં આવ્યું. આવેલા પરિવર્તનો તરફ દૃષ્ટિ થતાં હાલના શિક્ષણ સામેના પડકારો નજર સમક્ષ આવે છે, અને તેના પર થતા પ્રહારો સાંભળવા મળે છે. એવરેન્ટ રેલર - શિક્ષણ સામેના પડકારો નજર સમક્ષ આવે છે, અને તેના પર થતા પ્રહારો સાંભળવા મળે છે. એવરેન્ટ રેલર - "શાળા મરી પરવારી છે," એવી વાત રજૂ કરે છે. 'ઈવાન ઈલિચ' શાળાવિહિન સમાજની હિમાયત કરે છે. બકુલ ત્રિપાઠીએ 'દ્રોણાચાર્યનું સિંહાસન' પુસ્તકમાં સમગ્ર શિક્ષણનું પોકળ બહાર પાડેલ છે. સુરેશ જોશીની 'વિદ્યા વિનાશને માગે' પુસ્તકમાં સમગ્ર શિક્ષણનું પોકળ બહાર પાડેલ છે. વિદ્યાર્થીઓ શાળાને બદલે કૉચિંગ ક્લાસમાં કે ટ્યુશનમાં જ ભણે છે. જે શાળાઓના શિક્ષણની પોકળતા પુરવાર કરે છે. સમાજમાં જોવા મળતા અનિષ્ટોના મૂળ ક્યાં છે? ખરેખર, તો આ અનિષ્ટોના મૂળ શિક્ષણમાં જ છે.

કોઠારી કમિશનના અહેવાલના આમુખમાં જણાવ્યા પ્રમાણે 'ભારતનું ભાવિ તેના વર્ગબંધોમાં ઘડાઈ રહ્યું છે.' ભારતનું ભાવિ યડનારા શિલ્પીઓ પાસે ભાવિ ભારતનું સ્પષ્ટ ચિત્ર છે ખરું? રાષ્ટ્રે આઝાદી પ્રાપ્ત કરી પરંતુ, શિક્ષણક્ષેત્રમાં સ્વતંત્રતા છે ખરી? શિક્ષણ માટેના વિપયો, અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયા, મૂલ્યાંકન, નિદાન, ઉપચાર.... વગેરેની પ્રક્રિયાઓ ઢાંચો બદલાયો છે ખરો? શિક્ષણ લેનારની સંખ્યા વધી સાક્ષરતાનો આંક ઊંચો ગયો પરંતુ શિક્ષણથી વ્યક્તિના જીવનમાં પરિવર્તન આવ્યું ખરું?

શિક્ષણ એ તો જીવંતીનો આત્મા છે. હાલમાં તે મુરઝાઈ રહ્યું છે. તેનું પતન થઈ રહ્યું છે, તે માટે જવાબદાર કોણ? તે માટે સરકાર, વાલી, શિક્ષણ, સમાજ, વિદ્યાર્થી, પરિસ્થિતિ... વગેરે જવાબદાર છે. પાંચ દાયકા વીતવા છતાં પ્રાથમિક શિક્ષણનું સાવત્રિકરણ કરી શક્યા નથી. આ માટેના શિક્ષણના પડકારોમાં આર્થિક પડકાર મહત્વનો છે. સરકાર તરફથી અંદાજપત્રમાં ફાળવવામાં આવતી રકમ અને વિદ્યાર્થીટીક થતો ખર્ચ પ્રમાણમાં જૂજ છે. સરકાર શિક્ષણને મજબૂત બનાવવામાં સરિયામ નિષ્ફળ ગઈ છે. શિક્ષણની જવાબદારી સમાજ સરકારને અને વાલીઓ શૈક્ષણિક સંસ્થાને સોંપે છે. આમ, વાલી અને સમાજ શિક્ષણ પ્રત્યે ઉદાસીન રહે છે. રાજકારણથી શિક્ષણ અલિપ્ત રહેવું જોઈએ, પરંતુ શિક્ષણધામો સરસ્વતીના કેન્દ્રો રાજકારણના અખાડાના કેન્દ્રો બનેલા છે અને રાજકારણમાં શિક્ષણના સ્થાને શિક્ષણમાં રાજકારણ પ્રવેશ કરેલ છે. હાલમાં શિક્ષણ માટે પડકારરૂપ કેટલાક પ્રશ્નો ઉદ્ભવે છે.

શિક્ષણ એ -

- વ્યવસાય માટે સક્ષમતાની ખાતરી આપી શકે છે?
- વ્યાવસાયિક નેપુણ્ય માટેની ખાતરી આપી શકે છે?

- અનુભવ એ દરેક માણસે પોતાની ભૂલોને આપેલું નામ છે. -વાઈલ્ડ ●

- સ્વરોજગારીની તક અને તાલીમ આપી શકે છે ?
- બાવિજીવનની તેવારી પૂરી પાડી શકે છે ?
- બાવિજીવન સાથે સંબંધ ધરાવી શકે છે ?
- વિવિધ શાખાઓ માટે સેતુરૂપ બને છે ?
- સમસ્યા ઉકેલની સૂઝ અને શક્તિ આપે છે ?
- પસંદગી (વિપય, અભ્યાસક્રમ, સંસ્થા, સમયગાળો.. વગેરે)ની તકો પૂરી પાડે છે ?
- વ્યક્તિના જીવનને આનંદમય બનાવે છે ?
- વ્યક્તિગત કે સામાજિક સમસ્યાનો ઉકેલ પૂરો પાડે છે ?
- સર્વાંગી વિકાસ માટે જરૂરી શક્તિઓ, કૌશલ્યો વિકસાવે છે ?
- પ્રયોજાત્મક અને વ્યવહારલક્ષી છે ? શિક્ષણમાં નાવીન્ય છે ? શિક્ષણમાં વેવિધ્ય છે ?
- સમાજ, જીવન અને વ્યવસાય વચ્ચે પરસ્પર સંબંધ વિકસાવે છે ?

ઉપરોક્ત પ્રશ્નના પ્રત્યુત્તર મહદ્અંશે નકારાત્મક આવે છે. હાલમાં શિક્ષણ એ શિક્ષણ નથી પરંતુ ત્રાસ છે, ભાર છે, એ માનવ ઘડતર, નાગરિક ઘડતર માટે નિષ્ફળ ગયું છે.

જીવન જીવવાની કળા ખીલવવાના સ્થાને જીવન મુરજાવી દે છે. કારણ કે વ્યવસાયના સ્થાને નોકરીની શોધ અને નોકરી નહિ મળતાં બેકારીનો ભોગ બની, હતાશા અનુભવે છે.

વાસ્તવમાં શિક્ષણ એટલે શું ?

મહર્ષિ અરવિંદના જણાવ્યા અનુસાર વ્યક્તિનો સર્વાંગી વિકાસ થાય અને તે સર્વોપયોગી જીવન જીવે તે સાચું શિક્ષણ. વ્યક્તિના જીવનમાં અપેક્ષિત પરિવર્તન લાવે અને તે માટેની દિશા અને દષ્ટિ પૂરા પાડે તે શિક્ષણ. જીવનની સફળતા માટેના અનુભવો પૂરા પાડી સમસ્યા ઉકેલ માટેની ક્ષમતા અને અનુભવ પૂરા પાડે તે શિક્ષણ. શિક્ષણ એટલે નિરીક્ષણ, શિક્ષણ એટલે કલ્પના, શિક્ષણ એટલે વિચાર, શિક્ષણ એટલે તર્ક, શિક્ષણ એટલે સર્જન, શિક્ષણ એટલે તારવણી. આમ શિક્ષણ પ્રક્રિયામાં તર્ક, નિરીક્ષણ, વિચાર, સર્જન, તારવણી, વેવિધ્ય, નાવીન્ય, વિશ્લેષણ - સંયોજન, કલ્પના, વિચાર, અભિવ્યક્તિને સ્થાન મળે તો શિક્ષણ સરકારથી, ફળદાયી અને વિકાસલક્ષી બને. શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓ - શાળાઓ - જેલ નહિ, પરંતુ સંસ્કારધામ, વિદ્યાધામ, સરસ્વતી મંદિર, જ્ઞાનકેન્દ્રો બનશે. શાળાનો વર્ગ એ સ્વર્ગ બનશે અને વિદ્યાર્થીએ સરસ્વતીનો ઉપાસક બનશે. સંસ્થામાં ચાલતા વ્યવહારમાં મશીનરીના સ્થાને મિશનરી ભાવ વિકસતાં સમાનતા અને શ્રેયતા દર્શન થશે. સંસ્થાએ નિર્જીવ દિવાલોનું માળખું નહિ બનાવતાં અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓથી જીવંત ધબકાર અનુભવશે. શિક્ષણમાં યોગ્યપટ્ટીના સ્થાને અનુભવ અને પ્રવૃત્તિલક્ષી રસપ્રદ ક્રિયા-પ્રક્રિયાઓ સ્થાન લેશે. બાળકના સર્વાંગી વિકાસ માટે જરૂરી માહિતીનું આદાન-પ્રદાન રસપ્રદ ક્રિયા-પ્રક્રિયાઓ વડે વેવિધ્યપૂર્ણ અનુભવો વડે આપવામાં આવશે. શીખવે તે મૂલ્યોને પ્રાધાન્ય આપી, નિદાન-ઉપચાર, ગતિ-પ્રગતિ માટે જાગૃત રહેશે. જો આમ બનશે તો માહિતીનું ગોડાઉન બનતું શિક્ષણ અનુભવ જન્ય જ્ઞાનદાતા શિક્ષણ બનશે. બાવિ પેઢી બાવિ રાષ્ટ્રના સ્વપ્નો સાકાર કરી અનેકવિધ ક્ષેત્રે સિદ્ધિ મેળવી, મૂલ્યોનું સંવર્ધન, સંરક્ષણ અને વિસ્તૃતીકરણ થશે. આ માટે શિક્ષણમાં આમૂલ પરિવર્તન લાવવાની જરૂર છે. જાગો અને ધ્યેયને સિદ્ધ કરવા કટિબદ્ધ બનો. અસ્તુ.

● સાચું બોલવાનો એક કાયદો એ છે કે પછી, આપણે શું બોલેલા તે યાદ રાખવું પડતું નથી. - સેમ્યુઅલ જોન્સન ●

Evaluation in Language at the Secondary Level

Dr. Pravinchandra R. Master

In the coming century language education will flourish due to the development in the different fields of life. Evaluation is an in-built component of the teaching learning process to determine the learner's progress in achieving the course objectives. Its purposes are measurement of achievement, diagnosis of weaknesses, motivation, etc. The tests and examinations, at present have been primarily used more for grading students, than for ascertaining the student's progress in terms of stated educational objectives of the teaching of the subject. It is observed that the marks, divisions or grades are widely used for promotion to the next class, selection in the institutions of higher learning or for good employment, they acquire undue importance for the students, teachers and parents. In this scenario, the real concept of evaluation, which has to be a continuous process, form an integral part of the education system and should be interlinked with the educational objectives.

Purpose :

Evaluation is an in-built component of the teaching learning process. Teachers can judge their skills in teaching and students can know where they stand. This process of evaluation determines the progress of the students towards the achievement of goals. Ideally speaking, whatever is taught should be tested, but in practice it is reversed whatever is tested, is taught.

- It is possible to evaluate students abilities and studies of a whole year in a three hour examination ?
- Why examination has become a matter of life and death for students ?
- Why examination has failed to look for inner abilities such as intelligence, imagination and creativity ?
- Why examination has become a game of memory and related gadgets ?

A bunch of papers written in a few hours, scanned by different teacher-examiners facing different moods, whims, ways of thinking and in reality with no accurate rational knowledge about the examinees decides the fate of students.

Actually evaluation is designed to serve the following purpose/s.

- To diagnose student's weaknesses and provide data for remedial teaching.
- To measure students' achievements in terms of the course objectives.
- To motivate students for maximum learning efforts.
- To evaluate effectiveness of teaching.
- To serve as basis of administrative decisions like promotion, recruitment etc.

Closed book examination, Open book examination, Oral testing and Practicals are alternative evaluation devices.

Closed-book examination system :

The closed book examination system has the following shortcomings.

- Mostly requires recall of information and fails to test higher objectives like understanding, skill, application, analysis critical thinking, creativity, synthesis, etc.
- Subjectivity of paper setter, examinees and evaluators.
- Ineffective coverage of contents.
- Administrative problems like mass copying, etc.

To overcome these shortcomings proper planning before the examination is very much necessary. The structure of a question paper should be based on :

- Objectives of the course.
- Specific purpose of the examination.
- Formate and policy allocating weights to different objectives, content areas and forms of questions.
- Operational layout of design of a question paper.
- Properly worded and structured questions so that the examinees understand the scope and length of the expected answer.
- Different forms of answers like very short answer type, short answer type, essay type etc.
- Clear, specific and pointed directions to examinees.
- Specific time limit for different type of questions.
- Pre prepared scoring key or marking scheme.

Open-book Examination :

In open-book examination students will be allowed to approach not only text books but also reference books and other materials within prescribed time limits. This kind of examination may infuse the spirit of self-appreciation, self-explanation and develop the finer sensibilities of students. The time limit is a significant factor, which may vary as per the nature of the questions, the level of examinees and the available references. This kind of examination.

- reduces mere memorization
- concentrates on testing higher levels of application abilities to solve the problems posed by situations in life.
- contributes towards stimulating student interest in searching for new avenues of comparing and contrasting with higher learning experiences.
- develops abilities like.

curiosity, searching of different sources of information, choosing the needed material, organization and presentation of the material in desired manner, self confidence, self-evaluation.

- develops creative and critical thinking.

In this kind of examination, the students are expected to provide evidences of

- originality of thought.
- depth with reference to content, assimilation and precision.
- selecting specific, content-based matter, supportive facts and presenting them in a logical manner.
- relevance, quality and continuity in flow of presentation.

Oral Testing :

Speech and script are two important vehicles of communication. These both should be developed in a balanced manner and also evaluated appropriately. It is a face-to-face, question answer activity between the student and the teacher. Depending on the students level different techniques are used. They are reading aloud, conversational exchanges, using pictures for assessing oral production, the short talk group discussion, role play, oral interview etc. for +2 students a panel of examiners may participate in a viva-voce, interview or panel discussion to test objectivity. It stimulates students to study and tests student's knowledge, understanding and application abilities and also helps in diagnosing weaknesses on the spot. This kind of testing should be

administered skillfully to achieve valid and reliable results. Weights to different aspects should be determined in advance to have uniformity in marking by more than one examiner. Personality traits like quickness, gesture, confidence, alertness, reaction time, etc. should also be given importance at the time of evaluation or responses.

Practical Examination : Project work

At +2 Level scientific and application ability should be developed in learners. The material and procedures used in the execution of project work foster basic skills and understanding. It is an aid in the achievement of social competence. Project work builds capacities like :

- reading independently from a variety of reference books.
- reading current publications - news papers, magazines, pamphlets, government bulletines, etc.
- utilizing modern means of additional information - E-mail, Internet, etc.
- taking notes and outlining points.
- comparing opinions to determine bias and accuracy.
- using and developing tables, index and appendix.
- studying graphs, tables, charts etc.
- presenting oral and written reports.
- developing psychomotor skills including observation, manipulation, drawing, reporting etc.
- developing abilities and behaviour like creativity, research, using library, recognizing and stating the problems, communication, studying problem-solving, cooperation, planning, construction and evaluation of the materials.

- eg-1) Prepare a glossary for the first ten lessons of your English textbook (Refer a good dictionary)
- 2) Collect 5-7 story-like news from an English - Guj. news paper and construct 5-7 short stories.
 - 3) Visit a website of literature and prepare introductory notes on the authors of your textbook.
 - 4) Translate short stories.
 - 5) Construct 5-7 photo stories - (take help of news papers, magazines)

Unit Test :

To bring about desired growth among the students unit tests administered regularly assess their progress, potential and weaknesses for taking necessary steps. If so happens evaluation will become the basis of continuous review and revision. Various measures like participation, question - answers, completion of home assignments projects etc. help teachers to find out learning gaps. Analysis of answer books is also an important activity for effective evaluation. The diagnosis of under-achievement of the last 15 to 20 percent students is based on the following steps :

- micro-analysis of the content area.
- framing maximum questions in one area.
- arranging questions in the order of difficulty.
- administering such tests on the weak students.
- analyzing the answer books and identifying hard spots in learning.
- taking remedial steps-personal attention, tutorial classes, re-teaching the micro concept, changing the method of teaching etc.

Remedial Teaching :

An appropriate decision of remedial teaching will be based on analysis of answer books. Teacher should give individual help or guidance to one or two students who could not solve a question. If it goes to approximately 25 per cent they can be helped in tutorial groups. But if it goes to 75 percent or more there is need to re-teach the concept in the class-Brighter students may also be asked to discuss the concept with the weak students, Collaborative learning also help the students. It will give feed back for improvement. It will give feed back for improvement in class room teaching. For the last 10 or 15 percent students diagnostic testing may be arranged for thorough analysis of their weaknesses. Regular remedial teaching may work well where there is a great homogeneity of ability with the exception of one or two isolated cases. Remedial groups, each containing four to six students, are formed for personalized teaching. If the group is larger it is more difficult to maintain the individualized and personalized relationship which is necessary for recovery of the students.

Remedial programmes must be geared to the level of the students. There are, some basic principles which have universal application in this regard they are :

- Begin where the student is Don't assume that the student knows more than he really does. Develop readiness among the students for new materials and advanced learning.
- The students should be frequently informed of their progress : regular checking of homework, assignments, tests and maintaining records provide a powerful motivation for learning the language.
- The work must be real and vital to the students. The exercises, tasks, which do not relate to real life situations, will not be effective. Therefore authentic materials like railway-literature newspaper cuttings, wrappers etc. should be used. The personal learning needs of the students must be met through active participation.
- The work should be accompanied by definite satisfaction on the part of the students.
- Abundant and varied exercises, tasks, games, projects, activities should be provided.
- The students in regular classes should be handled making provisions for individual differences.
- Students home conditions contribute to their strength and weakness. The teacher should interact with the parents and assist in developing a suitable atmosphere in the home for studies.
- The teacher should remove the fear of examination. Examinations are not a threat. The teacher is a facilitator of knowledge.

Task : I

Purpose : Reading / Writing / Speaking

Look at the following advertisement taken from a news paper. It offers the best education in the city. You would like to discuss the important points with your friends / parents / teachers. Take down the important points in the form given below :

Advertisement of
an educational institute

(A newspaper Cutting)

Important points for group / class discussion :

1. Admission opens till _____
2. Course fees _____
3. Basic qualification for an admission _____
4. Maximum intake _____
5. Number of students in a class _____
6. Hostel facility _____

7. Institution's infra structure ;

8. Recognition _____
9. Faculty _____
10. Other important points to note : _____

Discussion :

Here a teacher is free to make change/s in the instruction and accordingly the students will do the activity and different purposes of language teaching can be gained.

- Without giving 10 important points.

Task : II

Instruction :

Go through the advertisement and write a paragraph about the Institute in a paragraph about 100 words.

Instruction :

Go through the advertisement and discuss about the Institute. You wish to join the institute.

Task : IV

Here is a score board. Read it and prepare a report of the match played between India and Pakistan.

N.Delhi 19th Mach.

Pakistan Vs. India			
1. Shahid Afride	B	66	
2. Rashid Latif	B	35	
3. Akram Rajja	B	70	
4. Yusuf Yohhanna	B	80	
5. Moin Khan	(C) wc	44	
6. Shaklein Mustak	Bawller		
7. Azhar Memood	Bawller	11	w. 4
8. Vasim Akram	Bawller	09	w. 2
9. Vaqar Yunus	Bawller	03	w. 3
10. Yunus Khan	Bawller	15	w. 0
11. Soyeb Akhtar	Bawller	11	w. 1
1. Saurav Ganguly	C	80	
2. Dinesh Mongiya	B	102	
3. Rahul Dravid	B	60	
4. Mohmed Kalff	B	44	
5. Ajit Agarkar	Bawller	31	w. 2
6. Vasim Jaffar	B	45	
7. Ajay Rattra	wc	00	
8. Yuvrajsing	Bawller	36	w. 3
9. Harbhajansing	Bawller	18	w. 4
10. Zahir Khan	Bawller	09	w. 1
11. Anil Kumlai	Bawller	11	2. 0

[A complied article]**Source Material :**

- Anderson, J 1971 A technique for measuring reading comprehension and readability.
(English Language Teaching Journal 25(2) : 178-82)
- Brumfit, CJ 1984 Communicative Methodology in Language Teaching - Cambridge University Press
- Finocchiaro, M and Sako, S 1983 Foreign Language Testing : A Practical Approach.
Regents, New York
- Lado, R 1961, 1964 Language Testing : the Construction and use of Foreign Language Tests - Longman.
- PGCTC, CIEFL Reading Material.

લઘુતાગ્રંથી (Inferiority Complex)

પ્રા. જયંત એ. શાહ.

લઘુતાગ્રંથી વ્યક્તિના વિકાસમાં અવરોધરૂપ બને છે. લઘુતાગ્રંથિનો ઉદ્ભવ માનવીના મનમાં થાય છે. તેથી વ્યક્તિના ધોન્ય વિકાસ માટે તેના મનનું ધ્યાનર સાચી દિશામાં થાય તે અન્યંત જરૂરી છે. લઘુતાગ્રંથિનું મિથ્યારો વ્યક્તિને નિષાળ બનાવે છે. લઘુતાગ્રંથિ ધરાવતી વ્યક્તિ સતત સંતાપનો અનુભવ કરે છે. વાતચાતમાં ખોટું સાબી જવું, સ્વસંનોષ વ્યક્ત કરવો, જેથી બાબત તેનો સ્વભાવ બની જાય છે. પરિણામે તે દુઃખી, નેજમીન અને ઉદાસ જેવા મળે છે.

આવી વ્યક્તિ બીજાઓની નજરથી સતત દૂર રહેવા પ્રયત્ન કરે છે. અન્ય સાથે નિખાલસ વાતચીત કરવાની વાત તો દૂર રહી, તે બીજાના સંપર્કમાં આવવાનું પણ ટાળે છે. અન્ય લોકો તેના વિકાસમાં તેને નડના નથી, પરંતુ તે પોતે જ પોતાને સાંધી વધારે નડતરરૂપ બને છે. બીજાઓ કરતાં તે પોતાની જાતને દીન, લીન, તુચ્છ અને લાચાર સમજે છે. તે એમ સમજે છે કે મારામાં અનંકવિધ ખામીઓ રહેલી છે. બરેબર તો તેણે એ સમજવું જોઈએ કે ઝવનમાં કોઈ વ્યક્તિ સર્વાંગસંપૂર્ણ હોય, એવું શક્ય જ નથી. અને બીજા બાબત કે વ્યક્તિ સંનોષી અને આનંદી ત્યારે જ રહી શકે જ્યારે તે બીજાઓ પાસેથી કંઈક શીખવાની તૈયારી ટાળવે.

કેટલાક લોકોને વાતચાતમાં દુઃખી, હતાશ અને નિરાશ થઈ જવાની ટેવ હોય છે. જેટલું અને જેવું મળ્યું છે તેના આનંદપૂર્વક હસીને સ્વીકાર કરવો જોઈએ. જે પ્રાપ્ત છે તેમાં જ સારી બાબત શોધવાનો પ્રયત્ન ધુળધાવાની માફક કરવો જોઈએ. કોઈ વસ્તુ, વ્યક્તિ કે પરિસ્થિતિ પ્રત્યે ધૂણા, તિરસ્કાર કે અણમગો પ્રદર્શિત કરવા કરતા પોતાનામાં રહેલી શક્તિ પ્રત્યે જાગૃત રહેવું જોઈએ અને શક્ય માત્રામાં તેને દૂર કરવા કે ઘટાડવા માટે સાંનિધ પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

મોટાભાગના લોકો અન્યની સુંદરતા, સમૃદ્ધિ, વ્યક્તિત્વ, સફળતા વગેરે ગુણોથી આનંદિત થવાને બદલે સંકુચિત બને છે. તે કોઈના વિકાસ, સુંદર વ્યક્તિત્વ, પ્રશંસા, ઉચ્ચસિદ્ધિ વગેરે વિશે જાણીને આનંદિત થવાને બદલે તેની ઈર્ષ્યા અને નિંદા કરે છે. આ પરિસ્થિતિમાં તે અજાણપણે પોતાને જ નુકસાન કરવા માંડે છે. અન્યને મળવાનું ટાળે છે. ઘરના બૂણે બરાઈને મનમાં ને મનમાં ખોટા તર્ક વિતર્ક કરી સમઘનો બગાડ કરી દુઃખી થવા કરે છે. કુટુંબીજનો વચ્ચે રહીને પણ તે હંમેશા બીજાઓ સાથે પોતાની સરખામણી કરીને લઘુતાગ્રંથિ સાથે ઝવન ઝવે છે. તેને દુઃખી થવા માટે કોઈને કોઈ નાનું કે મોટું કારણ મળી જ રહેતું હોય છે. પોતાનામાં રહેલી આવડત, લાંઠાચારી, પરમાર્થ, સેવા જેવી બાબતો પર તેમનું ધ્યાન જતું જ નથી. બીજા મારા માટે શું વિચારતા હશે? મને જોતાં જ પેલાંએ મોટું કેમ ફેરવી લીધું? ફલાણાબાઈએ આ વખતે મારી સાથે કેમ ઉન્સાહથી વાત નહિ કરી? હવે મને પૂરતું મહત્વ કેમ મળતું નથી? મને જ અન્યાય કરવામાં આવી રહ્યો છે. જેવા નબળા વિચારોથી આવી વ્યક્તિ સતત ધેરાયેલી હોય છે. આવા વિચારો સતત કરીને તેઓ પોતાના દુઃખને વધારે છે. આ પ્રકારની માંદગીમાંથી મુક્ત થવા માટે અહીં કેટલાક ઉપાયો દર્શાવ્યા છે.

- સૌ પ્રથમ આત્મવિશ્વાસનો ભાવ જાગૃત કરો, અને સંકલ્પબળને મજબૂત કરો.
- પોતાની જાતને ઓળખો, આપ જેવા છો, જ્યાં છો ત્યાં બરાબર છો. અન્યથી એટલા બધા પ્રભાવિત ન થાવ કે સ્વયં પોતાને દીન, લીન, તુચ્છ, સામાન્ય અને લાચાર ગણી પોતે પોતાની જ નજરમાંથી ઉતરી જાય.

● જયંતમાં તમારો કોઈ મિત્ર નથી, કે નથી કોઈ શત્રુ, તમારું વર્તન જ મિત્ર કે શત્રુ બનાવવા જવાબદાર છે. — ચાણક્ય. ●

- આપ આત્મનિરીક્ષણ વડે પોતાની કામતાઓને અને ક્ષતિઓને જાણો અને તે મુજબ કાર્ય હાથ ધરો. ક્ષતિનિવારણ માટેનો સંનિષ્ઠ પ્રયત્ન યોગ્ય માર્ગદર્શન મેળવીને કરવાથી જરૂર લાભ થશે.
- જો આપ કોઈકને પોતાનો આદર્શ ગણતા હોય તો તેના જેવા બનવાનો પ્રયત્ન કરો.
- લઘુતાગ્રંથિ ક્યારેય પણ તમને વિકસવા દેશે નહિ. આથી સૌ પ્રથમ લઘુતાભાવથી મુક્ત બનો. જો આપ એક સાધારણ, સરળ અને નિખાલસ વ્યક્તિત્વના માલિક છો તો ઘણી સારી બાબત છે. આજના જમાનામાં આપ એક સાચા, સીધાસાદા અને સરળ વ્યક્તિ છો એ બાબત કંઈ નાનીચૂની નથી.
- કુટુંબ, મિત્રો અને ઓકિસમાં જે લોકો સાથે કામ કરવાનું છે, તેના રંગરૂપ, વ્યવહાર, વસ્ત્રપરિધાન, દરજ્જો વગેરેને કારણે લઘુતાભાવ રાખશો નહિ કે સામેની વ્યક્તિ તમારા કરતાં બહુ શ્રેષ્ઠ છે. ખરેખર તમે તેના કરતાં કોઈપણ રીતે ઊતરતા નથી. આપમાં કોઈક એવું પાસું જરૂર હશે જેમાં આપ તેના કરતાં અવશ્ય ઊંચે હશો.
- વાત વાતમાં રિસાઈને, દુઃખી થઈ પોતાની જ ટીકા કરવાનું છોડો. વ્યક્તિ ક્યારેક મનમાં ને મનમાં આવા વર્તન દાખવતી હોય છે જે તેના મનોબળને નબળું પાડે છે.
- ડગલે ને પગલે સતત બીજા સાથે પોતાની સરખામણી કરતા રહી પોતાની જાતને દુઃખી કરવાનું વલણ યોગ્ય નથી. એટલું ઓક્કસ માનજો કે કોઈ સર્વોચ્ચ સંપૂર્ણ નથી.
- પોતાનાથી નિમ્ન સ્થિતિના લોકોને પણ જુઓ કે જેમને બોલવા, ચાલવા, જોવા, સાંભળવામાં તકલીફ હોવા છતાં પણ તે આનંદ, સંતોષ અને આત્મવિશ્વાસથી ભરેલાં હોય છે. પોતાની શારીરિક ક્ષતિને તેઓ ગણકારતા જ નથી. સમાજમાં પોતાનાથી શક્ય એવું કાર્ય તે આનંદ અને ઉત્સાહથી કરે છે. તે કદી પોતાને લાચાર ગણતા નથી. જો કોઈ તેમને લાચાર ગણે તો તે તેમને ગમતું પણ નથી. આવી આત્મશ્રદ્ધા ધરાવતી વ્યક્તિઓ પાસેથી બોધપાઠ મેળવો.
- દૃઢતા, પ્રમાણિકતા, સત્યનિષ્ઠા, પ્રેમ અને કટિબદ્ધતા જેવા ગુણો સ્વીકારીને પોતાના વ્યક્તિત્વને સત્વગુણી બનાવો.
- કેટલાક લોકો એવા ભ્રમમાં રહે છે કે મારા કુટુંબીજનો, મિત્રો અને આસપાસના લોકો મારી સાથે પણ પાતભયું વલણ દાખવે છે. મને હડહડતો અન્યાય થઈ રહ્યો છે. ખરેખર તો એવું હોતું જ નથી. તે પોતે જ અન્યને પૂર્વગ્રહ, શંકા અને અવિશ્વાસના દષ્ટિકોણથી મૂલવે છે. આવી વ્યક્તિ પોતે લઘુતાગ્રંથિને કારણે પોતાની આસપાસનું સમગ્ર ભાવાવરણ દૂષિત કરવા માટે જવાબદાર હોય છે.
- આપના સ્વભાવમાં પરિવર્તન લાવો. સ્મિતપૂર્ણ વ્યવહાર કેળવો, અન્ય સાથે વાતચીતમ રસ કેળવો, વાતાવરણ હળવું અને આનંદિત બનાવવામાં અન્યને પૂરતો સહકાર આપો.
- કઈપણ સંજોગ અને પરિસ્થિતિ પ્રત્યે હકારાત્મક વલણ દાખવો.
- ઘડીકમાં ખુશી ઘડીકમાં ગમ એવું સતત બદલાતું રહેતું વર્તન તમારી માનસિક પરિપક્વતાનો અભાવ દર્શાવે છે, આપના ભાવજગતમાં સ્થિરતા લાવવા પ્રયત્ન કરો.
- થોડાંક સામાજિક બનો. બીજાની સાથે પ્રાસંગિક હળવું મળવું જરૂરી છે. તેનાથી સુખદુઃખ વ્યકત કરવાની તક મળે છે. અન્યના સંજોગ, પરિસ્થિતિ અને દષ્ટિબિંદુને સમજવાનો પ્રયત્ન કરો. બીજાઓ સાથે હરવા કરવાનું રાખો. બહાર નીકળીને જુઓ દુનિયા ધારવા કરતા ઘણી સારી છે.

● બીજાની નકલ ન કરવી તે સૌથી મોટો ધર્મ છે. - મહાવીર સ્વામી. ●

- પોતાની જાત પ્રત્યે રનેહ કેળવો તો બીજા પ્રત્યે રનેહ દાખવવાનું સરળ બની જશે.
- બીજાઓને પણ પોતાની જેમ જ સારી અને નબળી બાબત સાથે સ્વીકારો પછી જુઓ તેમનો આપની સાથેનો વ્યવહાર કેટલો સારો બની જાય છે.
- આનંદનું વાતાવરણ હોય ત્યાં સંકુચિત મનથી જશો નહિ. લઘુતાઅંધિનો ત્યાગ કરો પછી ચારેબાજુ આનંદ છે. આનંદ અને ખુશી એ આપો અને મેળવોનો (give & take) વ્યવહાર છે. આનંદ અને ખુશી માણો અને બીજાને પણ આનંદ અને ખુશીનો અનુભવ કરાવો. આથી લઘુતાઅંધિ આપોઆપ દૂર થઈ જશે.
- પોતાની જાતને કાર્યમાં જોડેલી રાખો. સારું સાહિત્ય વાંચો, સારી વાતો કરો, પ્રકૃતિના સાનિધ્યમાં રહો. ફૂલ, નદી, ઝરણા, પક્ષીઓ, સૂર્યોદય વગેરે જોવા માટે સમય ફાળવો. રમતગમતમાં ભાગ લેવાનું રાખો. બીજાના સુખદુઃખમાં ભાગીદાર બનો.
- બીજાઓનું નજીકથી નિરીક્ષણ કરો. તેમની પાસેથી જરૂર કંઈક શીખવાનું મળશે.
- પોતાની ટીકા કરવાનું છોડો, એવા રસ્તા પર આગળ વધો જ્યાં પ્રેમ સદ્ભાવના, સહયોગ, દૃઢતા, કંઈક કરી છૂટવાની ભાવના, જુસ્સો હોય, પછી જોશો કે આપ બીજા માટે આદર્શ બની રહેશો.
- જો સાત વ્યક્તિની ટોડ હરિફાઈમાં કોઈક વ્યક્તિ સાતમા ક્રમે આવે તો તે વ્યક્તિ જરૂર નિરાશ જ થાય, પરંતુ તેણે પોતે પોતાની જાત સાથે જ સરખામણી કરી હોય તો તે હતાશ થયા વિના જરૂર પ્રગતિના પંથે આગળ વધી શકે છે. પ્રથમ પરીક્ષામાં ૪૦% માર્ક્સ હોય ને બીજી પરીક્ષામાં ૪૫% આવે તો પ્રગતિ જ છે. બીજાના ૬૦ % કે ૭૦ % જોઈને લઘુતાઅંધિમાં સરકવાની જરૂર નથી. આમ આપ અન્ય સાથે સ્પર્ધા કરવાનું જ ટાળો એ જ સારી બાબત છે.

તક હંમેશા તકલીફનો બુસ્તો પહેલોને આવતી હોય છે
એને ઓળખવાનું કામ આપણું છે.

- રુમાગો

આપણા વર્ગ શિક્ષણ વ્યવહાર દ્વારા 'ટીચર-પાવર' કેળવીએ

ડૉ. પ્રફુલસિંહ જે. રાજ

૧. : પ્રાસ્તાવિક :

આજે સમાજની કોઈપણ સંસ્થા પર શિક્ષણની અસર પડી નથી. એટલું જ નહીં સમાજની શિક્ષણ સંસ્થાઓને શિક્ષણમાં રસ રહ્યો નથી. આ સમસ્યા સર્વત્ર છે, પણ આપણામાં અને વિદેશમાં ફેર એટલો છે કે વિદેશોમાં શિક્ષણની એક પ્રકારની ખેવના છે, આપણે ત્યાં માત્ર ટીકા ટીપ્પણી છે. ઓલ્ડિન ટૉફલર જેવાએ ઉદ્ગાર કાઢ્યા હતા. 'What Passes for education to day even in best schools is hopeless anachronism.' આ વાત ટૉફલરે અનુભવેલા સમાજની હતી. આપણે પણ એવા સમયની દેણ સાથે શિક્ષણ વ્યવહાર કરી રહ્યા છીએ. ટૂંકમાં પ્રવર્તમાન સામાજિક ભૂમિકામાં શિક્ષણનું મહત્વ અનેકગણું વધી ગયું છે. તેમ છતાંય શિક્ષણની ભૂમિકા અરગત નીવડી હોય તેમ લાગતું નથી. આપણા કવિ મેઘનાથ ભટ્ટની 'છીપલાં' કાવ્યની પંક્તિઓ ટૉફલરના ભાવિ એધાણની યાદ અપાવી જાય છે.

'પેઢી જૂની સગીમાં શેકતાં નિવૃત્ત મનોવૃત્તિવાળાં, આવતી કાલના શીત પવનનો સામનો શી રીતે કરશે? આ વિદ્યાન જો આપણે શિક્ષકોની સંવેદનાને ઠંડોળતું હોય તો આપણે આપણા વ્યવહારને તપાસવો જોઈએ. નીચે દર્શાવેલી બાબતો અંગે મંથન કરવું પડે.

૧. : શિક્ષણ વ્યવહાર અંગે આપણે શિક્ષકો રી-થિંકિંગ કરીશું ?

વર્ગશિક્ષણ માટે આપણે વર્ગમાં જઈએ અને વર્ગમાં બેઠેલા અનુભવ વિનાના વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ એકધારું બોલ્યા જ કરીએ તેને શિક્ષણ વ્યવહાર કહીશું? શું વિદ્યાર્થીઓ આપણી વાક્ય છટા અને વિદ્રતા દર્શાવવાનું ઓડિયન્સ છે?

● આપણને મળેલી શિક્ષક તાલીમ પૂરતી હતી? આપણી શિક્ષક તાલીમ શું કાલગ્રસ્તતાનો નમુનો નથી? કોઈપણ ઉદ્યોગમાં જુની પુરાણી તાલીમવાળા કારીગરો ચાલે ખરા? નિરંતર તાલીમ માટે આપણો આગ્રહ કેમ નથી?

● નવા યુગનો વિદ્યાર્થી ઈતિહાસ ગોખવા જન્મ્યો નથી પણ ઈતિહાસ સર્જવા જન્મ્યો છે. આ તથ્ય સમજીને નવા સર્જકો સાથેનો વ્યવહાર ક્યારે ગોઠવીશું?

● શિક્ષણને લગતી કેટલીક સંકલ્પનાઓ નવા સંદર્ભો જોવી પડે તેમ છે. જ્ઞાન આપવું એટલે માત્ર માહિતીનો ઢગલો આપી દેવો? ખરેખર તો આપણા વાતાવરણ સાથેના સંપર્કમાંથી જન્મતો અનુભવ એ જ્ઞાન કહેવાય. જ્ઞાન એટલે અંગ્રેજીમાં Cognition કહેવાય છે તે Cognitive with Change જ્ઞાન એટલે જ પરિવર્તન. વૃત્તિ, વલણ અને વિશેષ માહિતીની ઝંખના એટલે પરિવર્તન.

● શિક્ષકના આગ્રહી આપણે છીએ ખરા? શિક્ષક એટલે મિલિટરી અથવા કેક્ટરી જેવી પધ્ધતિ ચાલે ખરી? સાચા અર્થમાં વિદ્યાર્થીમાં શિષ્યત્વ ખીલે એટલે શિક્ષક આવી કહેવાય. શિક્ષણની શિક્ષક આ જ હોઈ શકે આપણા વ્યવહાર પર શિક્ષકનો આધાર છે.

● વિદ્યાર્થીઓનું સહભાગીપણું મેળવવા પ્રયત્ન કરીએ છીએ ખરા? વર્ગશિક્ષણની એક સંકલ્પના Participative Education ની છે. શિક્ષણ એક Dialectical છે. કોઈ વખત શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીની પરિસ્થિતિ બદલાવી જોઈએ. વિદ્યાર્થી પણ શિક્ષકનું રૂપ ધારણ કરી શકે છે. વર્ગ શિક્ષણનું આ હાર્દ છે.

● વર્ગશિક્ષણમાં વિદ્યાર્થી કેન્દ્રમાં છે ખરો? ના, નવી સંકલ્પના સંદર્ભે શિક્ષકની ભૂમિકા બદલાવી જોઈએ. શિક્ષકના વર્ગમાં 100% પ્રભુત્વમાંથી ઘીરે ઘીરે વિદ્યાર્થીના પ્રભુત્વ તરફ જવાની જરૂર છે. આદર્શ સ્થિતિ તો એ કહેવાય કે જ્યારે વિદ્યાર્થીઓ શિક્ષકના અધિકાર યા પ્રભુત્વમાંથી મુક્ત થાય. એ સાચા અર્થમાં સ્વાધ્યાયી બને. શરૂઆતમાં પોતાને કાળવેલા વર્ગના સમયમાંથી દશ-પંદર મિનિટ વિદ્યાર્થીઓને માટે રાખવાની દેવ પડે તો જ આપણી નિયત ભૂમિકામા પરિવર્તન લાવી શકીશું. શિક્ષક મુદ્દો રજૂ કરે પછી વિદ્યાર્થીઓ પ્રશ્નો પૂછી, સમજની સ્પષ્ટતા મેળવે, કોઈ સંદર્ભ માંગે વગેરે બાબતોથી વર્ગ વ્યવહાર જીવંત બનશે એટલું જ નહીં પણ વિદ્યાર્થી શિક્ષણ વ્યવહારમાં કેન્દ્ર સ્થાને ધીમે ધીમે સ્થાન લેતો થશે આને જ Participative education કહેવાય.

● આપણું મૂલ્યાંકન વૈજ્ઞાનિક છે ખરું?

આજે વિદ્યાર્થી કેટલું યાદ રાખી શકે છે, તેના પર જ ધ્યાન કેન્દ્રિત થાય છે. કોમ્પ્યુટરના પુનર્માં કેવળ સ્મૃતિ પરનો ભાર ઓછો કરવો પડશે. અધ્યયનએ વ્યક્તિગત પ્રક્રિયા છે. આથી વિદ્યાર્થી કેટલું સમજે છે, તેની સમજનો ઉપયોગ કરી શકે છે કેમ? એની ચકાસણી આપણે કરવી પડશે.

આથી નિદાનાત્મક અને ઉપચારાત્મક કાર્યની પદ્ધતિ સ્વીકારી મૂલ્યાંકનનો નવો રાહ અપનાવવો જોઈએ. આ પ્રક્રિયા એટલે જ સતત મૂલ્યાંકન - સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન. નિદાન વગરનું સતત મૂલ્યાંકન એ તો કર્મદપલું જ કહેવાય.

● પોતાના વિષયના તાસના સંદર્ભે વિષયના અભ્યાસક્રમનું અને પાઠ્ય પુસ્તકનું અધ્યયન શિક્ષકે સારી રીતે પૂર્વ તૈયારી રૂપે કરવું જરૂરી છે. કેટલીક સંકલ્પનાઓ - બ્યાલોની સમજ શિક્ષકે આપવાની. કેટલાક મુદ્દાઓ સંદર્ભ ગ્રંથની સહાયથી સ્વાધ્યાય તરીકે સોંપવા જોઈએ. સામાન્ય રીતે શિક્ષક Courses પુરો કરવાની મહામત્ત કરે છે પણ ખરી રીતે Course ને Discover કરવાનો એટલે કે નવા સ્વરૂપે રજૂ કરવાનો હોય છે. આમ કરવાથી જ વિદ્યાર્થીને એક પ્રકારનું પ્રેરણા બળ મળશે અને વિદ્યાર્થીઓ સ્વાધ્યાય તરફ પ્રેરશે.

● વર્ગ વ્યવહારનો એક સિદ્ધાંત ધ્યાનમાં રાખવા જેવો છે કે વિદ્યાર્થી વિષયને શું કરે છે તે અગત્યનું છે, નહિ કે વિષય વિદ્યાર્થીને શું કરે છે? આ સિદ્ધાંત જ અધ્યયન અધ્યાપનનો વ્યવહાર દર્શાવે છે. આ જ વિદ્યાર્થીની ક્ષમતા એટલે જેને Competence કહે છે તે છે. વિદ્યાર્થીમાં આ ક્ષમતા આવે એટલે પોતાની વાત કોઈ સમર્થન સાથે કરશે, પ્રત્યાપનમાં એને વિશ્વાસ થશે, સહમતિ તરફનું એનું વલણ થશે અને છેવટે એ કાર્ય પ્રેરિત થશે.

● ઉત્તર દાયિત્વ અદા કરી 'ટીચર પાવર' કેળવાય.

વર્ગ શિક્ષણ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં અપેક્ષિત વર્તન પરિવર્તન લાવવાનો મુખ્ય હેતુ હોય છે. વર્ગ શિક્ષણ શિક્ષક દ્વારા થતું હોય છે. પ્રાચીન કાળનો શિક્ષક માટે મધુર શબ્દ વપરાતો.. આચાર્ય, પાછળથી તે શિક્ષક શબ્દમાં પરિવ્રમ્બો. આચાર પ્રભવો ધર્મ, ધર્મમૂલક અર્થ અને અર્થમૂલક કામ જીવવાનું વિજ્ઞાન શીખવે તે આચાર્ય. શિખવાડે એટલે ગ્રંથાધ્યયન કરાવે, પોતાના જીવનથી દાખલો બેસાડે. પોતાની જીવન ચર્ચાથી ધર્મચારના સંસ્કાર થાય તેવી રીતે જીવે તે આચાર્ય. આપણા શિક્ષકો દ્વારા જ્ઞાન જીવનારા નાગરિકો વિકસિત થાય એવી અનિવાર્યતા છે.

શિક્ષક એક શક્તિ છે. જો શાસ્ત્રનું શિક્ષણ ઉત્તમ આચાર્યો (શિક્ષકો)ના હાથમાં હોય તો ઉધાર શાસ્ત્રને પ્રજા વેટી ન શકે. આ છે શિક્ષકોની સત્તા એટલે ટીચર પાવર, ટીચરે એક 'પાવર' થવાનું છે. આ માટે તેણે પોતાનો શિક્ષણ વ્યવહાર યોગ્ય રીતે ઝોઢવવો પડે.

● યાવ પૈસાને મહત્ત્વ આપનારો માણસ પનવાન નથી, આપણા વિચારો જ આપણને જરીબંધ કે સમુદ્ધ બનાવે છે. - અજાત

ઉત્કર્ષ

શિક્ષકો વર્ગ ખંડમાં જે શીખવે છે તેની વિદ્યાર્થીઓના માનસ ઉપર ખૂબજ ઊંડી અસર પડે છે. તેથી શિક્ષકે વર્તમાન સમયમાં નીચે મૂજબ ઉત્તર દાયિત્વ અદા કરવાના છે.

- (૧) વિદ્યાર્થીઓને જ્ઞાન માટે જીજ્ઞાસા જગાડવાનું.
- (૨) પોતાના વ્યવસાયમાં ધર્મબુદ્ધિ રાખવાનું.
- (૩) ચૈતન્ય સાથે કામ પાર પાડવા પ્રેમાળ વર્તન, મુશ્કેલીઓ ઓછી કરવાના નુસખા... શોધવાનું.

આજે જીવનનું પણ વ્યાપારીકરણ થયું છે ત્યારે શિક્ષકો પણ વિચારે છે કે અમારી વાત કોણ સાંભળે ? 'ન કશ્ચિત શ્રુણોતિ મામ્' જેવી દશા છે. છતાં રાષ્ટ્રના પુનઃ નિર્માણ માટે નહિ પણ રાષ્ટ્રના નિર્માણ માટે શિક્ષકોએ જાગૃત્વ પડે. આ માટે શિક્ષણ વ્યવહાર અસરકારક બનાવવો પડશે તોજ ભાવિ ઉજ્જવળ રીતે કંડારી શકીશું.

(કેળવણીકાર શ્રી આર. એસ. ત્રિવેદીના શિક્ષણ ચિંતનમાંથી સાંભાર)

આપણને આપણી કદર ઘાય એટલા અમુતથી તૃપ્તિ નથી થતી,
આપણને ખુશામતનું જેર પણ જોઈએ જ.

— જર્મન કહેવત

જીવન એક આરસ જેવું છે, તેના તરફ મલકાશો તો મોહક લાગશે,
તેની સામે ધૂરકશો તો બેડોળ લાગશે.

— એડવિંગ ફોલિય

વ્યવહારુ ગણિતશાસ્ત્ર

ડૉ. રાજેન્દ્ર બી. પટેલ....

પ્રશ્ન એ થાય છે કે, વ્યવહારુ ગણિતશાસ્ત્ર એટલે શું ?

પ્રશ્ન ખૂબ જ મહત્વનો છે, પરંતુ ઉત્તર સરળ છે. સરળ ઉત્તર તરીકે ગણિતની વ્યવહારિકતામાં ઉપયોગિતા વિચારી શકાય. અહીં આ પ્રશ્નમાં બે શબ્દો ખૂબ જ મહત્વના છે. એક શબ્દ છે - વ્યવહારુ અને બીજો શબ્દ છે - ગણિતશાસ્ત્ર. પ્રથમ શબ્દનો એક અર્થ વર્તણૂક કે આચરણ છે અને ગણિતશાસ્ત્રનો અર્થ ગણતરીનું વિજ્ઞાન.

વર્તણૂક કે આચરણ અને ગણિતશાસ્ત્ર વ્યક્તિના જીવન સાથે જોડાયેલ છે. વ્યક્તિના જીવન પર્યંતની દરેક શણે પોતે અથવા અન્યએ તેના માટે ગણતરીઓ કરવી પડતી હોય છે. છતાં વ્યવહારમાં ઘણી વ્યક્તિઓ એવું કહેતા જોવા મળતી હોય છે કે ગણિત મને મારા જીવનમાં કશું જ ઉપયોગમાં આવ્યું જ નથી. અહીં એ વાત નોંધનીય છે કે જીવનમાં ગણિત કશું જ ઉપયોગમાં ન આવ્યું એ અંદાજ લગાવવા માટે પણ ગણતરીની જરૂર પડતી હોય છે. જીવનની એક વાત ખૂબ જ સ્પષ્ટ છે કે, વ્યક્તિના અન્ય વ્યક્તિ સાથે સંબંધો થવા એટલે કે આપણા જીવનમાં કોઈનો પ્રવેશ થયો એ ઉમેરો સરવાળો છે, પરંતુ જીવનમાંથી કોઈનું જવું એ બાદબાકી નથી કારણ કે તે આપણી સાથે ગુણાયેલું જ રહે છે. જેનો ગણ અનંતગણ છે.

ગણિતની ઉપયોગિતાની ઉપેક્ષા કરનારાઓ ગણિતની ઉપયોગિતા પર હસે છે ત્યારે તેમનું હાસ્ય એ પણ ગણિત છે. એ તેમણે સમજવું જોઈએ. ગણિત દરેક વ્યક્તિને ડગલેને પગલે જરૂર પડે છે. જેમ કે વ્યક્તિ સતત પોતાની આસપાસના પર્યાવરણ સાથે ઝડપથી અનુકૂલન સાધવા પ્રયત્નશીલ હોય છે. ગણિતથી વ્યક્તિમાં પ્રમાણિકતા, ધીરજ, ચોકસાઈ, તર્કશક્તિ, વિચારશક્તિ, આત્મવિશ્વાસ, સાદાઈ, મૌલિકતા, સ્વચ્છતા, ખંત, નિષ્પક્ષતા અને એકાગ્રતા જેવા ગુણોનો વિકાસ થાય છે.

ગણિતની સૌંદર્યતાનું દર્શન થવું જરૂરી છે. જે ખૂબ જ ગહન છે છતાં એક ઉદાહરણથી સમજવા પ્રયત્ન કરીએ - ચાલુ વર્ષે કોલેજમાં એક વક્તાએ એમના વ્યાખ્યાનમાં એવું જણાવ્યું કે $a^2 + 2ab + b^2$ વિસ્તરણ મારા જીવનમાં કોઈ જગ્યાએ ઉપયોગી પૂરવાર થયું નથી. મનાવેશાનિક સિદ્ધાંત કે વિચારધારાથી જોઈએ તો એમનું સમગ્ર પ્રવચન આ વિસ્તરણ સાથે સંબંધિત હતું. $a^2 + 2ab + b^2$ વિસ્તરણના ત્રણ મહત્વના લક્ષણો છે.

- ત્રણ પદો હોય.
- પ્રથમપદ અને અંતિમપદ પૂર્ણવર્ગ હોય.
- મધ્યમપદ = $\pm 2 \sqrt{\text{પ્રથમપદ}} \times \sqrt{\text{અંતિમપદ}}$

ઉપરોક્ત ત્રણેય લક્ષણોને પ્રવચનના લક્ષણો તરીકે ખૂબ સરળતાથી લઈ શકીએ છીએ જેમ કે,

- પ્રવચનનું સમગ્ર વિષયવસ્તુ ત્રણ ભાગમાં વિભાજીત હોય [પ્રથમ (શરૂઆત), મધ્ય અને અંત]
- પ્રવચનનો પ્રારંભ અને અંત મનોવૈજ્ઞાનિક રીતે સરખા હોય.
- પ્રવચનનો મધ્યભાગ પ્રારંભ અને અંતનું સંતુલિત સંયોગિકરણ. ગણિત સૌંદર્ય ખરેખર અદ્ભૂત છે.

આજના વ્યક્તિના સમગ્ર જીવનની પ્રગતિ એ માત્ર આજની દેન નથી પરંતુ ગણિતના વારસાનું પરિણામ છે. વ્યક્તિના પ્રતિ સમયના ફેરફારો, તેમજ તેના જીવન સાથે જોડાયેલ સુખ, દુઃખનો યોગ-વિયોગ (કભી ખુશી કભી ગમ...?) માં ગણિત દર્શન થાય છે. સાહિત્યકારોનું ગણિત $1+1=1$ (એકાકાર)નું દર્શન કરાવે છે જ્યારે ગણિત શાસ્ત્રી $1+1=2$ ની વાસ્તવિકતાનું દર્શન કરાવે છે.

ટૂંકમાં સુખનો સરવાળો, દુઃખની બાદબાકી, ભૂલોનો ભાગાકાર અને ગુણોનાં ગુણાકારથી જીવાતું વ્યક્તિનું જીવન એ પણ એક ગણિત જ છે. આપણા જીવનમાં ગણિતના અનેક ઉપકારો છે.

જય ગણિતાય નમઃ અસ્તુ.

- અ : અરે ! કેમ છે. તું આજે આવીયા ? (ગ્રંથાલયમાં)
- બ : કેમ, આશ્ચર્ય લાગે છે. અરે ! હું તો રોજ વાચન માટે કેટલોક સમય ગ્રંથાલયમાં જ ચીતાવું છું.
- અ : તને ખબર છે. ગ્રંથાલયમાં કેટલાંક ટાઈમપાસ, મિત્રવર્તુળ વધારતાં, તો કેટલાંક વળી જીવનસાથીની સોંપમાં આવે છે.
- બ : કદાપિ નહિ.... કદાપિ નહિ....
- અ : તો તું શું માને છે ?
- બ : ગ્રંથાલયએ તો જ્ઞાનનો ભંડાર છે. આ જ્ઞાનસાગરમાં ડુબી મારી યથાશક્તિ ઘુંટ પીતા રહી ચિંતનકુંભને પૂર્ણ કરવા માટેનું પ્રેરક સાધન અને સ્થળ છે. હું તેમાંનાં એક જ સાધન વિશે વાત કરું, તો દેંગ રહી જઈશ.
- અ : આ વળી કેવું સાધન ? કેવું ઉદાહરણ ? ભાઈ તારી આ વાત તો મને કંઈ જ સમજતી નથી.
- બ : સમજાશે, સમજાશે... જરૂર સમજાશે... ધીરજ રાખ.
- ગ્રંથાલયમાં આવતા જુદું જુદું વાચન સાહિત્ય આપણા જીવનનું અભિન્ન અંગ બની ગયું છે, અનેક વિષયોને સ્પર્શે છે, તેમજ પ્રબળ સમૂહમાધ્યમ તરીકે કામ કરે છે. એવા વર્તમાનપત્રનું વાચન વાચન રસને કેળવે છે. સાથે સાથે અનેક કૌશલ્યોનો વિકાસ સાધવામાં સહાય બને છે.
- અ : કૌશલ્યનો વિકાસ ! કેવી રીતે ?
- બ : દૈનિક વર્તમાનપત્રો તેમજ વિશિષ્ટ વાચનપૂર્તિમાં આવતા જુદા જુદા વિષયો પર કે વિશિષ્ટ વિષય પર આવતા લેખો વાચકને આકર્ષે છે, જિજ્ઞાસા વધારે છે, અને તેને વાંચ્યા પછી તેના પર પોતાના મંતવ્યો કે અભિપ્રાય રજૂ કરવાના સાહસને જુસ્સો આપે છે. એટલે કે ચિંતનાત્મક કાર્ય તેમજ લેખન કૌશલ્ય માટે સહાયક બને છે.
- અ : આ તો એક વાત બીજું કંઈ.
- બ : વર્તમાનપત્રમાં આવતી, શબ્દ કસોટી, શબ્દ ગૂંફન, શબ્દસૃષ્ટિ જેવી કસોટી કે કોયડાઓ વ્યક્તિના ગ્રંથભંડોળને સમૃદ્ધ બનાવવાની સાથે તાર્કિક તેમજ વિવેચનાત્મક વિચારશક્તિને વધારવાના કૌશલ્યને વિકસાવે છે.
- અ : આ તો ધર્મજ સરસ કહેવાય આપણે ભાષાસમૃદ્ધિ માટે આવી કસોટી નિયમિત ભરવી જોઈએ, તેમજ કસોટી પણ તેવાર કરવી જોઈએ.
- બ : વળી, આ ઉપરાંત વર્તમાનપત્રમાં વાર્તાવિક્રતા તેમજ સાંપ્રત પરિસ્થિતિના ચિત્ર, કાર્ટૂન, બનાવોની સમીક્ષાઓ રજૂ થતી હોય છે. આ કાર્ટૂન કે ચિત્રો આપણી અર્થઘટન શક્તિને વધારવાની સાથે સાથે સર્જનાત્મક વિચારશક્તિને પ્રેરકબળ પૂરું પાડવાનું કાર્ય કરે છે.
- અ : ચોક્કસ, તો તો જરૂર તે દ્વારા આપણામાં રહેલી સર્જનશક્તિ દ્વારા સૂત્રો, નવા કાર્ટૂનચિત્રો, લોગો વગેરે તેવાર કરી શકાય.
- બ : આ તો, વર્તમાનપત્રના બે ત્રણ પાસાને ધ્યાનમાં રાખીને જ વાત કરી પણ એવું કેટલુંબ મહત્ત્વ તેના નિયમિત વાંચન પછી જાણવા મળે છે જેમ કે,
- ❖ વિચાર દ્રષ્ટિને વિશાળ બનાવી શકાય.

● સુખ-દુઃખના સરવાળા માટે જિંદગી નથી, જિંદગી છે અંધારામાં અજવાળાં કરવા માટે. - વસુધારા. ●

- કૃ ઉપરાંત જીવન શિક્ષિત નાગરિક બની શકાય.
- કૃ વ્યવસાયિક અને સાંસ્કૃતિક વાર્તાઓ પરિચિત થવાય, મનોરંજનની સાથે માલિની મળી શકે.
- કૃ કુન્યાઓ અને કન્યાઓના પરિવારોની ધંદલા મળી શકે વગેરે... વગેરે...

- અ : વનવાનપણ ઉપરાંત ગ્રંથાલયના ગ્રંથભંડારમાં ખોજ કરવા માલિની સંચલો મળી રતે ?
- બ : અરે ! સમૂહ ગ્રંથાલયમાં વાચન માત્રાને ઉપરાંત વિશ્વકોશ, સમદ્રશ્ય, વાણિજ્યવર્ધી, પંચાંગ, આરોગ્યશિક્ષા, ડિરેક્ટરી, એટલાસ, લેન્ડબુક, આયોગ્યકાર્યકાંડ જેવા ગ્રંથોનો પણ જોશ મળે છે.
- અ : હા, સંસ્કૃતિઓ તો જાણવા પણ તેમાંથી કઈ કઈ માલિની મળે તેનાથી તો વિચારકુલ અજાણ છું.
- બ : હા, વળી તેનાથી અજાણ કોય ને ! તેના માટે તો સંસ્કૃત ગ્રંથો ઉપયાગ કરતાં શીખવું પડે તેમજ તેમાં ક્યા પ્રકારની માલિની આપવામાં આવી છે, તેનો અભ્યાસ કરવો પડે, છતાંય સમજાવ પડે તો ગ્રંથાલયી ધાર્મિકી શીખવાનું શુક્રવું નહિ, તે અને કેટલાંક ઉદાહરણ જણાવું એટલે વધારે સમજ પડશે.

કા.ન.

૧. ગુજરાત યુનિવર્સિટીનું સ્થાપન વર્ષ કયું ?
સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટીના ચાર્ઝ સચાઈવર કોણ ?
— આ અને પ્રશ્નોના જવાબ 'યુનિવર્સિટી લેન્ડબુક ઓફ ઈન્ડિયા' માંથી મળી શકે.
 ૨. 'આશ્વળ' રાજની વ્યુત્પત્તિ અથવા ગુજરાતી ભાષાના કોઈપણ રાજની વ્યુત્પત્તિ કે અથ જાણવો તોય તો ?
— ભગવદ્-ગો-મંડળ
 ૩. આરતના પ્રવાસન કાર્યોલયો ક્યાં ક્યાં છે ?
— કુન્યામિનારની ડીવાઈ કેટલી ?
— કેટલે ના જોવા લાયક સ્થળોની જાણકારી મેળવવી તોય તો ?
— ઉપરાંત ત્રણેય પ્રશ્નોના જવાબ "કોડસ ઓફ ટુ ઈન્ડિયા" સંદર્ભગ્રંથમાંથી મળી શકે.
 ૪. આરતના જુદા જુદા સ્થળોની વસ્તીની માલિની :
'સેન્સસ ઓફ ઈન્ડિયા' માંથી મળી રતે.
- અ : અરે દોસ્ત, અરેખર તારી વાતચીતે મને ગ્રંથાલય માટે વિચારતો કરી મુકયો. વળી, મારામાં રહેલા ગ્રંથાલયના પ્રતિબંધને જ બદલી નાખ્યું, અને વાંચન અને ગ્રંથાલયના સાચા સ્વરૂપના દર્શન કરાવ્યા. મારા સંકુલ ધયેલા મને સંકુલ કરી લીધો કે "વાંચન માટે નિષ્પત્તિ સમયની કાળવળી કરી વાચન દેવને જરૂર વિકસાવીસ અને સર્જનાત્મક વાચન તરફ વાળીસ."
- બ : ગુજરાતીમાં કહેવત છે ને પ્રમાણ, દોસ્ત —
"જાંધા ન્યાંચી સવાર"

- x - x -

"પુસ્તક એ સંસ્કાર પાતરનું પારણું છે.
વાચન એ વ્યક્તિ વિકાસનું આરણું છે."

● માત્ર સલાહ આપી મુરબ્બી ન બનસો, પણ સલાયરૂપ બની સાચીદાર જરૂર બનજો — સ્વેટ માઈન ●

વર્ગખંડ શિક્ષણ સુધારણામાં શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી

ડૉ. ઉમ્મેદસિંહ

રીડર ઠ.ગુ.યુનિ. સુરત

ટેકનોલોજી સમસ્યાઓને હલ કરવામાં મદદ કરે છે. શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી શૈક્ષણિક સમસ્યાઓને હલ કરવામાં મદદ કરે છે. વાસ્તવમાં શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી વિશાળ ક્ષેત્ર તરફ સંકેત કરે છે. એની અંદર બધા પ્રયત્નો તથા સાધનોનો સમાવેશ થાય છે. શિક્ષણના કોઈ પણ ભાગને વધુ મજબૂત બનાવવા તથા વધુ અસરકારક બનાવવા સાથે સંબંધ રાખે છે. પ્રશાસન અને અનુશાસનને વધુ વૈજ્ઞાનિક અને વધુ અસરકારક, પ્રભાવપૂર્ણ બનાવવા સાથે સંબંધિત પ્રયત્ન પાઠ્યક્રમ ટેકનોલોજી, વર્ગશિક્ષણ ટેકનોલોજી, શિક્ષક પ્રશિક્ષણ ટેકનોલોજી વગેરે અર્થાં જ શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના અંગ માત્ર છે.

શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી પ્રશાસક શિક્ષક અને વિદ્યાર્થી ત્રણેની જરૂરિયાત સમજીને અને એના કાર્યોને સરળ તક્યુક્ટ અને પ્રભાવપૂર્ણ બનાવવાનો રસ્તો બતાવે છે. એના માટે મોટા અને જટિલ સાધનો મશીનો વગેરેનું હોવું આવશ્યક નથી. તેઓ તમારા કમબંદ અને વૈજ્ઞાનિક રીતે વિચાર કરવાની સાથે જ શરૂ થઈ જાય છે. શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીનો અર્થ છે શિક્ષણનાં અલગ અલગ ભાગોને સાચા રૂપમાં કમબંદ કરવું. પણ આ એક વૈજ્ઞાનિક સાધનનું માધ્યમ છે. જે શૈક્ષણિક ઉદ્દેશ્યોની પ્રાપ્તિ માટે બધીજ વ્યુહરચનાઓનું ચયનકરે છે, અને એનાં પ્રયોગ, મૂલ્યાંકન અને સુધારો પણ કરે છે. (શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના મુખ્ય બે આંતરસંબંધિત ઉપવિભાગો છે.)

- શિક્ષણમાં ટેકનોલોજી.
- શિક્ષણની ટેકનોલોજી.

શિક્ષણમાં ટેકનોલોજી શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીનો એક મહત્વપૂર્ણ હિસ્સો છે. જેમાં હાર્ડવેર અભિગમ, ઉપકરણોની ટેકનોલોજી દરમિયાન્ય સાધન અને શૈક્ષણિક માધ્યમોને ભેગા કરી શકાય છે. શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીનાં વિકાસની શરૂઆત એનાથી જ શરૂ થઈ છે. એનાથી પહેલાં અનેક શૈક્ષણિક ઉપકરણો અને એના પછી એની સાથે સંબંધી સહાયક સામગ્રી સોફ્ટવેરનાં નિર્માણની શરૂઆત થઈ.

શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના વિકાસમાં બીજા ચરણમાં આવ્યો અનુભવ કરી શકાયો છે કે શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણમાં ઘણુંબધું બાકી છે. જેમાં શિક્ષણ અને શીખવાની પરિસ્થિતિઓને બધીજ બાજુથી ધ્યાનપૂર્વક વિચારવાથી જ સુધારી શકાય છે. આ વિચારે એક વિસ્તૃત ટેકનોલોજી શિક્ષણની ટેકનોલોજીને જન્મ આપ્યો. જેમાં શીખવા અને શીખવવા પર વધુ બળ આપવામાં આવ્યું છે. એને અનુસરીને સમસ્યા હલ કરવા માટે કમબંદ તથા વૈજ્ઞાનિક અભિગમ અપનાવી શકાય છે. આ વૈજ્ઞાનિક અભિગમ ભૌતિક તથા સામાજિક વિજ્ઞાનની ઉર્પયુક્ટ સાધનો ઉપયોગીતાથી વિકસીત કરી શકાય છે. આધુનિક સમયમાં શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીનાં આ વ્યાપક અર્થને વધુ પડતા લોકો માન્યતા આપે છે. તંત્ર અભિગમ એનું મુખ્ય તંત્ર છે. પ્રશાસકોને માટે આ વિદ્યાલય પ્રશાસન અને વૈજ્ઞાનિક શૈક્ષણિક નેતૃત્વ બન્નેમાં સહાયક સિદ્ધ થઈ શકે છે. આચાર્ય એના દ્વારા સંપૂર્ણ ચૂરત અને અસરકારક પ્રશાસન બનાવી શકે છે. તો બીજી તરફ ઉપલબ્ધ જ્ઞાનસાધનોનો અધિકતમ ઉપયોગ કરીને શિક્ષણની ઉચિત વિધિ દ્વારા પ્રભાવકારીતા માં વૃદ્ધિ કરી શકાય છે. તંત્ર અભિગમનાં ઉપયોગમાં ઉપયોગ કરનારને તંત્રની મર્યાદા નિશ્ચિત ક્યાં પાછી એનું વિશ્લેષણ પુનઃરચના અમલીકરણ અને મૂલ્યાંકન કરીને અપેક્ષિત વિકલ્પ શોધવો પડતો હોય છે.

● સાચું બોલવાનો એક કાયદો એ છે કે પાછી, આપણે સું બોલેલા તે યાદ રાખવું પડતું નથી. — સેમ્યુઅલ જોન્સન ●

શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના બદલાતા રૂપ

પો. લ્યુઈસએલ્ટને ૧૯૭૭માં શૈક્ષણિક ટેકનોલોજીના ત્રણ બદલાતા રૂપોની ચર્ચા કરી છે.

- જન સમૂહ શિક્ષણ
- વ્યક્તિનિષ્ઠ અધ્યયન
- સમૂહ અધ્યયન

પ્રત્યેકની શોધ વિકાસ અને ઉપયોગ ત્રણ ક્રમિક અવસ્થા માનવામાં આવે છે. શોધ અને વિકાસમાં લાગતો સમય લગભગ ૨૫ વર્ષ અને એના પછી ઉપયોગનો સમય અનિશ્ચિત જોવા મળ્યો.

❖ (૧) જનસમૂહ શિક્ષણ :

બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછી જ જનસમૂહ શિક્ષણને અસરકારક અને ઓછું ખર્ચાળ બનાવવાના વિશેષ પ્રયત્નો કરવામાં આવ્યા. અનેક પ્રકારના વૈજ્ઞાનિક ઉપકરણોનો વિકાસ અને ઉપયોગ આ સમયની ભેટ રહી છે.

❖ (૨) વ્યક્તિનિષ્ઠ અધ્યયન :

વ્યવહારવાદી મનોવેજાનિકો વિશેષ કરીને પ્રો.બી.એફ.સ્કિનર અને એના સાથીઓના કાર્યોથી વિકસિત થઈ સાલ ૧૯૬૦ની આસપાસ શૈક્ષણિક જગતમાં અભિક્રમિત અભ્યાસક્રમનો અધ્યયનમાં વિશેષ પ્રભાવ રહ્યો. એણે શિક્ષણને અત્યંત નિયંત્રિત, વિશિષ્ટ અને નિયંત્રિત બનાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો. એના પછી એના અન્ય રૂપ વિકસિત થયા. તથા વર્તમાનમાં પણ એણે અનેક વ્યક્તિનિષ્ઠ ટેકનોલોજીને જન્મ આપ્યો છે. જેવા કે ટેપરલાઈડ, ઓપન લર્નિંગ વિભિન્ન પ્રકારનાં કૉમ્પ્યુટર સહાય તંત્ર વગેરે.

❖ (૩) સમૂહ અધ્યયન :

વર્તમાન શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણ પર વ્યક્તિનિષ્ઠ શિક્ષણનો જનસમૂહ શિક્ષણની તુલનામાં અધિક પ્રભાવ છે. પરંતુ એની અનેક કમીઓ પણ છે. વિશેષ કરીને એને સમૂહ કૌશલ્ય ચર્ચા આંતરવ્યવહાર કૌશલ્ય વગેરેનો વિકાસ થઈ શકતો નથી. આધુનિક શિક્ષણ અને પ્રશિક્ષણમાં સમૂહ અધ્યયનને એક આવશ્યક તત્ત્વ માનવામાંઆવી રહ્યું છે. આવા વિકાસમાં માનવીય મનોવિજ્ઞાનનો સૈદ્ધાંતિક આધાર રહેલો છે. જે કાર્લ રોજર્સ અને સાથીઓની દેન છે. માનવીય વિજ્ઞાનનો સર્બંધ એ વાત છે કે વ્યક્તિ એકબીજા સાથે કેવી પ્રક્રિયા કરે છે. તથા નાનાં સમૂહમાં તે કેવી રીતે એકબીજાથી શીખે છે.

વર્તમાન સમય સમૂહ અધ્યાપનનાં ઉપયોગ દ્વારા સમજાવવાનો છે. એટલે વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા માંગવામાં આવેલી પ્રવિધિઓ જેવી કે અનેક પ્રકારની અધ્યયન રમતો સિમ્યુલેસન અભિનય પ્રયોગ સામૂહિક, પ્રોજેક્ટોનો પ્રભાવ વધતો જઈ રહ્યો છે. એના કરતાં પેનલ, વિચાર દોહન (બ્રેનસ્ટોરમીંગ), મધપૂડા, સેમીનાર સામાજિક નાટક, કાર્ય શિબિર, સિમ્પોઝીયમ વગેરેની જરૂરત મુજબ મદદ લઈ શકાય છે.

વર્ગખંડમાં એજ્યુકેશન ટેકનોલોજીના કાર્યમાં નવા વ્યવહારનાં અસરકારક વ્યવસ્થાપન અને અમલીકરણ કે બીજા વિદ્યાર્થીઓના અધ્યયન કૌશલ્યોનો વિકાસ કરવો એ પણ સામેલ છે. આ પ્રકારના અધ્યયન કૌશલ્યોમાં સમયનું સંગઠન સમયનો પ્રભાવી ઉપયોગ, વાંચવાનાં કૌશલ્યો, લખવાનાં કૌશલ્યો, નિબંધ લેખન, રિપોર્ટ, ટીકા લખવી, પરીક્ષા આપવી અને એટલે સુધી કે નોકરી મેળવવાનાં કૌશલ્યનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી સહ અધ્યયનનાં વિકાસમાં વધતી જતી રૂચિ આ વાતનું એક પ્રમાણ છે કે તે કેવળ હાર્ડવેર કે સોફ્ટવેર સાથે સંબંધિત નથી. પણ તે શિક્ષણ અધ્યયન પ્રક્રિયાનાં બીજા પાસાને એટલુંજ મહત્ત્વ અપાઈ રહ્યું છે.

શિક્ષણની સમસ્યાઓને નવી રીતે વિચારી એજ્યુકેશનલ ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ પણ નવા રંગથી કરવો પડશે. શિક્ષકે એ વિચારવું જોઈએ ઉપલબ્ધ ઉપકરણો સાધનો એની ઉપલબ્ધિ માટે છે. મોઘાં ઉપકરણો ઉપયોગમાં લઈ શિક્ષણ, શિક્ષણની ક્રિયા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું પડશે. ટેકનોલોજીનો સાચો ઉપયોગ ત્યારે જ સંભવ છે. જ્યારે ટેકનોલોજી સંબંધિત બધા ભાગો ઉપર ધ્યાન આપવામાં આવે.

પાસા પાડ્યા વિના હીરાની ચમક આવતી નથી
તેવી રીતે મુશ્કેલીઓ વિના માનવીમાં પૂર્ણતા આવતી નથી.
- લાઓત્સે

અનજાન સાથે દોસ્તી અને ધનવાન સાથે પ્રેમ
પાણી પર બેચાલેલ રેખા સમાન છે.
- આશા દીવાર

આજનું શિક્ષણ શિક્ષણ છે ખરું ?

મિત્રો,

આજે મારી પરિસ્થિતિ કાંઈક વિચિત્ર છે. હું શિક્ષણનો જ માણસ અને તે તે છતાં મેં પ્રશ્ન પૂછ્યો છે - આજનું શિક્ષણ શિક્ષણ છે ખરું ?

તમે કોઈ પોલીસ ઓફિસરને એમ કહેતા નહીં સાંભળ્યો હોય કે અમારા પુલિસની કામગીરી બગડી ગઈ છે. ડીપાર્ટમેન્ટ બધું બગડી ગયું છે. કોઈ વકીલને એમ કહેતાં નહીં સાંભળ્યો હોય કે કોર્ટમાં કાંઈ બરાબર ચાલતું નથી. પણ શિક્ષકને આમ કહેતાં જરૂર સાંભળ્યો હશે કે શિક્ષણમાં બધું બગડી ગયું છે. આજે મારો જે વિષય છે તે અંતર્ગત હું પણ શિક્ષણનાં લેખાજોખાં જ લેવાનો છું પણ આ પરિસ્થિતિ જ મુંઝવણભરી છે. ગાયક સતીપ બબ્બરની એક ગઝલના મત્લ-એ-શેરમાં દર્શાવ્યા મુજબની પરિસ્થિતિ છે કે,

સામને રક્ષા દુઆ મેરે યે કૈસા લામ હૈ,

લિસકો છુતા જુમ હૈ ઊંઝ છોડમા ફલ્લામ હૈ

પણ હું આજે જુમ કરવાનો છું. આજે થવાનું હોય તે થાય. એમ કાંઈ ગભરાયે થોડું ચાલે, તો જામ હાથમાં લઈ છું એટલે કે પહેલો પ્રશ્ન પૂછું છું :

પ્રશ્ન આજનું શિક્ષણ વ્યવસાયમાં સફળતાની કોઈ ખાતરી આપે છે ખરું ?

અરે, આ તો પછીનો પ્રશ્ન છે : પહેલો પ્રશ્ન તો એ છે કે આપણા શાળેય અને કૉલેજ શિક્ષણને વ્યવસાય સાથે કોઈ સંબંધ છે ખરો ? સાદુ-સીધું ઉદાહરણ આપું. શાળાના છોકરાં ચિત્રકામ કરશે પણ તેમને Cartoon બનાવવાનું કહો તો નહીં બનાવી શકે. એક જાહેરાત માટે Visual બનાવવાનું કહો, તો નિષ્ફળ. અંગ્રેજી સાથે B.A./M.A. થયેલા વિદ્યાર્થીને અખબારની કચેરીમાં સમાચારનો અનુવાદ કરવાનું કહો, નિષ્ફળ. છે કોઈ સંબંધ ?

Chemical Engineering માં સ્નાતક થયેલા વિદ્યાર્થીને Colour mix કરવા કહો કોઈ Dyeing House માં અને દૂધ કા દૂધ, પાની કા પાની હો જાયેગા. એક અનુભવી માણસ - અભજ માણસ આગળ નીકળી જશે.

સર્જનાત્મકતા - મૌલિકતા મરી પરવારી છે. એ રીતે જ શીખવાય છે. પ્રશ્નો - જવાબ - નિબંધો ગોખાય છે. બરાબર ઓકયા હોય શબ્દો એને પુરસ્કારાય છે ! અરે, દાખલા ગોખાય છે. મૌલિકતા-સર્જનાત્મકતાને કચડી નાંખવામાં આવે છે. શાળા-કૉલેજોમાં પરીક્ષા એ માત્ર યાદશક્તિનું માપન બની ગઈ છે. પરીક્ષાને જીવનના અનુભવ સાથે કોઈ સંબંધ રહ્યો નથી. આપણને તો રસ છે Theory અને History માં. Practical માં રસ નથી, કાર્યાનુભવમાં રસ નથી. આપણે Swimming નો ઈતિહાસ શીખવીએ, સિદ્ધાંત શીખવીએ, પણ પાણીમાં તરતાં નથી શીખવતાં. કૉમ્પ્યુટર શિક્ષણમાં અત્યારે આ જ થઈ રહ્યું છે. આપણે જાણતાં નથી કે Swimming નાં ચોપડાં વાંચ્યે તરતાં ન આવડે, ભાઈ, એ માટે તો પાણીમાં ઝંપલાવવું પડે, ડૂબકાં ખાવા પડે, હાથ-પગ હલાવવા પડે પછી આવડે.

વોથી વડવઢ લઝ મુઆ વંકિત મયા મ કોઈ

ઢાઈ ડાઢાઢ ડેમકા વઢે મો વંકિત હોય !

● અનુભવ એ દરેક માણસે પોતાની ભૂલોને આપેલું નામ છે. -વાઈલ્ડ ●

જ્ઞાન એ તો દરિયો છે અને તેમાં ડૂબકી મારવાની હોય, એમાં સિદ્ધાંતો ભણાવ્યે કાંઈ વળે નહીં,

રે ફેરકે તર્હી આસાં હસા ફેતહા હી સમજાં લિજે

હોક આમ તક દેલિયા હૈ ઓઠ હુઠ કૈ જાઠા હૈ,

આપણા શિક્ષણમાં ડૂબવાની વાત નથી આવતી, તીરે ઉભા રહીને તમારો જોવાની વાત આવે છે પછી ક્યાંથી પામી શકાય સાચા જ્ઞાનને? જે કાંઈ પામીએ છીએ એ તો માલિતી છે. થોથાં છે.

પણ એ જ થયું છે શિક્ષણના નામે માત્ર અને માત્ર થોથાં - નિરસ થોથાં અને 3 R (Reading, Writing અને Arithmetic) સિવાય બીજું લખ્યું છે શું આપણા શિક્ષણમાં? અને આ બધું નિરર્થક છે. જરા વિચારો તો ખરા...

1. શાળા કે કૉલેજના grades / marks ખરેખરા જીવનમાં કામ આવે છે ખરા? જો નથી આવતા તો 'કેમ'?
2. આપણે એ જીવન જીવીએ છીએ જે આપણને શાળા કે કૉલેજમાં શીખવવામાં આવે છે?
3. શું બધી બાબતો પાઠ્યપુસ્તકમાં હોય છે ખરી?

પાઠ્યપુસ્તકમાં Telegram કેમ કરવો એ નથી શીખવાતું.. Budget વિષે શીખવાય છે. ઘરનું budget કેમ ગોઠવવું - શીખવાતું નથી. ઉર્જા વિશે શીખવાય છે પણ સ્કૂટર કેવી રીતે ચાલે અને પ્લગ કેવી રીતે ખાલવો કે કાબ્યુરેટર કેવી રીતે સાફ કરવું તે શીખવાતું નથી. અરે, આપણે તો Sex enjoy કરવાનું પણ અણધાર રીતે શીખીએ છીએ. પાઠ્યપુસ્તકમાં એ અંગે આંખો મીંચી દેવાઈ છે.

તો આ આપણું શિક્ષણ અને આ આપણું જીવન! શિક્ષણ અને જીવન વચ્ચે અનુબંધ જ ક્યાં છે? જો કે અમે શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ એમ કહીએ છીએ ખરા કે Education is the apprenticeship of life (!) પણ જીવન અને શિક્ષણ વચ્ચે અનુબંધ જ ક્યાં છે? શાળા કે કૉલેજમાં જે ભણીએ છીએ એ જીવનમાં કામ લાગતું નથી. મને ખરાબર યાદ છે.. શાળામાં હું પાંચ-છ વર્ષ સુધી Algebra Geometry શીખ્યો.. જીવનમાં ક્યાંય કામ લાગ્યું નથી... કેટલાક પ્રમેય શીખ્યો કશા કામ નથી આવ્યા. કહે છે તર્ક.. હં...તર્ક હું મારા વાચન દ્વારા શીખ્યો. મારા કહેવાનો અર્થ એ છે કે, આપણે જે શીખવવું જોઈએ એ શીખવતા નથી. જે રીતે શીખવવું જોઈએ એ રીતે શીખવતા નથી જે રીતે મૂલવવું જોઈએ તે રીતે મૂલવતાં નથી.. તો પછી એને શિક્ષણ કેવી રીતે કહી શકાય?

આજનું શિક્ષણ એટલે શું?

- મોટો બિસ્તરો, ચોપડાંનો ભાર, વિષયોનો ભાર.

- A-B-C-D - 10-11-12-13

- પલાખા, ચડીયા, સ્પેલિંગ,

- Ba ba Blackship

- કાગડાની વાતી...

- બહુ બધું homework અને પરીક્ષા

ફંકમાં ત્રાસ... ત્રાસ... અને ત્રાસ...

- વ્યાકરણ, સિદ્ધાંત નિયમો...

- શિક્ષકનાં ભાષણો.. એક કાનેથી સાંભળી બીજા કાને કાઢી નાંખવાના.

- પ્રશ્નો - જવાબો.

- ચોખણપટ્ટી - જે અનુક્રમે પ્રોત્સાહન આપે છે મોટા ભાગનાને ગિરાશા અર્પે છે.

શિક્ષણ એ શિક્ષણ નથી અને શાળા એ શાળા નથી.

● સાચું બોલવાનો એક કાયદો એ છે કે પછી, આપણે શું બોલેલા તો યાદ રાખવું પડતું નથી. - સેમ્યુઅલ જોન્સન ●

એ તો જેલ છે જેલ - પાંચ કલાકની જેલ.. જ્યાં
 સજા મળે - મજા ન મળે... પછી દોષ દરિએ છોકરા ભણતાં નથી.
 મને પ્રશ્ન એ ધાય છે કે છોકરાં ભણે શા માટે ?
 માણસ ગમતી વસ્તુ કરે, ન ગમતી વસ્તુથી દૂર રહે.
 ન ગમતી વસ્તુ શિક્ષણ કેવી રીતે હોઈ શકે ?
 આપણે ભંગારમાં ભંગાર ભાબત
 ભંગારમાં ભંગાર કાગળ પર
 ભંગાર રીતે લખાયેલાં ચોપડાં દ્વારા
 ભંગાર રીતે ભણાવીએ અને તેને શિક્ષણ તરીકે ખપાવીએ પછી છોકરાં ભણે કેવી રીતે ?
 આ શિક્ષણ નથી જ નથી....
 તો શિક્ષણ છે શું ?

શિક્ષણ એટલે નીરીક્ષણ
 શિક્ષણ એટલે કલ્પના
 શિક્ષણ એટલે વિચાર
 શિક્ષણ એટલે તર્ક
 શિક્ષણ એટલે વિશ્લેષણ
 શિક્ષણ એટલે તારવણી
 શિક્ષણ એટલે સંયોજન
 શિક્ષણ એટલે સર્જન
 શિક્ષણ એટલે અભિવ્યક્તિ

છેલ્લે... એ જ વિચારું છું..

बढ़ाली है अभी काम में कुछ कौच बहा हूँ,
 मर्दिकी - अष्ट्याम में कुछ कौच बहा हूँ।
 આ જામ ખાલી જ છે, એ તમે ભરો એવી અપેક્ષા અને શુંભેચ્છા.

બસ, અર્થ જ અર્થ ?

અર્થપ્રધાન જીવન અને અર્થપ્રધાન વિચારસરણીથી કોઈ પણ કોયડો ઉકેલાતો નથી. બધી વાતના મૂળમાં જો અર્થ રાખશો અને અર્થના પાયા પર વ્યક્તિ નિર્માણ કરવાનો પ્રયત્ન કરશો તો એવા કોયડા નિર્માણ થશે, કે તેમનો ઉકેલ લાવવો લગભગ અશક્ય જ થશે. પ્રત્યેકનું મૂલ્ય જો અર્થમાં જ કરવામાં આવશે તો કોઈ પણ પ્રશ્નનો ઉકેલ આવશે જ નહિ.

એક ભાઈએ પોતાની ટીકરીને સંગીત શિખવાડ્યું. પડોશીએ પૂછ્યું, 'તમારી પુત્રીને સંગીત શિખવાડ્યું છે તો એ સંગીત શીખીને શું કરે છે?' પેલા ભાઈએ જવાબ આપ્યો, 'સવારે ઉઠીને ગાય છે.' પૂછનાર ભાઈએ તરત જ કહ્યું, 'એવા સંગીતથી શો કાયદો? એ સંગીતથી કંઈ કમાણી થતી ન હોય તો શીખવાનો શો અર્થ?' શું પ્રત્યેક વાતનું અર્થથી જ મૂલ્યાંકન કરવાનું? નદીઓના સંગીતની જેમ Market value છે તેમ સંગીતનું પણ શું અર્થની ભાષામાં જ મૂલ્યાંકન કરવાનું?

આજે પ્રત્યેક કળાને, વિદ્યાને, સદગુણને, ભણતરને - બધાંને જ 'બજારમાં શો ભાવ છે?' તે દ્રષ્ટિથી જ બધા જોતા રહ્યા છે. જીવનની પ્રત્યેક વાતને શું બજારમાં કિંમત હોવી જ જોઈએ? શું તો જ તેનું મહત્વ? નહિ તો નહિં? આજે કોઈને કંઈ પણ કરવાનું કહેવામાં આવે તો ફટ દઈને પૂછે છે, 'પણ આનાથી કાયદો શો?' અને તે પણ આર્થિક કાયદો જ હોવો જોઈએ. આર્થિક કાયદા સિવાય શું બીજા કાયદા જ નથી? પણ એ દ્રષ્ટિથી કોઈ વિચારતું જ નથી. આ રીતે, પ્રત્યેક વાતનું બજાર ભાવમાં મૂલ્યાંકન કરવાનું હોય તો જીવનનો - સમાજનો કોઈ પણ કોયડો હલ નહીં થઈ શકે.

મૂડીવાદના સિદ્ધાંત પ્રમાણે વ્યક્તિની કાંઈ જ કિંમત નથી. વ્યક્તિ કરતાં વસ્તુ મોંઘી છે અને પૈસા જ સૌથી શ્રેષ્ઠ છે!

પ્રત્યેક વસ્તુની કિંમત પૈસામાં થાય તો તે કેવો દાટ વાળે તેનું એક ઉદાહરણ આપું.

અદાલતમાં એક મુકદમો ચાલતો હતો.

એક માણસે ફરિયાદ કરી, 'આ માણસ મારી પરણેતરને ભગાડી ગયો છે.'

'તું શું ઈચ્છે છે?' ન્યાયાધીશે પુછ્યું.

'મારે બદલો જોઈએ છે - દસ હજાર રૂપિયા!

પૈસા ચૂકવાઈ ગયા. મુકદમો પૂરો થયો.

બીજા એક મુકદ્દમામાં એક મજૂરે કરિયાદ કરી.

'હું મિલમાં કામ કરતો હતો ત્યાં મારો હાથ અકસ્માતમાં ભાંગી ગયો.'

'તું શું ઈચ્છે છે?' ન્યાયાધીશે પૂછ્યું.

'મને નુકશાનીના દશહજાર રૂપિયા મળવા જોઈએ.'

અને તે મુજબ ન્યાયાધીશે ન્યાય આપ્યો. મજૂરને હાથ ભાંગ્યાનું વળતર મળ્યું.

ત્રીજા મુકદ્દમામાં એક વ્યક્તિએ ફરિયાદ કરી.

'હું બજારમાં જતો હતો, ત્યાં ફલાણાભાઈએ બજારમાં મને જોડો મારી મારી બેઆબરૂ કરી'

'તું શું ઈચ્છે છે?'

'મને નુકશાનીના વીસ હજાર રૂપિયા મળવા જોઈએ.'

હવે તમે જ વિચારો, પત્નીને બદલે પૈસા, શરીરનો અવયવ—હાથ, પગ ભાંગે તો તેના વળતરમાંયે પૈસા, અને આબરૂ નું સાટું પણ પૈસામાં! કદી કોઈએ એવું ધાયું હતું કે માનવીના જીવનમાં પૈસો આવું સ્થાન મેળવશે? આબરૂનું પણ પૈસામાં વળતર મળવાનું હોય કે તેનું મૂલ્યાંકન થવાનું હોય તો આવતી કાલે ભગવાનનું મૂલ્યાંકન પણ પૈસામાં જ થશે! અને આત્માનું પણ!

સ્ત્રીના ચારિત્ર્યની કિંમત પૈસામાં, માનવદેહની કિંમત પણ પૈસામાં અને આબરૂની કિંમત પણ અર્થમાં થશે તો બહુ મોટો ગોટાળો થશે. પછી તો બેઆબરૂ કરનાર માણસ કહેશે કે, 'તારી આબરૂની કિંમત વીસ હજાર રૂપિયા જ છે ને? જા, તું વીસ હજાર રૂપિયા લઈ જા. હું તને ફરીથી બેઆબરૂ કરીશ.'

જીવનમાં કેટલીક વાતો એવી હોય છે કે અર્થથી તેનું મૂલ્યાંકન થઈ જ શકતું નથી.

સદ્વર્તનનું મૂલ્ય શું?

પરોપકારનું મૂલ્ય શું?

સેવાનું મૂલ્ય શું?

ગુણોનું મૂલ્ય શું?

એનો જવાબ આપણા શાસ્ત્રકારોએ આપ્યો છે. સેવા, પરોપકાર, સદ્વર્તન, ગુણો એ તો સ્વધર્મ છે. તેનું વળી મૂલ્યાંકન કેવું? આર્થિક દ્રષ્ટિએ તેનું મૂલ્યાંકન થઈ જ ન શકે. તેને બજારભાવ ન હોય. આવી વાતોનું કોઈ પણ રીતે મૂલ્યાંકન થઈ જ ન શકે.

As you sow so you reap.

PAUL BHADRASHIKUMAR D.
Roll No. : 10

Dear friend, give the world the best you have and the best will come back to you. Spread joy and give happiness and will be filled with joy and happiness. This world which we share with others is like a looking glass or mirror. It merely mirrors and gives back to every man the reflection of his own face. Frown at it and it in turn will look severely on you. Laugh at it and with it, and you will find it a jolly good fellow.

Your success and happiness, no doubt, depend a great deal on your thoughts and actions. At the same time we must also remember the fact that others, especially good friends can significantly contribute to our success and happiness. In other words, our success and happiness are closely linked to the attitudes and actions of others towards us. Basically, such attitudes and actions turn out to be a reflection of our own attitudes and actions towards them.

If to win and make real and lasting friendship is an art to preserve and keep those friendships is verily a fine art. We need months and years to gain a true friend. But losing a friendship could be a matter of moment. one single careless word uttered in anger or haste is enough to destroy a friendship, built over the years. Friendship broken is like the husk shorn off the grain and putting the husk will not make the grain to sprout.

Cultivate the art of making new friends. Go out of your way to be friendly. It is when you get off your track on to the other fellow's that you meet him. When he finds you going his way, you make it easy for him to go your way. Be a friend and you will win more and more friends. Friendships float good fortune.

The more powerful and influential your friends become the greater clout they will enjoy to help you. In a nutshell, be a friend and you will gain many many friends who will help you to lead a happy, successful and fuller life.

Helping you to lead a happy and successful life.

● તકની તકલીફ એક જ છે કે એ આવે છે તેના કરતાં જતી રહે ત્યારે મોટી લાભ છે. - બનાઈ શો. ●

ભારતમાં બેરોજગારીની વૃદ્ધિ થવાના કારણોમાં દેશની વસ્તીમાં વિસ્કોટજનક થતો વધારો મુખ્યત્વે જવાબદાર છે. આજે દેશની વસ્તી એક અબજનો આંક વટાવી ગઈ છે. એક તરફ દેશમાં ઉંચા દરે વસ્તી વધે છે અને બીજી તરફ મંદ ઔદ્યોગિક અને આર્થિક વિકાસને કારણે રોજગારીની તકોમાં વધારો થતો નથી. તેથી કેટલાક લોકોએ ફરજિયાત બેકાર રહેવું પડે છે. બેકારીને કારણે ગરીબી, નીચી માઠાઈક આવક અને આર્થિક અસમાનતા જેવા પ્રશ્નો સર્જાય છે.

આમ, વસ્તી વિસ્ફોટ, બેરોજગારી, ગરીબી, આર્થિક અસમાનતા જેવી - આંતરસંબંધ ધરાવતી વિવિધ આર્થિક સમસ્યાઓ વચ્ચેથી માર્ગ કાઢવા માટેની ભૂમિકા ટેકનિકલ શિક્ષણ પૂરી પાડે છે કે જે સ્વરોજગારીનું સર્જન કરે છે.

સ્વરોજગારી એટલે જાતે જ આવકની તકનું સર્જન કરવું. આવકોપાર્જન માટે સવેતન કામની અપેક્ષા ન રાખતાં જાતે જ રોજગારીની તક ઉપજાવવી અને આત્મનિર્ભરતાની દિશામાં આગળ વધવું.

જ્યારે ટેકનિકલ શિક્ષણ એટલે કોઈ વિશિષ્ટ આવડત, કૌશલ્ય, નિપુણતા પ્રાપ્ત કરાવવા કે કરવા અંગેનું શિક્ષણ.

ટેકનિકલ શબ્દ કે જે અંશજી શબ્દ છે. તેનો ગુજરાતી અર્થ ધાય પ્રવિધિ. પ્રવિધિ એટલે વિશિષ્ટ આવડત કે કૌશલ્ય. એટલે કોઈ કામ કરવા અંગેનું વિશિષ્ટ શિક્ષણ એ ટેકનિકલ શિક્ષણ બને છે.

ટેકનિકલશિક્ષણ એ યાંત્રિક શિક્ષણ નથી અને વ્યવસાયિક શિક્ષણ પણ નથી પરંતુ વ્યવસાયિક શિક્ષણનો એક ભાગ છે.

સ્વરોજગારી અને ટેકનિકલ શિક્ષણ એકબીજા સાથે ગાઢ સંબંધ ધરાવે છે, બન્ને પરસ્પર એકબીજા સાથે સંકળાયેલા છે. દેશની પ્રવર્તમાન સર્ણગ ચીલાચાલુ શિક્ષણપ્રથા સામાન્ય શિક્ષણની ભૂમિકા પૂરી પાડે છે.

"સર્વોદય અને શિક્ષણ" નામના પુસ્તકમાં દર્શકે લખ્યું છે કે, શિક્ષણે બેવડી ભૂમિકા ભજવવાની છે. એક છે શિક્ષણ લેવા આવનારને એની દાળરોટી મેળવવાની આવડત અને બીજી છે એના ચિત્તને કળદ્રુપ અને આનંદિત બનાવવાનું. આ દ્રષ્ટિએ જોતા દાળરોટી મેળવવાની આવડત આપવામાં આજનું શિક્ષણ ઊભુ ઉતરે છે.

દેશમાં અંગ્રેજોએ દાખલ કરેલી શિક્ષણપ્રથાના કારણે ઉચ્ચશિક્ષણ માત્ર કારકુનો પેદા કરતી એક વ્યવસ્થા બની ગઈ છે. આવા શિક્ષણમાં કૌશલ્ય મિલવણીનો અભાવ જોવા મળે છે. આ શિક્ષણને પરિણામે સવેતન રોજગારીની અપેક્ષા વધે છે. White collar job નું આકર્ષણ આ શિક્ષણને અંતે રહે છે. અને મહેનતના કામ અંગે સૂત્ર પ્રવર્તે છે. "ઓછું કામ વધુ દામ"ની વૃત્તિ કેળવાય છે.

સવેતન રોજગારીની આ પ્રકારની માંગની સરખામણીએ દેશની વધતી જતી વસ્તીને કારણે આ પ્રકારની નોકરીની તકો ન સર્જાતા શિક્ષિત બેકારીની વિકટ સમસ્યા સર્જાય છે.

આમ, સ્વરોજગારીની ભૂમિકા પૂરૂ પાડતું એવું ટેકનિકલ શિક્ષણ એ બેકારી અને શિક્ષિત બેકારીના સાંપ્રત પ્રશ્નોનો ઉકેલ બની રહે.

દેશમાં બેરોજગારી અને ગરીબી દૂર કરવા માટે નોકરીની નહીં પણ સ્વરોજગારીની જરૂર છે. અને તેટલા માટે છટ્ટી પંચવર્ષીય યોજના પછી સંકલિત ગ્રામવિકાસ કાર્યક્રમો, રાષ્ટ્રીય ગ્રામ રોજગારી નિર્માણ કાર્યક્રમો અને વડાપ્રધાનની રોજગાર યોજના જેવા કાર્યક્રમ અમલમાં મૂક્યા છે. ઉપરાંત ગ્રામીણ અને શહેરી શિક્ષિત બેકાર યુવક-યુવતીઓને સ્વરોજગારી વિષયક માર્ગદર્શન, તાલીમ અને જરૂરી નાણાંકીય સહાય આપવાનું અસરકારક આયોજન કરવું જરૂરી છે.

ટેકનિકલ શિક્ષણના મહત્વના સ્વીકારથી White collar Job નું આકર્ષણ ઘટાડી શકાય છે, મહેનત માંગી લેતા કામ માટે વિદ્યાર્થીઓને તૈયાર કરી શકાય છે.

શિક્ષણના જુદા-જુદા તબક્કે વ્યવાયલક્ષી શિક્ષણની પાંખ અન્વયે ટેકનિકલ શિક્ષણ દાખલ કરતા વહેલી તકે સ્વનિર્ભર બનવાની ઈચ્છા રાખનારા માટે આશિર્વાદરૂપ બની રહે.

આજે જ્યારે સવેતન રોજગારીની તકો ઉભી થતી નથી ત્યારે રોજગારીની વિકટ સમસ્યાના ઉકેલ માટે એકમાત્ર વિકલ્પ સ્વરોજગારીનો છે જે માટે ટેકનિકલ શિક્ષણ ઉપયોગી બની રહે.

ટેકનિકલ શિક્ષણ શાળાઓમાંથી પ્રાપ્ત થઈ શકે અને ટેકનિકલ શિક્ષણ આપતી વિશિષ્ટ સંસ્થાઓમાંથી મેળવી શકાય. વળી ટેકનિકલ શિક્ષણ વંશપરંપરા દ્વારા પણ પ્રાપ્ત થાય છે. પિતા પુત્રને પોતાના કોઈ ધંધા કે વ્યવસાયની નિપુણતાની તાલીમ આપીને એક પ્રકારનું ટેકનિકલ શિક્ષણ જ પુરું પાડતા હોય છે.

કોઈ કાર્ય કરવા કે જે આવકોપાર્જન કરી આપતું હોય તેનું પધ્ધતિસરનું જ્ઞાન કે આવડત સ્વરોજગારીની તકો સર્જી આપે એ સ્વભાવિક છે.

ફૂરસદના સમયે રુચિકર વ્યવસાય પસંદ કરવાની અને પૂરક કમાણીની તક ટેકનિકલ શિક્ષણ પૂરી પાડે છે. ઉપરાંત સ્વરોજગારીમાં સવેતન નોકરીની મર્યાદાઓ નિવારવાનો અવકાશ રહેલો છે.

શિક્ષણ પ્રીક્ષા માટે નથી, એ જીવનને સમૃદ્ધ કરવા માટે છે. મનુભાઈ પંચોળીના આ વિધાનના સંદર્ભમાં જોતા જીવનને સમૃદ્ધ કરવા સ્વરોજગારીની દિશામાં આગળ વધવું જ રહ્યું જે માટેની ભૂમિકા ટેકનિકલ શિક્ષણ પૂરી પાડે છે.

વળી, વસ્તીના વધારા સાથે બીજી તરફ શિક્ષણનું મહત્વ પણ વધી રહ્યું છે. પરંતુ શિક્ષણ ઉત્પાદકીય નીવડતું નથી, માહિતીના ગોડાઉન એવી વ્યક્તિઓનું સર્જન કરનારું શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરનારાઓની સંખ્યામાં વધારાને કારણે શિક્ષિત બેરોજગારીની સમસ્યા હલ કરવાનો માર્ગ ટેકનિકલ શિક્ષણ પૂરો પાડે છે.

યુદ્ધ.....

યુદ્ધમાં હાર ઘાય કે જીત પણ યુદ્ધ એ સમગ્ર માનવજાતની સૌથી મોટી હાર છે.

સૃષ્ટિનો સ્વભાવ તો સર્જનનો છે; સંહાર નો નહીં.

પરસ્પરનો સંબંધ પ્રેમનો છે, ધિક્કારનો નહીં.

મંત્ર તો છે ત્યાગ કરીને માણવાનો, ઝૂંટવી લેવાનો નહીં.

પણ આપણે યુગે યુગે ન કરવાનું જ કયું છે.

માણસે આદિમ અવસ્થામાં પ્રાગૈતિહાસિક કાળમા કોઈની ઉપર સૌથી પહેલીવાર પથ્થર કે કાંચો હરો. કદાચ અજાણતાં જ - બસ એ જ ઘડી થી આ ધરતી ઉપર શસ્ત્રનો જન્મ થયો હતો.

પહેલીવાર અજાણતાં કે કાચેલો એ પથ્થર આજે તો હવે 'પરમાણું બોમ્બ' બની ગયો છે.

"શાંતિ માટે શસ્ત્ર"

આથી મોટું ભાંતિનું સૂત્ર બીજું કયું હોય ? શસ્ત્રથી શાંતિ આવે નહીં, શસ્ત્ર મનને કે હૃદયને સ્પર્શી શકે નહીં, શાંતિ આવશે તો અંદરથી આવશે, પણ ત્યાં હશે તો આવશે.

આ દેશ એના અસ્તિત્વની સલામતી જ આકમણોનો સામનો કરે છે. એણે સામેથી આકમણ કયું હોય એવું બન્યું નથી. પણ બધાં યુદ્ધો લડાયા છે આપણી જ ભૂમિ પર.

કારગીલની લડાઈ એનું તાજૂ ઉદાહરણ છે. કારગીલની લડાઈ ભાન કરાવે છે આપણને કે દુનિયા એકવીસની સદીમાં નહીં, પણ અઠાર, સત્તર કે અગિયારમી સદીમાં વળી રહી છે. આંતકવાદ વ્યવસાય બન્યો છે. માનવજાતની આથી મોટી કમનસીબી કઈ ? આ સદીએ સૌથી વધુ પ્રાપ્ત કયું છે સંશોધન શોધે, પણ..... બીતરમાંથી શાંતિને, પ્રેમને અને કરૂણાને શોધીને, જગત સામે મૂકવાનું સંશોધન હજી બાકી છે. આખી દુનિયાના વિજ્ઞાનીઓએ આ સંશોધનમાં લાગી જવું પડશે. જો કે એ પછીય શું ?

હજારો વર્ષથી એક મંત્ર તો છે જ -

યત્ર વિશ્વમ ભવત્યેક નિદમ્

આ આખું વિશ્વ એક માથો હોય, એક ઘર હોય એવી શ્રદ્ધા...

હે શહીદો,

ત્યાં સુધી અમારાં આંસુની અંજલિ અને કેટલાક કૂલો,

અને કેટલાક દૂસકાં, પરિવારો માટે ફાળો,

શાંતિની અપીલ અને ધરતીમાં ધરબાવેલી સુરંગો ક્યારેક તો આપણે પાછા મળીશું...

શિક્ષણ અને જીવન

ગાંગોડા ગોવિંદભાઈ આર. શેલ નં. - ૪

“પંસા જુમબરાડાપાડે છે, જ્યારે ડહાપણ ધીમા અવાજે ગુંજે છે.” વિજ્ઞાનભવનના એક સમારંભમાં પંડિત જવાહરલાલ નહેરુએ કહ્યું હતું. આજે મૂલ્યોનું ધોવાણ અટકાવવું હોય તો શિક્ષણ પર જ વધારે ઝોક આપવો પડશે. જે રાષ્ટ્રનો શિક્ષણનો પાયો કાયો હોય તેની પ્રગતિનાં દ્વાર બીડાઈ જાય છે, તેવું રાધાકૃષ્ણન કમિશન અહેવાલમાં જણાવાયું છે. શિક્ષણ એ આર્થિક વિકાસનો સૌથી મોટો સ્તંભ છે. તેમ અર્થશાસ્ત્રીઓ કહે છે. શિક્ષણ શેત્રે આંકડાઓના જાળાગૂંથી માત્ર વાહ વાહ જ કહેવડાવવી ન હોય તો સમગ્ર અર્થવ્યવસ્થામાં શિસ્ત અને પ્રતિબદ્ધતા તરફ આદર કેળવાય તે જરૂરી છે.

અમુક ભાઈએ બી.એ. કે એમ.એ. સુધી અભ્યાસ કર્યો છે, એ એની જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાની અને માપવાની એક સરકારી મેઝરટેપ છે. શિક્ષણનો અંત નથી અથવા જ્ઞાનની પૂર્ણતા નથી, જ્ઞાન તો અનંત હોય છે. વિદ્યાર્થી જીવન સમાપ્ત કરીને વૈવાહિક જીવન ગૃહસ્થ જીવનમાં પ્રવેશ એ વિદ્યાર્થી જીવનની સમાપ્તિની નિશાની નથી. તે તો ખરેખર નવું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાની શરૂઆત છે. જ્યાં આપણે બારાખડી, શબ્દો, ભાષા અને લેખન શીખીને આવ્યા છીએ. હવે આપણે એ શબ્દોને, ભાષાને લેખનને પૂર્ણ, સમૃદ્ધ અને વિશાળ બનાવવાનું છે. માણસની વિદ્યાગ્રહણ કરવાની કોઈ નિયત ઉંમર હોતી નથી. એ તો આખા જીવન દરમ્યાન વિદ્યાર્થી જ છે, શિષ્ય જ છે અને પ્રકૃતિ છે ગુરુ, શિક્ષક જેની પાસેથી આપણે ભણવાનું છે. કોણ કેટલું, કોની પાસેથી, કેવી રીતે શીખે છે, શું શીખે છે એ વાત પોતાની જિજ્ઞાસા, ઉત્સુકતા, ઈચ્છા અને ઝંખના ઉપર આધાર રાખે છે.

● શિક્ષણના મુખ્ય ચાર પગથિયાં છે, જેમાં :

- (૧) શોધ : તમારે શું જોઈએ છે, એ જાણીને શીખવાની મથામણ.
- (૨) ઓળખ : જે શોધતા હોઈએ એ તત્ત્વ મળે ત્યારે તેની ઓળખાણ.
- (૩) મૂલ્યાંકન : જે મળ્યું તેનું મૂલ્ય ખરેખર કેટલું છે તેની તારવણી.
- (૪) વિનિયોગ : જે પ્રાપ્ત થયું તેનો ઉપયોગ કર્યાં, કેવી રીતે કરવાનો તેનો ખ્યાલ.

સ્વામી વિવેકાનંદ શિક્ષણ વિષે પોતાના વિચારો દર્શાવતા જણાવે છે કે, “જે શિક્ષણ વિદ્યાર્થીનાં ચારિત્ર્યનું નિર્માણ કરી શકે, મનની શક્તિના વિકાસમાં વેગ આપે, બુદ્ધિની ક્ષિતિજો વિસ્તારવામાં સહાયરૂપ બને અને વિદ્યાર્થીને વિભુ (પરમાત્મા) તરફ વાળી શકે એનું નામ જ સાચું શિક્ષણ ગણાય. કેવળ રોટલો મેળવવાનું શિક્ષણ તો પશુને લાયક શિક્ષણ ગણાય.” જે શિક્ષણ માનવમાં રહેલી અવ્યક્ત શક્તિને અને ગુણોને જાગૃત કરે તે જ સાચું શિક્ષણ. જે શિક્ષણમાં બુદ્ધિ, સ્મૃતિ, મેઘા, પ્રજ્ઞા ખીલે છે અને જેમાં સંસ્કાર છે તે અંતઃ શિક્ષણ છે. આવું શિક્ષણ મળે તો જ માનવ સત્કર્મ તરફ વળે છે, અને સમાજ સુસંસ્કૃત બને છે. જો આવા પ્રકારનું શિક્ષણ ન મળે તો સમાજ વિકૃતિઓ તરફ વળે નૈતિક અધઃ પતન થાય તે સાહજિક છે.

● કોણ સાચું છે તે નહિ પણ શું સાચું છે તે વાત મહત્વની છે. - થોમ્સ હકસરે ●

શિક્ષણ દ્વારા સદ્વિચારો મળે અને તે સદ્વિચારો જીવનમાં પળે તો વિકાસ થાય, જીવન વિકાસના ત્રણ અંગો છે. વાણી, શરીર અને મન. આ ત્રણ અંગો શિક્ષણથી પુષ્ટ થવા જોઈએ, આજનાં યુવાન ઉચ્ચ શિક્ષણની ડીગ્રી હાથમાં આવ્યા પછી નાગરિક કહેવાની હદમાં પ્રવેશે છે, અને બિન અનુભવને સાથે લઈને કકત પુસ્તકિયું જ્ઞાન અને એની પ્રગતિની સીડી એવી ડીગ્રી પોતાની બગલમાં લઈને નોકરી વ્યવસાય શોધવા નીકળે છે. ત્યાં એને વ્યવહારિક જ્ઞાનની આવશ્યકતા હોય છે. આ વ્યવહારિક જ્ઞાન રકુલો, કોલેજોમાં નથી મળતું એ જ્ઞાન તો આપણે પોતાની આજુબાજુના વાતાવરણ, દિનચર્યા, અને વિશાળ દુનિયામાંથી શીખવાનું હોય છે. જ્યાં પ્રકૃતિ એ એની દરેક વસ્તુમાં કોઈને કોઈ વિવિધતા સાથે શીખવા માટે આપી રાખ્યું હોય છે.

પૂ. ગાંધીબાપુના મત મુજબ "સ્વાવલંબનના પાયા વગરની કેળવણી ચેતન વગરના શરીર જેવી છે." હાલના તબક્કે વ્યાવસાયિક શિક્ષણ આવશ્યક છે. જેના દ્વારા ઉત્પાદનની કામગીરી, રોજગારી અને શિક્ષણની પ્રક્રિયા વચ્ચે કડીરૂપ બની શકાય. શિક્ષણ, લોકો વચ્ચેની સામાજિક-આર્થિક વર્ગો વચ્ચેની અને પ્રદેશો વચ્ચેની અસમાનતાની ખાઈ ઉપર પૂલ બાંધવામાં સહાય કરે છે, અને તે દ્વારા એકતા ભંજક તનાવોને ઓછા કરે છે.

જે. કૃષ્ણમૂર્તિએ કહ્યું છે તેમ મુખ્ય પ્રશ્ન વિદ્યાર્થી નથી પણ શિક્ષણકાર છે; જો આપણે બીજાને શિક્ષિત કરવા શક્તિમાન થવું હોય તો આપણાં પોતાનાં હૃદય અને મન સાફ હોવા જોઈએ. શિક્ષણ ચોવીસ કલાકની ઉપાસના છે. લગની છે, ધૂન છે. જેને સિદ્ધ કરવા સાચા શિક્ષણકારની જરૂર છે, ટૂંકમાં શિક્ષણથી વિદ્યાપ્રાપ્તિ થવી જોઈએ. વિદ્યા અમૂલ્ય ધન છે. તેથી જ કહેવાયું છે કે,

"વિદ્યા રાજસુ પૂજિતા ન તુ પનં । વિદ્યાવિહિનઃ પશુઃ ।"

મન માટેની ખેવનાના કરતા બીજાઓ માટેની તમારી ખેવના વધતી જાય છે.
એવું તમને લાગે ત્યારે પરિપક્વતાનો આરંભ થયો સમજવો.

— મેક નટિન.

પ્રત્યેક મનુષ્યનું મન એનું પરમ મિત્ર હોય છે અને કઠ્ઠર શત્રુ પણ હોય છે. મન માણસને ઉચારી શકે છે. તેમ મારી પણ શકે છે. સુખ:દુ:ખ, હર્ષ-શોકની સર્વ પરિસ્થિતિનો આધાર મન પર રહેલો છે. મન ધારે તો બળબળતા રણમાં પણ ફૂલોથી સુગંધીત થતા ઉપવનનો સાક્ષાત્કાર કરાવી શકે છે. મન ઈચ્છે તો ઉદ્યાનની વચ્ચેવચ રણની શુષ્કતાનો અનુભવ કરાવી શકે. કાળજાળ તડકાની વેશાખી બપોરે અપાઠની હેલીથી આપણને ભીંજીવીને તરબતર કરી દેનારું મન, ધોધમાર વરસાદમાં આપણે ઉવાડા ડીલે નીકળીએ તોય સાવ કોરા રાખે છે, એક છાંટો ભીનાશ પણ આપણને સ્પર્શવા નથી દેતું. મન એટલે ભર વસંતે પાનખર અને પાનખરમાં વસંત મેળાપની મનભર શ્લોમાં વિયોગની અનુભૂતિ એ જ મનની માયાવી જાદુગરી! માણસ જ્યાં હોય ત્યાં હકીકતમાં નથી હોતો અને જ્યાં એની ટેલિક હાજરી નથી ત્યાં એ સંપૂર્ણતઃ હાજર હોય છે. એક કવિએ આવી વાત કરી છે.

“હશે એ અસ્થિરતા કેવી જરા એ કલ્પના કરજો;
અહીં બેઠા છીએ ઘરમાં અને ઘર યાદ આવે છે!”

મનની વિરોધાભાસી લીલાનું આ એક છે વરવું લક્ષણ. આંખો સામે હોય એનું જ ન દેખાવું ભારે વિષમતા ઉત્પન્ન કરી શકે છે આપણું મન.

ખાલીપાની સભરતા અને સભરતાનો ખાલીપો આપી શિખર પર બીણની ઊંડાઈ અને બીણમાં શિખરની સર્વોચ્ચતા સુધી લઈ જતું મન બહુરૂપી છે, બહુરંગી છે. નિરંતર ચંચળતા એની નિયતિ છે. વહેતા પવનથી પણ વધારે અસ્થિરતા એનો સ્વભાવ છે. જો મનને સ્થિર કરવાના પ્રયત્નો કરીએ તો ક્યારેક આપણને જ અસ્થિરતાની બેડી પહેરાવી દે છે. જમમ પર મલમ લગાવતું મન ધારે રૂઝાવા દેતું નથી. કારણ કે, એને મેંધમ લગાડતાં આવડે છે. એમ મીઠું ભભરાવતાં પણ આવડે છે. મનની સંકીર્ણતા નાતજાતના અને ધર્મના વાડા કરે છે. માણસને માણસનો શત્રુ બનાવી, લોહીની નદીઓ વહાવી શકે છે.

“તલવારનો ઘા રૂઝાય છે, પણ વાણીનો ઘા કદી રૂઝાતો નથી.”

પ્રેમ, શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસનું વિશ્વ વેરણ છેરણ કરી મૂડીને ઢિંકારના વિષનું વાવેતર કરે છે.

રામકૃષ્ણ પરમહંસ કહે છે. “જેઓનો ભાવ સાંકડો છે તે બીજાના ધર્મની નિંદા કરે છે અને પોતાના ધર્મને શ્રેષ્ઠ કહી મંડળીઓ બાંધે છે, જેઓ ભગવાનના સાચા ભક્ત છે. તેઓ કદિ કોઈ જાતના વાડા નથી ઉભા કરતા. તેમની ભીતર કોઈ ભેદભાવ હોતો નથી. જેમ નાની તળાવડી અને ખાબોચિયામાં શેવાળ થાય છે પણ વહેતી નદીમાં કોઈ દિવસ થતી નથી.”

મનમાં સહિષ્ણુતાની ભાવના કેળવાય તો સુખની એક ચાવી હાથ લાગી ગઈ સમજો, સહનશીલતા પણ મોટો ગુણ છે. પરમ હંસજી કહે છે. ‘સહનશીલતા સમાન બીજો એકે ગુણ નથી, જે સહે તે જ રહે’ તમામ ધર્મ, કોમ અને વિચારો તરફ સહિષ્ણુતા ધરાવનારો સહિષ્ણુ તો વિષ્ણુથી પણ અદકરો

જે લોકો પોતાના હક્કની કિંમત પોતાના શિદ્ધાંતો કરતાં વધારે આંકતા હોય છે, તેઓ ધોડા સમયમાં એ બેઠે ગુમાવે છે. - ક્વાઈડ આઈઝનહોવર

ગણાય છે. 'વિદુર નીનિ' માં કાને વાયું છે : 'ઈર્ષ્યા, ધૂણા, અસંતોષ, ક્રોધ અને હરહંમેશ જ્યાં ને ત્યાં શંકા તથા પરાવલંબી જીવન. આવી રિથિતિવાળા માણસો હંમેશા દુઃખ ભોગવે છે.'

આ બધી પેદાશ મનની છે. ડોંગરેજી વિશુદ્ધ મનની વાત આ રીતે કરે છે. "માનવીનું મન હંમેશા વિશુદ્ધ હોય તો જ તેમાં સત્યનું પ્રતિબિંબ પડે છે."

"શ્રદ્ધાનો નકશો લઈને તે શંકા સુધી જવું,
પગમાં અવધની ધૂળને લંકા સુધી જવું."

આવો અનુભવ દરેકને થતા હોય છે. વિશાળ અને બળવાન શત્રુ સૈન્ય સામે વિજયી નીવડનારા યોદ્ધા પોતાના મન પાસે હારી જાય છે. ઊંડા મહાસાગરો તરીને કાંઠે આવેલા સમર્થ તરવેયાને, મન પાણીના એક ટીપામાં ડુબાડી શકે છે. માણસના ડૂબવાની ઘટના વિસ્તરતી રહેતી હોય છે. કિનારે સલામત ઉભેલા મનુષ્ય ચિંતામાં, શોકમાં, નિરાશામાં નિરંતર ડૂબતા જતો હોય છે. આમાંથી ઉગરવું હોય કે તરવું હોય તો પ્રથમ મનને તારવાનો મહામંત્ર મેળવવો પડે. ઉકીકતમાં મનુષ્ય નહીં, એનું મન ડૂબતું હોય છે. મનને તારવાની જરૂર છે.

મનને તારવા માટે ન કોઈ યંત્ર છે, કે ન તો કોઈ તંત્ર છે. એક સાધકે પોતાની નોંધપોથીમાં લખ્યું હતું. 'મારા મનને તારાવવાનો મેં દૃઢ સંકલ્પ કર્યો. મને પ્રતિતિ થઈ કે, જો મન તરશે તો જ હું તરી શકીશ. પણ મનને તારવા માટે શું કરવું ? મનને મારવું કદાચ સહેલું થશે પણ તારવું ખૂબજ અઘરું છે. ઘણા સમય પછી સાધકને એક મહામંત્ર મળી ગયો, સહિષ્ણુતા ! સર્વ પરિસ્થિતિનો આનંદથી સ્વીકાર. મનના દરવાજા ખુલ્લા રાખવા. પ્રાપ્તિનો આનંદ, ખોટની ખુશી પણ બની શકવો જોઈએ. કૃષ્ણમૂર્તિના કહેવા પ્રમાણે : 'પોતાના પરિચયમાં દુઃખનો અંત રહેલો છે.' મનના માધ્યમથી થતી પોતાની સારી ઓળખાણ માણસને ઉકારા માર્ગનો પ્રવાસી બનાવે છે. કોઈ નાનકડો શબ્દ કે ઘટના પણ આપણા ડૂબતા મનને તારી શકે તો એને મહામંત્ર જ સમજવો.

'હાથનાં સર્જનો એ આત્માની અભિવ્યક્તિ છે.'

કોઈક દિવસ જે ધ્યેયનો પરાજય થવાનો છે તેમાં આજે વિજય મેળવવા કરતા કોઈક દિવસ જેની કતેહ થવાની છે તેવા ધ્યેય કાજે અત્યારે હાર પામવાનું હું પસંદ કરું.

- વુડરો વિલ્સન

Competition

I really wonder why there is Competition in the world ? All should have equal opportunity to make progress. It is true that one should be well - equipped and better qualified to fulfill the job - requirements. But my angle is different. Even if one is competent enough to face any interview and to take up the job, one has to pass through the ordeal of competition. To me, it is not God created one, but created by men, the vices of men. Healthy competitions are alright, but does any Competition can really be healthy ? If it is healthy it is not Competition at all. Such competition should not generate greed, jealousy, ego and such vices, then only it can be called healthy. I do not see healthy competition any where. If you take up education, Sports, marketing, job, cultural field etc, every where there is fierce competition. The clever students are not ready to share their reading material with their class mates, Library books and other sources are being stolen or hidden by the shrewed students. The sportsmen are also not free from this sting of rivalry. There is a cut throat competition among various companies to sell their product in the market. Even in religion or among its sects the element of competition is present in gathering crowds of devotees and in making show of religious rituals. The wealthy people oh ! What to talk about them ! there is a keen competition among them to become and to prove more and more wealthy by any means. Thus in almost all fields we see a severe sense of competition rivalry and other vices related to it.

The word 'Competition' has derived from french 'Competitio' and latin competition's meaning 'rivalry', a contest between rivals; or the effort of two or more parties to secure the business of a third party by the offer of the most favourable terms. And here lies the trouble with this practice. The rich people can offer more at such situations and they get advantage. The poor and the middle class people have get no scope, even if they are competent enough, to get the job. Even though we have policy of reservation, the employer demands or expects a handsome bribe or donation from the candidates of the reserved class. Then where lies the sense of reserving that post ? How can a poor man give thousand of rupees to secure an ordinary job, or an admission ? We are ready to increase our efficiency by working hard, but who will make us free from the monster of competition and corruption ?

કરોંચાય છે કે પ્રાર્થના એ આત્માનો ખોરાક છે. પણ તે આત્માનો ખોરાક કેવી રીતે બની શકે ? - જ્યારે આત્માને પોષણ મળે તો, આત્માને પોષણ કેવી રીતે મળે ? - જ્યારે આત્મા અને પરમાત્મા વચ્ચેનો સંબંધ સ્થપાય ત્યારે, આમ પ્રાર્થના એ જીવ અને શિવ વચ્ચેનો સંબંધ નિશ્ચિત કરે છે. આજની વ્યવસ્થામાં કોવેં હોય તો પ્રાર્થનાએ ભગવાન અને આપણી વચ્ચે internet નું કામ કરે છે. સવસ્થાકિતમાન પ્રભુને આપણો અવાજ ઓળખાય તે માટે પ્રાર્થના છે. પ્રાર્થના દ્વારા જ આપણે પ્રભુ જોડે સંબંધ બાંધી શકીએ, પણ સંબંધ ક્યારે બંધાય ? - જેની સાથે સંબંધ બાંધવાનું છે તેના બધા જ ગુણો મારામાં આવવા જોઈએ તો જ સંબંધ બંધાય અને ટકે. મારે પ્રભુ જોડે સંબંધ બાંધવો છે તો મારામાં પ્રભુનાં ગુણો આવવા જ જોઈએ. પણ પ્રભુના ગુણો ક્યાં ? પ્રભુના જુદા જુદા ગુણોનું વર્ણન કરતાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ શ્રીમદ્ભગવદ ગીતાનાં ૧૬માં અધ્યાયનાં પ્રથમ શ્લોકમાં કહ્યું છે કે -

અભયં ભાષ્ટભંશુષ્ટિષ્ટાનિયોગ ટ્યવચિચતિઃ ।
દાતં દભશ ટાનશ ક્ષ્વાટ્યાવક્તપ આલવમ્ ॥

પ્રભુના અનેક ગુણોમાં સૌથી પરલો ગુણ હોય તો તે છે અભયત્વ - અભયત્વ. અભયત્વનો ગુણ જીવનમાં લાવવાનો છે. પણ જીવનમાં અભયત્વ ક્યારે અને કેવી રીતે આવે ? ભીતિ જાય તો અભયત્વ આવે. ભીતિ આવવાનાં ત્રણ કારણો છે - (૧) અજ્ઞાન (૨) પાપ (૩) ભોગલાલસા.

અંધારી ઓરડીમાં જોઈએ અને સામે સાપ છે એવું લાગે. વાસ્તવમાં દોરડું ધડ્યું હોય પણ એક નાનાં દીવાલે પ્રગટાવવાથી ખબર પડી જાય છે કે તે સાપ નથી, દોરડું છે તેથી જાન થાય તો અભયત્વ આવે. જ્ઞાન થવું એટલે કે મારી અંદર અસીમ શક્તિ છે એવી સમજણ આવવી. જીવનમાં મુશ્કેલીથી ભાગીને અભયત્વ ન આવે. મુશ્કેલીની સામે face to face જોવાની હિંમત હોવી જોઈએ. સ્વામી વિવેકાનંદને પોતાની શક્તિનું ભાન એક ખેડૂતે કરાવ્યું - તું ભાગે કેમ છે ? વાંદરાની સામે આંખ મિલાવીને જો. - તેમ કરતાં જ વાંદરા ભાગી જાય છે. આમ પોતાની શક્તિનું જ્ઞાન, પરિચિતિ સામે face to face જોવાની શક્તિ નિર્માણ થાય તો અભયત્વ આવે. પણ આવી શક્તિ ક્યારે નિર્માણ થાય ? - જ્યારે ભગવાનનું સાંનિધ્ય, સામિપ્ય અને સંબંધનું જ્ઞાન હોય તો. અને એટલા માટે જ તો આપણે રોજ પ્રાર્થના કરવાની છે. ભગવાન મારી સાથે છે અને પ્રત્યેક કૃતિ તેના દ્વારા જ થાય છે. આ સમજણ જો દઢ થાય તો અભયત્વ આવે. સામાન્ય કલેક્ટરનો પટાવાળો પણ જો છાતી આગળ રાખીને ફરતો હોય, તો મારો સંબંધ સવસ્થાકિતમાન પ્રભુ, ગીતા ગાનાર શ્રીકૃષ્ણ સાથે છે, આ સમજણ જો આવે તો અભયત્વ આવે જ.

એક નાવમાં એક નવપરિણીત દંપતિ જતા હતા. નાવ મધદરિયે હતી અને તોફાન આવ્યું. બધા દોડાદોડી કરવા લાગ્યા પણ પતિના મુખ પર જરાય ભય ન હતો. પત્નીએ કહ્યું કે તમને ડર નથી લાગતો ? તરત જ પતિએ પિરતોલ કાઢી અને પત્નીના મસ્તક પર મૂકી. પત્ની હસવા લાગી. પતિ કહે તને ડર નથી લાગતો ? પત્નીએ હસતા હસતા કહ્યું તમે તો મારા પતિ છો તમે મને મારો જ નહિ. પતિએ તરત જ કહ્યું, આવો વિશ્વાસ મને મારા ભગવાન પર છે. તેથી મને ડર નથી.

● શબ્દ સરખા શબ્દને જીવતો કરો સર્વકાલોન્મતા બને તે સર્વક - ૨૫મા પાંચ ●

તેવી જ રીતે જીવનમાં નિષ્ણાપતા આવે તો ડર જાય. પાપી હોય તે હંમેશા અભયમીન હોય. જીવનમાંથી પાપ નાશ થાય તો અભયત્વ આવે.

ભોગલાલસા પણ જીવનમાં ભય નિર્માણ કરે છે. ભોગ-લાલસા હોવાથી થાય કે મને આ મળશે કે? આ ખીનિ છે. મળ્યુ તો ટકશે કે? કેવી રીતે ટકાવવું? આ આપણી સામાન્ય સમસ્યા છે. કારણ કે આપણને પ્રભુના હાથકામ્... પર વિશ્વાસ નથી. ભગવાન પર અનન્ય વિશ્વાસ હોય તો અભયત્વ આવે જ.

આપણા જીવનમાં પ્રેમ શબ્દનું ખૂબ મહત્વ છે. આપણે કોઈને પણ ક્યારે પ્રેમ કરી શકીએ? - જ્યારે આપણને સમજાય કે જે ચેતન્ય મારામાં છે તેજ બીજામાં છે. તેથી તેના તરફનો ડર આપોઆપ દુર થઈ જશે અને કોઈના તરફથી ડર નથી. આ વાત જો સમજાય તો અભયત્વ આવે.

આમ, આપણે અભય છીએ જ, જરૂર છે માત્ર અભયત્વ માણવાની, પોતાની શક્તિને ઓળખવાની, પરિસ્થિતિ સામે face to face લડવાની, અને ઈશવિશ્વાસની અંતે અભયત્વનો ગુણ કેળવાય તો જીવનને સાચા અર્થમાં સમજીને માણી શકીએ.

મન માટેની ખેવનાના કરતા બીજાઓ માટેની તમારી ખેવના વધતી જાય છે.
એવું તમને લાગે ત્યારે પરિપક્વતાનો આરંભ થયો સમજવો.
- મેક નટિન.

નાનપણમાં વિસ્મય થાય છે, મોટા થઈએ છીએ ત્યારે એ વિસ્મય આશ્ચર્ય બની જાય છે. વિસ્મયમાં તક વિનાની એક નિદોષતા છે, આશ્ચર્યમાં તક ક્યાં પછીની એક સમજદારી છે. જે વ્યક્તિ નિદોષતા અને વિસ્મય (Innocence & a sense of wonderment) ખોતો નથી એ જીવંત રહે છે. અને યુવાન રહી જવા કરતાં જીવંત રહેવું વધારે યોગ્ય છે.

અંગ્રેજીનો વન્ડર શબ્દ વિસ્મયની વધુ નજીક લાગ્યો છે, જે મનુષ્ય વિસ્મયની સ્થિતિમાં છે એને પ્રથમ પૂછવાની શર્મ નથી, કારણ કે એ જિજ્ઞાસુ છે, જ્ઞાની નથી, આશ્ચર્યની પાછળ જ્ઞાનની એક કક્ષા નિયત છે. જ્યારે વિસ્મયમાં પૂછાયેલાં દરેક નિદોષ પ્રશ્ન જ્ઞાનની દિશામાં હોય છે? પણ જ્ઞાન ક્યાંથી પ્રાપ્ત થાય છે?

ઉત્તરોમાં કે પ્રશ્નોમાં?

નાની ઉંમરનું વિસ્મય, મોટી ઉંમરનું આશ્ચર્ય બન્યા પછી ફરીથી બૂઢાપાનું વિસ્મય બને છે. નાના બાળકને પ્રશ્ન થાય છે એમ આપણને પણ વિસ્મયકારક પ્રશ્ન થાય છે. દરિયાનું પાણી ખાઈ જ શા માટે છે? મનુષ્યનું રક્ત ખાઈ જ શા માટે છે? જગતમાં દરેક પ્રાણીના રક્તનો રંગ લાલ જ શા માટે છે? રક્તનો રંગ પીળો કે કાળો કેમ નથી? પાંદડું હંમેશા લીલું જ કેમ હોય છે? બ્લૂ કે સફેદ કેમ હોતું નથી.

મોટી ઉંમરે પણ વિસ્મય બહુ ઓછા ભાગ્યશાળીઓને થઈ શકે છે. રવિન્દ્રનાથ ટાગોરે લખ્યું છે કે એવું શા માટે છે કે દરેક મમ્મી હંમેશા સરસ વાર્તા કહી શકે છે અને પપ્પાને વાર્તા આવડતી નથી? ફિલસૂફ હંન્રી બર્ગસને થાય છે, એ કેવું વિસ્મય છે કે કરોળિયાના પગ આટલા બદસૂરત છે અને એ પગથી બનાવેલું જાળું આટલું ખૂબસૂરત હોય છે?

એવું કેમ છે કે દુનિયાભરમાં દરેક મમ્મી વહેલામાં વહેલી ઊઠે છે અને મોડામાં મોડી સૂઈ જાય છે? સ્ત્રીઓના વહેલા ઉઠવા, તરત રડી પડવા અને લાંબુ જીવવાને કોઈ સંબંધ છે ખરો?

અંતરિક્ષમાં ઉડી રહેલા યાનમાં બેઠેલા અવકાશયાત્રીને દેખાતી પૃથ્વીને પૂર્વ નથી અને પશ્ચિમ નથી, સુર્યોદય અને સુર્યાસ્તનો સમય પૃથ્વી પર જ છે એ ત્યાં નથી. તો પછી પૃથ્વીને જ પૂર્વ અને પશ્ચિમ કેમ છે?

એક અંધ બાળક, જેણે હાસ્ય જોયું જ નથી, છતાં એ હસી શકે છે? એ કેવી રીતે હસી શકે છે?

આપણે મોટે ભાગે અધી વસ્તુઓનો અવાજ સાંભળીએ છીએ. તો પછી સ્વાસનો અવાજ કેમ સંભળાતો નથી? જો પ્રત્યેક સ્વાસ અને ઉચ્છવાસનો અવાજ સતત સંભળાતો હોત તો મનુષ્યનું જીવન કેવું ભયાનક ટોચેર બની જાત?

આમ, આપણા જીવનમાં પ્રત્યેક સજ્જ એક વિસ્મય હોય છે. હા, કદાચ બને કે પાંદડાનો રંગ લીલો કેમ છે? તો કહી શકાય કે વનસ્પતિ શાસ્ત્રીને માટે નાનાં પાંદડાં ફૂટવાં અને આખું વૃક્ષ રેશમી લાલલીલાં પર્ણોથી આશ્ચર્યાદિત થઈ જવું એની પાછળ કાર્બન ડાયોક્સાઈડ, ક્લોરોફીલ છે, અને એક રાસાયણિક પ્રક્રિયા છે.

એક વખત બટ્ટાન્ડ રસેલે પૂછ્યું હતું એમ મેઘધનુષ્ય પકડાતું કેમ નથી? કદાચ ભગવાને મેઘધનુષ્ય આપણા વિસ્મયને જગાડતા રહેવા માટે જ બનાવ્યું છે.

વિસ્મયમાં આંખો મહત્વની છે, દિમાગ નહીં. વિસ્મય વિશ્વમાં ખોવાતા રહેવાનો એક આનંદ છે, જે અદ્ભુતનો અને અનહદનો બનેનો આનંદ છે, પરંતુ આપણા માટે મોટામાં મોટું વિસ્મય એ છે કે આ બધાં વિસ્મયોનો તાગ મેળવવા કોણ પ્રયત્ન કરે છે!

“વિસ્મય!”

● કોઈના પૂંઠાવેલા એકડા ન પૂંઠો : પરિવર્તનશીલ બનીને આગળ વધો. — અજ્ઞાત ●

કોણે કહ્યું કે તારું જીવન દુઃખોથી ભરેલું છે ?
શોધી શકે તો શોધ -
સુખનું સુખમણિદું ક્યાંક સમાયેલું છે.

કોણે કહ્યું ?

કોણે કહ્યું કે તારું જીવન નિરાશાઓથી ભરેલું છે ?
નિરાશી શકે તો નિરાશ -
આશાનું ઉગમણિદું ત્યાં જ છૂપાયેલું છે.

કોણે કહ્યું કે જીવન એકલું - અટક્યું છે ?
દરિદ્રો જરા કાટ આપ -
નજીકમાં જ સાથ સંભળે છે.

કોણે કહ્યું તારું જીવન જીવન નથી ?
અરે દોસ્ત, પવે તો સોધવાની પણ જરૂર નથી.
જીવન મુઠ્ઠા કરે છે સાદું, જીવવા માટે

સંકલન :

મોદી સપના એચ. રોલ નં. ૧૬

શું કરું ?

છે જર્જરિત મકાન તો ગુંબજને શું કરું ?
છે સૌ કિશાઓ ગૂંચ, હું દિવ્યજનું શું કરું ?
ભોળા શિશુની આંખથી છિનવાય પણ ગયું,
મોરા નયનમાં કુટે તો અચરજને શું કરું ?
ગામી બંધાય ધરત, સ્મશાનો ભર્યા ભર્યા,
કરકાલી એકલો હું વિજયવજનું શું કરું ?
અંધોના આ નગરમાં અરીસાઓનું બજાર,
બિખો ધણી પણે છતાં ચૂરજનું શું કરું ?
તૈયાર રાખી હોડીએ, પત્તો લખી લખી;
વરસાદ જો પડે ન તો, કાગજને શું કરું !
- ભગવતી કુમાર શર્મા.

સંકલન :

આદીર દીનાબેન રોલ નં. ૫

તેજોમય યૌવન

જય જય તેજોમય યૌવન !
 ઈતિહાસ કરે તારુ વર્ણન !
 તું પામે વિશ્વ તણા વંદન !
 જય જય તેજોમય યૌવન !
 વેદોનો વિશ્વાસ છે તું,

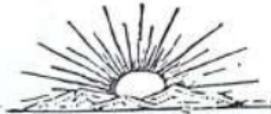
ઋષિઓ કેરી આશ છે તું,
 સંસ્કૃતિ કેરી આશ છે તું,
 સંસ્કૃતિનો શ્વાસ છે તું,
 વિકૃતિ કેરો નાશ છે તું !
 તુ જ ખરું છે જીવન ધન !...જય

તું નિર્મલતા આકાશ તણી,
 તું આભા સૂર્ય-પ્રકાશ તણી,
 તું અસ્મિતા ઈતિહાસ તણી,
 તું ગરિમા માનવ-શ્વાસ તણી !
 તુ જ ધરા ને તું જ ગગન !...જય.

તું પાવનતા છે પુષ્પ તણી,
 તું વેણુ વિશ્વ-વસંત તણી,
 તું કવિતા છો ઉલ્લાસ તણી,
 તું સંતુષ્ટિ પ્રભુ-ધ્યાસ તણી,
 કોટિ કોટિ તુજને વંદન !... જય.

[સ્વાધ્યાય ગીતમાલા]

સંકલન : Patel Luxmi R. Roll No. 18

સમય

સમયની છે ગતિ ન્યારી,
 કોઈએ ના કદી જાણી,
 રાય હોય કે રંક સૌની,
 સમય સમયની કહાણી, -સમયની
 માનવ કરે કે હું કરું પણ,
 કરતો સમય મનમાની
 એજ ધનુષ્યને એજ બાણે,
 અર્જુનની શાન હુંટાણી - સમયની
 શ્રીરામ જેવા રામે, પણ
 સમયની ગતિના જાણી
 રાજ્યાભિષેકનું ટાણું ટપ્પુ ને,
 વનવાસની વાટ જલાણી - સમયની
 ખંડાય કાળને ખાંડણીયે સૌ,
 રંક, રાજ અને રાણી
 કિલ્લોલ કરતા સૌની છંદગી
 પલભરમાં ભરખાણી - સમયની
 સમયનો સથિયારો મળે તો,
 બને એક કહાણી
 બીખ માંગણી નાર કદીએ,
 બની જાય મહારાણી - સમયની
 સમયને સમજી લે જરા તું,
 ઓ નાદાન જવાની
 યુવાની પછી આવે ઘડપણ,
 સમયની છે એ રવાણી - સમયની
 સદા રહે છે સમય સરકતો
 ગતિના એની રોકાણી
 સમય કદીના થયો કોઈનો
 તેના જુલામ સૌ પ્રાણી - સમયની
 માટે સમય સમજીને ચાલો
 સૌ જગના નરનારી
 સમય એની કિંમત કરો
 જેને, સમયની કિંમત સમજાણી - સમયની
 - અસાત

સંકલન : Rana Reena R.
 Roll No. 23

નથી જોવાતાં આ દ્રશ્યો

નર્પા નિઃશ્વાસ, ચિત્કારો, નર્પા કલ્પાંત, આધાતો !
 નથી જોવાતાં આ દશ્યો ! નથી સહેવાતી આ વાતો !
 હજી ઈન્સાનને હાથે સતત ઈન્સાન રહેંસાતો !
 નથી જોવાતાં આ દશ્યો ! નથી સહેવાતી આ વાતો !

કરી અગ્નિ-પરીક્ષાઓ ! કરી શૂળી, કરી ખીલા !
 કરીથી નાશનું તાંડવ ! કરી સંહારની લીલા !
 નરાધમ ડગલે ને પગલે; ન ગાંધી ક્યાંય દેખાતો !
 નથી જોવાતાં આ દશ્યો ! નથી સહેવાતી આ વાતો !

અહીં પણ શબ મનુષ્યોનાં ! તહીં પણ શબ મનુષ્યોનાં !
 અહીં પણ જુલ્મ દેત્યોનાં ! તહીં પણ જુલ્મ દેત્યોનાં !
 અહીં પણ સત્ય પીંખાતું ! તહીં પણ ન્યાય વીંધાતો !
 નથી જોવાતા આ દશ્યો ! નથી સહેવાતી આ વાતો !

નરી હિંસા નસેનસમાં ! નર્પો હુંકાર વાણીમાં !
 મળે શું લોહી વીણ બીજુ આસુરી આ કહાણીમાં !
 રડે મજબૂર માનવતા ! હસે છે કાળ મદમાતો !
 નથી જોવાતા આ દશ્યો ! નથી સહેવાતી આ વાતો !

અમારે કૂલ જોવાં છે; તમે અર્પો છો અંગારા !
 મધુર સૂરની દિલે ઈચ્છા, ધરો છો રાગ ગોઝારા !
 અમ જીવન અખિલાધી; કરી મૃત્યુની ખેરાતો !
 નથી જોવાતાં આ દશ્યો ! નથી સહેવાતી આ વાતો !

સલ્પ્રાં સ્વપ્ત જીવનના નથી ખોતાં; નથી ખોવાં !
 હવે આ ખેલ આતંકી નથી જોવા ! નથી જોવા !
 નીરખવો છે સકળ જગમાં, પ્રણયનો રંગ રેલાતો !
 નથી જોવાતાં આ દશ્યો ! નથી સહેવાતી આ વાતો !

— મુસાફિર પાલનપુરી

નીરખ ને !

શણ પછી તુંય સચરાચરે નીરખ ને !
 નીરખને, તે પ્રથમ ભીતરે નીરખ ને !
 છે પરમ તત્ત્વ આકારથી ભિન્ન, પણ
 તે મળે ત્યાં સુધી પથ્થરે નીરખ ને !
 ગગનમાં ઊડતું એ વિહગ ક્યાં ગયું ?
 ફરી ફરી શૂન્યવત પિંજરે નીરખ ને !
 પૃથ્વી, જળ, વાયુ, તબ, અગ્નિથી મુક્ત બન;
 કોણ આવી ઊભું ઉમ્બરે ? નીરખ ને !
 પણ-વિપળમાં સમાપન થયે રાસનું;
 પામવાને ઝલક સત્ત્વરે નીરખ ને !
 પાટુકા પરહરી તેજ સામું ધર્યું;
 નેહ ઝળહળ થતો ચીથરે; નીરખને !
 દેહ છૂટી ગયો બાણના ધાવથી;
 પાંદડું પીપળે ફરફરે; નીરખને !

- ભગવતીકુમાર શર્મા

શ્રદ્ધાંજલિ

કૉલેજ પરિવાર નીચે દર્શાવેલ દિવંગત વ્યક્તિઓનું શ્રદ્ધાથી સ્મરણ કરી તેમના સ્વજનો પ્રત્યે દિલસોજીની લાગણી વ્યક્ત કરે છે, અને દિવંગત વ્યક્તિઓને ભાવભીની શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરે છે.

૧. ધી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટના મંત્રીશ્રી વિનોદભાઈ યુ. વકીલના પિતાશ્રી ઉત્તમભાઈ.
૨. કૉલેજના ભૂતપૂર્વ પ્રશિક્ષણાર્થી ભાવનાબહેન રામુભાઈ આહીર.
૩. કૉલેજના પ્રશિક્ષણાર્થી શ્રી વિનોદભાઈ બી. પટેલ.
૪. અરોડ ગામના યુવાન રીસા ડાઈવર શ્રી ભિલાલ એહમદ બહેરા.
૫. કૉલેજના પ્રશિક્ષણાર્થી શ્રી નેલેશભાઈ સોલંકીના પિતાશ્રી મણિભાઈ.
૬. માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ભરૂચ જિલ્લાના સભ્યશ્રી દોલીપભાઈ પટેલ

● તમારા હૃદયમાં જો ઉદારતા ન હોય તો નક્કી જાણજો કે ખરાબમાં ખરાબ પ્રકારનો હૃદય રોગ તમને થયેલો છે. - બોબ હોય. ●

તારીખ	કાર્ય
૨-૭-૨૦૦૧	: આવકાર અને પરિચય વિધિ તથા વાલી સંપર્ક સાહિત્યની સોંપણી - ફોલ્ડર અભ્યાસ ક્રમ આયોજન માટેના કાગળ અભ્યાસક્રમની સમજ.
૩-૭-૨૦૦૧	: સંસ્થાના ભૂતપૂર્વ પ્રશિક્ષણાર્થી આહિર ભાવના આર. ના નિધન પ્રસંગે શોક સંદેશ અને શોકાંજલિ.
સંસ્થાના સેવક ફારૂકભાઈના ઘરે ટિકરી ખદીજના જન્મની ખુશાલી.
૫-૭-૨૦૦૧	: ગુરૂપૂર્ણિમાની ઉજવણી સંચાલન પાનબાઈ કુકડ, પ્રસંગિક પ્રા. રાજ સાહેબ, શુભાશિષ આચાર્યશ્રી.
૧૩-૭-૨૦૦૧	: જયંતભાઈ પટેલના ઘરે ટીકરા શુભ ના જન્મની ખુશાલી.
૨૧-૭-૨૦૦૧	: ઉત્કર્ષ અંક ૧૦ નું વિમોચન, ભૂતપૂર્વ પ્રશિક્ષણાર્થી ભાવેશભાઈ કે. પટેલ ના હસ્તે આચાર્યશ્રીના પ્રમુખસ્થાને. સંચાલન પરવીન કે. અન્સારી.
૯-૮-૨૦૦૧	: કૉલેજ પરિવારના પ્રશિક્ષણાર્થી નેલેશભાઈ પટેલનાં પિતાશ્રીના અવસાન પ્રસંગે શોક સંદેશ અને શોકાંજલિ.
૧૧-૮-૨૦૦૧	: વિદ્યાર્થી સંઘની રચનાની જાહેરાત.
૧૩-૮-૨૦૦૧	: અધ્યાપન પ્રવિધિના એકમ એકની કસોટી.
૧૫-૮-૨૦૦૧	: સ્વાતંત્રદિન પ્રસંગે ડૉ. આર.બી. પટેલના માર્ગદર્શન હેઠળ સામાન્ય મંત્રી રાજુભાઈ ઢોડીયાના હસ્તે ધ્વજવંદન, સંચાલન : ગોવિંદભાઈ ગાંગોડા.
૧૬-૮-૨૦૦૧	: દેશભક્તિ ગીતની સ્પર્ધા. નિર્ણાયક પ્રા. રાજસાહેબ, પ્રા.શાહ સાહેબ અને રાજુભાઈ ઢોડીયા, સંચાલન : શબનમ પઠાણ, જેમાં પ્રથમક્રમે - પાનબાઈ કુકડ, દ્વિતીયક્રમે - સંજીતા પરમાર, તૃતીયક્રમે - વિરલ ચોકસી હતા.
૧૮-૮-૨૦૦૧	: વિદ્યાર્થીસંઘની મેગેઝીન સમિતિની સભા મળી જેમાં ઉત્કર્ષ અંગે ચર્ચા વિચારણા કરવામાં આવી.
૨૮-૮-૨૦૦૧	: વી.ટી.ચોકસી સાર્વજનિક કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન સુરતમાં ક્રિયાત્મક સંશોધન પર આચાર્યશ્રી ડૉ. પટેલનું આંતરકૉલેજ વ્યાખ્યાન.
૧-૯-૨૦૦૧	: કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન, ડભોઈના આચાર્યશ્રી કે. આર. પટેલના અધ્યક્ષસ્થાને 'દયારામ જયંતિ' ની ઉજવણી થઈ. જેમાં પ્રા. આર.એસ. ત્રિવેદીએ દયારામના જીવનના પાસા પર તેમજ પ્રા. આર.આઈ. પારેખે દયારામના કાવ્યો રજૂ કર્યાં. કાર્યક્રમનું સંચાલન : નયનાબહેન લાઠીયા.
૩-૯-૨૦૦૧	: પ.પૂ. ધ.ધૂ. ૧૦૦૮ શ્રી મનિધાનંદજી મહારાજના અંગારેશ્વર આશ્રમની મુલાકાત, આચાર્યશ્રી અને પ્રા.શાહ સાહેબે લીધી.
૫-૯-૨૦૦૧	: શિક્ષકદિન. કૉલેજ સ્થાપના દિન પ્રસંગે ઝેનિઘ હાઈસ્કૂલ અંકલેશ્વરના આચાર્ય શ્રી તાજુદિન સૈયદ તથા સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ સજોદના આચાર્યશ્રી ચંદ્રકાન્તભાઈ

ભદ્રનું ગુજરાત રાજ્ય શ્રેષ્ઠ શિક્ષક એવોર્ડ પ્રાપ્તિ માટે સન્માન કરવામાં આવ્યું. પ્રમુખસ્થાને શ્રી સુનિલભાઈ પટેલ તથા અતિથિવિશેષ સ્થાને પ.પૂ.ઘ.ધૂ.- 100૮ શ્રી મનિપાનંદજી મહારાજ. સંચાલન - શ્રી નવીનભાઈ ટંડેલ.

- ૮-૯-૨૦૦૧ : લાયન્સ હાઈસ્કૂલ અંકલેશ્વર યોજીત શૈક્ષણિક સેમિનારમાં શિક્ષકધર્મ પર આચાર્યશ્રી ડૉ. પટેલનું વક્તવ્ય.
- ૧૩-૯-૨૦૦૧ : 'ભારતીય શિક્ષણનાં વર્તમાન પ્રશ્નો અને પ્રવાહો'ના એકમ-૧ની કસોટી.
- ૨૧-૯-૨૦૦૧ : ડ.ગુ.પુનિ. સુરતના શિક્ષણ વિભાગના રીડર ડૉ. ઉમ્મેદસિંહનું આંતર કૉલેજ વ્યાખ્યાન "વર્ગખંડ શિક્ષણ સુધારણામાં શૈક્ષણિક ટેકનોલોજી" વિષય પર યોજવામાં આવ્યું. પ્રમુખસ્થાન ગદ્દુ વિદ્યાલયના નિયામક ડૉ. કે.સી. પંચાલ સાહેબ, સંચાલન મોટી સ્મિતાબહેન.
- ૨૮-૯-૨૦૦૧ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓની રિશ્માને અંકલેશ્વર જતાં અકસ્માત. વિનોદભાઈ બી. પટેલ અને બિલાલ બેહરા ને જયાબહેન મોટી હોસ્પિટલમાં સારવાર. સારવાર દરમ્યાન વિનોદભાઈ બી. પટેલનું અકાળે અવસાન. તેમનો મૃતદેહ તેમના વતન સરા (તા. વાંસદા) પહોંચાડવામાં આવ્યો.
- ૨૯-૯-૨૦૦૧ : વિનોદભાઈ બી. પટેલના અવસાન અંગે શોકસભામાં શોકદર્શક ઠરાવ અને શોકજલ્ડિ આપવામાં આવી. આ પ્રસંગે રીશ્માચાલક બીલાલ બહેરાનાં સ્વાસ્થ્ય સુધારણા માટે પ્રાર્થના સંદેશ તેમના કુટુંબને મોકલવામાં આવ્યો.
- ૧-૧૦-૨૦૦૧ : સંસ્થાના અધ્યાપક ડૉ. પી. આર. માસ્ટર રિકેશર કોર્ષમાં પૂના જતા હોવાથી તેમને શુભેચ્છાઓ પાઠવવામાં આવી.
- ૪-૧૦-૨૦૦૧ : વિનોદભાઈ બી. પટેલનાં કુટુંબીજનોને મદદરૂપ થવા માટે આર્થિક સહાયરૂપ ભંડોળ એકત્ર કરવામાં આવ્યું.
- ૭-૧૦-૨૦૦૧ : સંસ્થા સાથે પરોક્ષ રીતે સંકળાયેલા બીલાલભાઈ બેહરાનું અવસાન થતાં શોકસભાનું આયોજન થયું, જેમાં સંસ્થાનાં ટ્રસ્ટીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. તેમજ કૉલેજ પરિવારે અંતિમ દર્શન કરી એમનાં જનાજામાં જોડાયા હતા.
- ૯-૧૦-૨૦૦૧ : સંસ્થાનાં પ્રશિક્ષણાર્થીઓને કિયાત્મક સંશોધન અંગેની વિગતવાર માહિતી ડૉ. પટેલ સાહેબે આપી.
- ૧૮-૧૦-૨૦૦૧ : ધી અંજૂમને સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ ખરોડનાં આચાર્યશ્રી ઈશાકભાઈ પટેલ જમાતમાં જતાં તેઓને શુભેચ્છા પાઠવી.
- તા. ૨૩/૧૦ થી ૨૫/૧૦ : ભરૂચ જિલ્લાની માધ્યમિક અને ઉ.મા.શાળાઓનાં આચાર્યો માટે શિક્ષણમાં વ્યવસ્થાપન અને ગુણવત્તા સુધારણાલક્ષી સેમિનાર. સેમિનારના ઉદ્ઘાટક : શ્રી ભોમી કાવીના આચાર્યશ્રી, એમ. કે. કૉમર્સ કૉલેજ ભરૂચ. તથા સન કાર્ગાર્સ્યુટિકલના કાર્યસંચાલક નિયામકશ્રી નાથવાણી સાહેબ તથા સંસ્થાનાં ટ્રસ્ટી અને ગામનાં સરપંચ શ્રી મહંમદભાઈ એ. ભૈયાત અતિથિ વિશેષ પદે હતા. સમારંભનું સંચાલન પ્રા. રાજ સાહેબે રજીસ્ટ્રેશન અને સાહિત્ય વિતરણની જવાબદારી અને નાણાંકીય જવાબદારી ડૉ. આર.બી. પટેલ અને ઈસ્માઈલભાઈ જોગીયાત સાહેબે ચા-નાસ્તો અને જમવાની વ્યવસ્થા જયંતભાઈ પટેલ અને પ્રા.જયંતભાઈ શાહે સંભાળી હતી.

રાત્રી ગોષ્ઠી ચચામાં શ્રીમતી કવિતાબહેન એ. રાઠવા, આચાર્ય ડૉ. પટેલ, પ્રા. જે. એ. શાહ, ડૉ. પી. જે. રાજ અને ડૉ. આર. બી. પટેલે પ્રશ્નોત્તરી રૂપે માહિતી પૂરી પાડી હતી. સેમિનારની સમાપન વિધિ ભરૂચ જિલ્લાના શિક્ષણાધિકારી શ્રી એન. બી. પલાસ સાહેબ તથા શ્રી રંગશિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, બીલીમોરાના આચાર્યશ્રી ડૉ. એન. ડી. પટેલના નેજા હેઠળ કરવામાં આવી.

૨૯/૧૦ થી ૩/૧૧ : પ્રથમ સત્રાંત પરીક્ષાનો કાર્યક્રમ ગોઠવાયો. ડ. ગુ. યુનિ. સુરતનાં શિક્ષણ વિભાગનાં પ્રશિક્ષણાર્થીઓનાં લઘુશોધ નિબંધ માટે પ્રશિક્ષણાર્થીઓએ મંતવ્યો આપ્યા. ૫/૧૧ થી ૨૫/૧૧ દિવાળી વેકેશનનું આયોજન થયું. એમાં ૮/૧૧ બી. બી. પટેલ સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ નોંધણા આયોજીત પારિતોષિક વિતરણ સમારંભમાં આચાર્યશ્રી પટેલ સાહેબે અતિથિ વિશેષ પદેથી વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિને બિરદાવી શુભેચ્છા પાઠવી હતી.

૨૬/૧૧ અને ૨૭/૧૧ : સંત્રનિબંધની લેખિત કસોટીનું આયોજન.

૧૦/૧૨ થી ૧૫/૧૨ : પ્રશિક્ષણાર્થીઓ માટે પ્રા. શાહ અને ડૉ. રાજેન્દ્ર પટેલના માર્ગદર્શન હેઠળ સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલ સોનગઢમાં એક જૂથ ગયું. બીજું જૂથ ડૉ. માસ્ટર સાહેબ અને ડૉ. રાજ સાહેબના માર્ગદર્શન હેઠળ કલ્યાણી શાળા અતુલમાં ગયું. આચાર્યશ્રીએ સોનગઢની મુલાકાત તા. ૧૨-૧૨ ના રોજ અને અતુલ જૂથની મુલાકાત ૧૩/૧૨ ના રોજ લીધી હતી.

૨૦-૧૨-૨૦૦૧ : આંતર કૉલેજ વ્યાખ્યાન પ્રસંગે વી. ટી. ચોકસી સાર્વજનિક કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશનનાં પ્રાધ્યાપક ડૉ. વિજયભાઈ સેવકનું 'આજનું શિક્ષણ, શિક્ષણ છે ભરૂં ?' વિષય પર પ્રવચન ગોઠવાયું. સંચાલન - મહેશભાઈ પટેલ, પ્રમુખસ્થાને ડૉ. શ્રી જગદીશભાઈ ગુર્જર - આચાર્ય શ્રીમતી કડકીયા આર્ટસ એન્ડ કૉમર્સ કૉલેજ - અતિથિ વિશેષશ્રી ડૉ. નરોત્તમભાઈ વાળંદ ના સાંનિધ્યમાં યોજાયું. મુસ્લિમ પ્રશિક્ષણાર્થીઓ તરફથી ઈદમુબારક બાદી અને આઈસ્કીમ પાર્ટીનું આયોજન થયું.

૨૧-૧૨-૨૦૦૧ : જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન યોજીત ભરૂચ જિલ્લાનાં ઉ. મા. શાળાનાં વિજ્ઞાન પ્રવાહના શિક્ષકોના સેમિનારમાં એમિટી હાઈસ્કૂલ, ભરૂચ મુકામે આચાર્યશ્રી ડૉ. પટેલ સાહેબે પરીક્ષા સુધારણા અંગે ચચાગોષ્ઠી કરી.

૨૨-૧૨-૨૦૦૧ : ગુજરાત રાજ્ય માહિતીખાતાના ભરૂચ જિલ્લા માહિતીખાતા આયોજીત વક્તૃત્વ સ્પર્ધાનું આયોજન થયું. જેનો વિષય 'સ્વરોજગારીમાં ટેકનિકલ શિક્ષણ' હતો તેમાં શ્રી મહમદભાઈ જંગડા અને શ્રી મદનભાઈ ફિટરની નિર્ણાયક તરીકેની સેવા મેળવી હતી. જેમાં પ્રથમ - અન્સારી પરવીન કે; દ્વિતિય - કૃપેશનાયક અને તૃતિય સ્થાને નવીનભાઈ ટંડેલ અને બિનિતા ગોહિલ હતા.

૨૮-૧૨-૨૦૦૧ : સાહિત્ય વર્તુળનાં ઉપક્રમે ગીતસ્પર્ધાનું આયોજન પ્રા. શાહ સાહેબના માર્ગદર્શન હેઠળ કરવામાં આવ્યું. જેનું સંચાલન ફાલ્ગુનીબહેન પટેલે કર્યું. જેમાં નિર્ણાયક તરીકે બિપિનભાઈ ચૌધરી, નૈલેપભાઈ સોલંકીએ નિર્ણાયક તરીકે સેવા આપી. જેમાં પ્રથમક્રમે કુકડ પાનભાઈ, દ્વિતિયક્રમે વિરલભાઈ ચોકસી, તૃતિયક્રમે નવીનભાઈ ટંડેલ આવ્યા હતા.

૨૯-૧૨-૨૦૦૧ : અંકલેશ્વર તાલુકા કોંગ્રેસ(આઈ) સમિતિ યોજીત સ્વર્ગસ્થ રાજીવગાંધી ટુર્નામેન્ટમાં ઉદઘાટન સમારંભમાં આચાર્યશ્રી પટેલ સાહેબે અતિથિ વિશેષ તરીકે

રાજકોટમાંથી પ્રારંભિક પ્રવચન આપ્યું. ધી અંકલેષર નાચરિક સર્વેક વિનિમદઃ અંકલેષરના પ્રમુખશી ડીશબાર્ડ મોટી તેમજ કોંગ્રસ સમિતિના સોદેકારો શ્રી સોદેશબાર્ડ મોંગરાલા, ડેબારિમબાર્ડ મોંગરા તથા ખરોડ જામખંડાવનનાં સમરન આપ તરીકે સુરતવંદા મહામાબાર્ડ એ. મેયાનનો સન્માન સમારંભ યોજવામાં આવ્યો. સંબાધન અને માર્ચકર્સન પ્રા. રાજકોટને પૂન પાડયા.

- ૧-૧-૨૦૦૨ : વિવાદીસંપ અને પરિવારની સંયુક્ત સભા વાર્ષિક ઉત્સવની ચર્ચા વિચારણા અને આયોજન માટે મળી.
- ૩-૧-૨૦૦૨ : ખરોડ આમ સાથે મેડી કિકેટ મેચ યોજાઈ જેમાં કોલેજ ટીમ વિજયી થઈ.
- ૭-૧-૨૦૦૨ : પ્રા. જલંતરાવ તા. ૭-૧-૨૦૦૨ થી ૧૨-૧-૨૦૦૨ સુધી એમ.સ.યુનિ. વડોદરા દ્વારા સંબાધિત *Functional Workshop on Soil Contamination with materials (I WOT ૧૯૯૧)* સંભાળી થયા.
- ૮-૧-૨૦૦૨ : ડ.જુ.યુનિ.નાં શિક્ષણ વિભાગ સુરત યોજાત ૨૧મી સદીના શિક્ષણ અંગેના ડૉ. રમેશભાઈ જી. કાઠારીના પ્રવચનને માણવા માટે સંરચનાં પ્રશિક્ષણાર્થી સેમ જાવેદને પ્રતિનિધિ તરીકે મોકલવામાં આવ્યા.
- ૧૨-૧-૨૦૦૨ : ડ.જુ.યુનિ. સંવગ્ન બી.એડ. કોલેજોની આંતર કોલેજ કિકેટ ટુર્નામેન્ટની જુલ વ્યવસ્થા અને નિયમોની સ્પષ્ટતા માટેની સભા સમવામાં આવી. ખરોડમાં પારદેશથી આવેલા મલેમાનોને સન્માનવાનો સમારંભ તથા આમમાંથી રજમાટે જતા ટાજીઓ માટે યાત્રા સુવેબ્ધાનો કાર્યક્રમ યોજાયો. પ્રમુખસ્થાન મલેમદભાર્ડ એ. મેયાનને સંભાળ્યું અને સંબાધન પ્રા. રાજકોટને કર્યું.
- ૧૫-૧-૨૦૦૨ : અધ્યયન અભ્યાસન પ્રવિધિમાં એકમ કસોટી તરખું આયોજન થયું.
- ૧૬-૧-૨૦૦૨ : પ્રા.શિક્ષણનાં પ્રશ્નો અને પ્રવાહોની એકમ કસોટી-૦૩નું આયોજન થયું.
- ૧૭-૧-૨૦૦૨ : ડ.જુ.યુનિ. સુરત યોજાત આંતર કોલેજ વ્યાખ્યાન માણમાં શ્રીમતિ વી.આર. ભકત કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન કામરેજ આર રસ્તામાં સંરચના આચાર્યશ્રીએ "વ્યાવસાયી શિક્ષણ" પર પ્રવચન આપ્યું.
- ૧૮-૧-૨૦૦૨ : ખરોડ જામની ટીમ સાથે કોલેજની ટીમની કિકેટ મેચનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. જેમાં કોલેજની ટીમ વિજયી થઈ અને આંતર કોલેજ કિકેટ ટુર્નામેન્ટ માટેનાં સભ્યોની પસંદગી થઈ.
- ૧૯-૧-૨૦૦૨ : ડ.જુ.યુનિ. સંવગ્ન બી.એડ. કોલેજોની આંતરકોલેજ કિકેટ ટુર્નામેન્ટનું આયોજન થયું. જેમાં શિક્ષણ વિભાગની ટીમ રનસંભા અને કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન ખરોડની ટીમ વિજેતા બની. જેમાં મેન ઓફ ધી મેચ બિપિનભાઈ પટેલ, બેસ્ટ બોલર તરીકે સનિતભાઈ પટેલ (શિક્ષણ વિભાગ), બેસ્ટ બેટ્સમેન ઉરમાઈલભાઈ જોશીયાત (કો.ઓફ.એજ્યુ. ખરોડ) જાહેર થયા હતા.
- ૨૬-૧-૨૦૦૨ : સામાન્યમંત્રી રાજુભાઈ કોટીયાનાં હસ્તે વ્યજવદનનું આયોજન ડૉ. આર.શ્રી. પટેલનાં માર્ચકર્સન હેઠળ નવીનભાઈ ડેલબ દ્વારા વ્યજવદન કરવામાં આવ્યું. ત્યારબાદ જુલ કોટો કંકરાન અને સમૂહ વોજનનું આયોજન થયું. બપોરના વાર્ષિકસંવનનું આયોજન થયું જેમાં પ્રમુખ સ્થાને પ્રિ. શ્રી બોશી કાલીના અને આંતિધિ વિશેષ સ્થાને શ્રી આંતરભાઈ વજીહદાર હતા.

કાર્યક્રમનું સંચાલન બિનિના ગોસિલે (પ્રા.રાજસાહેબ)ના માર્ગદર્શન હેઠળ સંભાળ્યું. કોલેજની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં સિદ્ધિ મેળવનારને પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવ્યા. ગતવર્ષની યુનિ. પરીક્ષામાં કોલેજમાં પ્રથમ અને વિજ્ઞાન શિક્ષણ પદ્ધતિ અને વિષયવસ્તુમાં પ્રથમ આવનાર શ્રી ભાવેશભાઈ કે. પટેલ તથા શૈક્ષણિક માપન અને મૂલ્યાંકનમાં પ્રથમ આવનાર મયના સી. ગોયેલને મહેમાનનોના હસ્તે પારિતોષિક આપવામાં આવ્યા.

- ૨૬-૧-૨૦૦૨ : સંસ્થાના પ્રશિક્ષણાર્થી ગોવિંદભાઈ ગાંગોડા દ્વારા પ્રા. રાજ સાહેબનાં માર્ગદર્શન હેઠળ ત્રિચાર કરવામાં આવેલ હસ્તલિખીત અંકની વિમોચન વિધિ ડૉ. બોમી કાવીને હસ્તે કરવામાં આવી.
- ૨૮-૧-૨૦૦૨ : સાહિત્ય વર્તુળના સભ્યો તથા પુસ્તક પ્રેમી પ્રશિક્ષણાર્થીઓ પ્રા. શાહસાહેબના માર્ગદર્શન હેઠળ શ્રી ગુરુ વિદ્યાલય અંકલેખર આયોજીત પુસ્તક મેળાની મુલાકાતે ગયા. ગ્રંથપાલ શ્રીમતી કવિનાબેન એ. રાઠવાએ પણ આની મુલાકાત લઈ સંસ્થા માટે ઉપયોગી સાહિત્યની ખરીદી કરી.
- ૨૯-૧-૨૦૦૨ : વિદ્યાર્થીસંઘ અને પરિવારની સંયુક્ત સભા પ્રવાસ, ઉત્કર્ષ ફંડ તેમજ વિનોદભાઈની સ્મૃતિનાં પારિતોષિક અંગેની ચર્ચા કરવા માટે મળી.
- ૨૯-૧-૨૦૦૨ : સાહિત્ય વર્તુળ દ્વારા પ્રા.શાહસાહેબનાં માર્ગદર્શન હેઠળ કવિ સંમેલનના આયોજન અંગે શ્રી ક્રુપિભાઈ દવેનું વક્તવ્ય ગોઠવવામાં આવ્યું. જેનું સંચાલન કાલ્પુની પટેલે કર્યું.

વર્ષ દરમિયાન પ્રાયોગિક કાર્ય માટેનું આયોજન નીચે મુજબ કરવામાં આવ્યું હતું. :

૧.	તા. ૬, ૮, ૧૦, ૧૭, ૨૪, ૨૭, ૨૯, ૩૧/૮/૨૦૦૧	= ૮
૨.	દાશનિક પાઠ : ૩૦/૭/૨૦૦૧	= ૧
૩.	મથકેતર : ૧૦/૧૨ થી ૧૫/૧૨/૨૦૦૧	= ૬
૪.	૭/૯/૦૧ થી ૧૭/૯/૦૧ સુધી	= ૧૨
૫.	૨૮/૯/૨૦૦૧ થી ૨૮/૯/૨૦૦૧ સુધી	= ૫
૬.	૧૭/૧૦/૨૦૦૧ થી ૧૯/૧૦/૨૦૦૧ સુધી	= ૩
૭.	૨૮/૧૨/૨૦૦૧ થી ૨૮/૧૨/૨૦૦૧ સુધી	= ૫
૮.	૭/૧/૨૦૦૨ થી ૧૧/૧/૨૦૦૨ સુધી	= ૫
૯.	૩૦/૧/૨૦૦૨ થી ૩૧/૧/૨૦૦૨ સુધી	= ૨

જાણ સ્વીકાર

નીચે દર્શાવેલ વ્યક્તિ અને સંસ્થાઓએ કોલેજની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં અને સંસ્થાના વિકાસની દિશામાં વર્ષ દરમિયાન ખૂબ જ સારો સહયોગ અને જરૂરી માગદર્શન આપી અમારા કોલેજ પરિવારનો ઉત્સાહ વધાર્યો છે જેના અમારો સૌ ખુશી છીએ.

— શિક્ષણપાઠ, સતતશિક્ષણપાઠ અને મથકેતર શિક્ષણકાર્ય માટેની મંજૂરી અને તમામ તબક્કે જરૂરિયાતની અનુકૂળતા કરી આપનાર નીચે દર્શાવેલ શાળાઓના સંચાલક મંડળ, આચાર્યશ્રી, શૈક્ષણિક અને બિનશૈક્ષણિક કર્મચારીગણ તથા વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનો.

૧. ધી ખરોડ અંજુમને સાવજનિક હાઈસ્કૂલ, ખરોડ.	૨. સાવજનિક હાઈસ્કૂલ, પાનોલી
૩. એમ.ટી.એમ. ગલ્સ હાઈસ્કૂલ, અંકલેશ્વર.	૪. ઈ.એન. જીનવાલા હાઈસ્કૂલ, અંકલેશ્વર.
૫. ડી.એમ.શાહ એન્ડ એ.વી.એમ. વિદ્યામંદિર અંકલેશ્વર.	૬. લાયન્સ સ્કૂલ, જી.આઈ.ડી.સી; અંકલેશ્વર.
૭. ગઠ્ઠુ વિદ્યાલય, જી.આઈ.ડી.સી., અંકલેશ્વર	૮. ગુરુકુળ વિદ્યાલય, જી.આઈ.ડી.સી; અંકલેશ્વર.
૯. સંસ્કારદીપ વિદ્યાલય, જી.આઈ.ડી.સી; અંકલેશ્વર.	૧૦. મોતાલા સાવજનિક હાઈસ્કૂલ, કોસંબા.
૧૧. રૂકમણીદેવી રૂગંટા વિદ્યાલય, ભરૂચ.	૧૨. એસ.વી.ઈ.એમ. હાઈસ્કૂલ (ગુ.મા.)અંકલેશ્વર.
૧૩. સજોદ સાવજનિક હાઈસ્કૂલ, સજોદ.	૧૪. નર્મદા હાઈસ્કૂલ, શુક્લતીર્થ.
૧૫. કલ્યાણી સ્કૂલ, અતુલ.	૧૬. સાવજનિક હાઈસ્કૂલ, સોનગઢ.

- બી.એડ. કેન્દ્રસ્થ પ્રવેશ સમિતિ, દુ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત.
- ધી અંકલેશ્વર પ્રોગ્રેસીવ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટના હોદ્દેદારશ્રીઓ તથા સભ્યશ્રીઓ.
- પ્રેરણાસ્રોત અને પથદર્શક માનનીય સાંસદશ્રી અહમદભાઈ પટેલ.
- ખરોડના સરપંચશ્રી મહમદભાઈ ભૈયાત, ગ્રામજનો, પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળા પરિવાર, ગ્રામ પંચાયત અને આરોગ્ય કેન્દ્ર.
- દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત.
- ઉચ્ચશિક્ષણ વિભાગ અને નાણાંવિભાગ, ગુજરાત સરકાર.
- સંસ્થાની મુવાકાત લેનાર મહાનુભાવો.
- વાર્ષિકાંતસવ માટે સહયોગ આપનાર સંસ્થાઓ અને વ્યક્તિઓ.
- આંતરકોલેજ વ્યાખ્યાનમાળામાં પોતાના જ્ઞાનનો લાભ આપનાર વક્તાઓ, ડૉ. ઉમ્મેદસિંહ (રીડર, શિક્ષણ વિભાગ, દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત.) અને ડૉ. વિજયભાઈ સંવક (વ્યાખ્યાતા, વી.ટી.ચોકરી કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, સુરત.) પ્રાસંગિક ઉદ્બોધક, ડૉ. નરોત્તમભાઈ વાળંદ (ગુજરાતી સાહિત્યકાર), ડૉ. જગદીશભાઈ ગુર્જર (આચાર્ય, કડકિયા આર્ટસ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, અંકલેશ્વર.) ડૉ. ભોમી કાવિના (આચાર્ય, એમ.કે. કૉમર્સ કોલેજ, ભરૂચ.)

● કોણ સારું છે તે નહિ પણ શું સારું છે તે વાત મહત્વની છે. — ધોમ્સ હકસરે ●

- ગુજરાતી સાહિત્ય વનુજનાં કાવ્યક્રમમાં રસપ્રદ રીતે સાહિત્ય વિષયક માહિતી પૂરી પાડનાર ડૉ. રસાબાઈના પારેખ, પ્રો. રાજભાઈ ત્રિવેદી, અને પ્રિ. ડૉ.કે. આર. પટેલ. (કોલેજ ઑફ એંગ્લિકેશન, ડાબોઈ.) કવિ સંમેલન આયોજન વિષે રસપ્રદ રીતે માનદસક માહિતી પૂરી પાડનાર શ્રી ઋષિભાઈ દવે. (સંગ્રહક, નમદા ચેનલ, ભરૂચ.)
 - શિક્ષણમાં વ્યવસ્થાપન અને ગુણવત્તા સુધારણાલક્ષી સંમિનારમાં ઉપસ્થિત ભરૂચ જિલ્લાના માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાના આચાર્યો, શિક્ષણશારત્રીઓ, શ્રી રંગશિક્ષણ મહાવિદ્યાલય, બીચાંમાંરા, જી.સી.ઈ. આર. ટી. ગાંધીનગર, ડી.ઈ.આ. કચેરી ભરૂચ અને નવનીત પ્રકાશન, અમદાવાદ.
 - સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓ માટે આર્થિક સહયોગ આપનાર મેંચમણી ઓર્ગેનિક લિ. પાનાંલી, હરિગીરી પેપરમીલ, પાનાંલી, શ્રી હરંશભાઈ પટેલ, કે.જી. પટેલ તથા આ અંક માટે શુભેચ્છા અને વિજ્ઞાપન આપનાર સંસ્થાઓ અને વ્યક્તિઓ.
 - શૈક્ષણિક પ્રયાસમાં સરદાર સરોવર યોજના અંગે તલરપથી માહિતી આપનાર શ્રી એન. સી. કટારીયા.
 - પ્રશિક્ષણાથી સ્વ. વિનોદભાઈ બી. પટેલના અકસ્માત પ્રસંગે સહકાર આપનાર જયા બહેન માંડી હોરિપટેલના કમચારીઓ, ટ્રસ્ટીઓ તેમજ ખરોડના ગ્રામજનો.
- આ સંસ્થાઓ અને વ્યક્તિઓ તરફથી પ્રાપ્ત થયેલ સાથ, સહકાર, હુક અને જરૂરી માર્ગદર્શન માટે નં સોનાં અમે હૃદયપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ. ભવિષ્યમાં પણ આવો જ સાથ સહકાર અને જરૂરી માર્ગદર્શન મળતા રહેશે એવી અપેલા.

• હું પ્રથમ ઈશ્વરથી ડરું છું, અને બીજા નંબરે ડરું છું એવા માત્રસોથી જેઓ ઈશ્વરથી ડરતા નથી. — સાદી. •

વિદ્યાર્થી સમિતી

ડિબેટ ટીમ

અર્દુલ ભવદે ક્લબ

સીમાન્ત ભવદે ક્લબ

વેશભાષા

પત્રપાસી નૃત્ય

હોડીયા રાજુભાઈ

પટેલ કાલ્મુની

પટેલ ભાવેશ કે.

પટેલ વીનોદ બી.

સ્થાપના દિન

આંતર કોલેજ વ્યાખ્યાન

સેમિનાર

કેડ

દર્શન

હસ્તલિખિત અંક વિમોચન

બોમીસાહેબનું સંબોધન

પ્રાર્થના

પ્રશિક્ષણાર્થી સંપર્ક સેતુ : ૨૦૦૧-૨૦૦૨

સો.નં.	પૂરુંનામ / સરનામું	પદ્ધતિ	શી.લાયકાત	જન્મતારીખ
૧.	મોદી જયશ્રીબહેન એમ. મુ.પો. ભાડભૂત, ઠે. બજારમાં, તા. જિ. ભરૂચ.	ગુજરાતી હિન્દી	એમ.એ.	૦૧-૦૨-૭૬
૨.	પટેલ મનીષાબહેન એચ. મુ.પો. કાની, તા. મહુવા, જિ. સુરત. પીન. ૩૯૪૩૫૦ ફોન નં. : ૯૫૨૬૨૫ - ૫૫૮૩૯	ગુજરાતી હિન્દી	એમ.એ.	૧૬-૦૮-૭૭
૩.	જાંબુ અંજનાબહેન કી. ૩૬, જય મહાદેવનગર, જંબુસર, જિ. ભરૂચ. ફોન નં. : ૯૫૨૬૪ - ૪૫૫૨૪	ગુજરાતી હિન્દી	એમ.એ.	૩૦-૧૨-૭૬
૪.	ગાંગોડા ગોવિંદભાઈ ચાર. મુ. પો. ચિકાર (અવડા), તા. આહવા, જિ. ડાંગ. પીન. ૩૯૪૭૩૦, ફોન:(P.P) ૯૫૨૬૩૧-૪૬૬૫૪	ગુજરાતી હિન્દી	એમ.એ.	૦૧-૦૬-૭૮
૫.	આહિર દિલાબહેન છાનાભાઈ મુ.પો. બારસોલ, આહીર ફળીયા, તા. ધરમપુર, જિ. વલસાડ. ફોન નં. : ૯૫૨૬૩૩ - ૪૨૮૭૦	ગુજરાતી હિન્દી	એમ.એ.	૨૨-૦૬-૭૭
૬.	વસાવા રમેશભાઈ ગંભીરભાઈ મુ. ગઢ, પો. બોગજ, તા. રેડિયાપાડા, જિ. નર્મદા. પીન. ૩૯૩૦૪૦ ફોન નં. ૯૫૨૬૪૯ - ૩૪૧૩૨	ગુજરાતી હિન્દી	એમ.એ.	૦૧-૦૬-૭૬
૭.	ચૌહાણ નયનાબહેન ભગુભાઈ મુ.પો. ઝંખવાવ, તા. માંગરોળ, જિ. સુરત. પીન - ૩૯૪૪૪૦ ફોન નં. : ૯૫૨૬૨૯-૫૬૬૧૦	ગુજરાતી હિન્દી	એમ.એ.	૧૫-૦૬-૭૪
૮.	ચાવડા હર્ષાબહેન છગનભાઈ મુ. દેગામ, તા. ચિખલી, જિ. નવસારી, શ્રેષ્ઠી ફળીયા. પીન ૩૯૬૫૩૦ ફોન ૯૫૨૬૩૪ - ૩૨૪૯૪	ગુજરાતી હિન્દી	એમ.એ.	૨૦-૦૩-૭૮
૯.	પટેલ ફાલ્ગુની અશોકકુમાર પ્રતિન હોટલ પાછળ, સાયકલ સ્ટેન્ડ, જી.આઈ.ડી.સી. ચાર રસ્તા, નં.હા.નં.-૮, અંકલેશ્વર, જિ. ભરૂચ. પીન ૩૯૩૦૦૨ ફોન નં. ૯૫૨૬૪૬ - ૨૧૯૦૨, ૩૯૨૩૯.	અંગ્રેજી હિન્દી	એમ.એ.	૨૪-૦૬-૭૬

જો વધુ પોતાના હક્કની કિંમત પોતાના સિદ્ધાંતો કરતાં વધારે આક્રમક હોય છે, તેઓ ઘોડા સમયમાં એ ખેડે તુમાવે છે. - ક્વાઈડ આઈઝન હાવર

રો.નં.	પુરૂનામ / સરનામું	પદ્ધતિ	શૈ.લાયકાત	જન્મતારીખ
૧૦.	પટેલ ભદ્રેશકુમાર ઘીરુભાઈ નવા પાંચગાળા, રામજી મંદિર રોડ, બારડોલી, જિ. સુરત. પીન-૩૯૪૬૦૧ ☎: ૯૫૨૬૨૨ - ૨૫૧૯૨	અંગ્રેજી ગુજરાતી	એમ.એ.	૧૫-૦૫-૭૯
૧૧.	પટેલ જિગિયાબહેન જયંતિલાલ જાગૃતિ સોસાયટી પાસે, અંધારવાડી રોડ, વ્યારા, જિ.સુરત. પીન:૩૯૪૬૫૦ ☎ : ૯૫૨૬૨૬-૨૧૯૨૧	અંગ્રેજી હિન્દી	એમ.એ.	૦૧-૦૬-૭૯
૧૨.	વોરા શહીદા અસલભાઈ બ્લોક ઈ-૮, રોશન કોમ્પ્લેક્સ, ધોળી તળાવ, જિ.વલસાડ. પીન-૩૯૬૦૦૧ ☎: ૯૫૨૬૩૨-૪૭૯૩૧	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસ.સી.	૧૨-૧૨-૭૭
૧૩.	પટેલ પિન્ટલ મગનભાઈ C/O, મલ્લિલાલ ભીખાભાઈ પટેલ, રેલિયા ક્ષેત્રીયા, ડુંગરી, પો. સોનવાડા, તા.જિ.વલસાડ ☎: ૯૫૨૬૩૨-૯૫૩૦૧	અંગ્રેજી હિન્દી	એમ.એ.	૧૩-૦૪-૭૬
૧૫.	અન્સારી પરવીનબાનું કુરેશી અનવર લાલચાલ વીજલપુર રોડ નજીક, R.T.O. નવસારી, પીન : ૩૯૬૪૪૫ ☎ : ૯૫૨૬૩૭, ૪૯૪૦૬	વા. ગણિત અર્થશાસ્ત્ર	એમ. કોમ.	૦૮-૦૨-૭૬
૧૬.	મોદી સપના હસમુખલાલ ૧/૨, રાધિકા ટેરેસ, ધોળી શેરી, નાનપુરા, સુરત. ☎ : ૯૫૨૬૧ - ૩૪૬૦૩૦૮	વા. ગણિત અર્થશાસ્ત્ર	એમ. કોમ.	૨૪-૦૯-૭૬
૧૭.	સોલંકી ઈશ્વર ગુલાબભાઈ મુ.પો. બામણવેલ, તા. ચિખલી, જિ. નવસારી, પીન - ૩૯૬૪૦૯ ☎ : ૯૫૨૬૩૪ - ૩૫૨૧૭	વા. ગણિત અર્થશાસ્ત્ર	એમ.કોમ. બી.પી.એડ.	૧૭-૦૬-૭૪
૧૮.	પટેલ લક્ષ્મીબહેન રવજીભાઈ બીલાપોર મંગળિયા મોરા, ઓરંગા રોડ, વલસાડ. પીન - ૩૯૬૦૩૦ ☎ : ૯૫૨૬૩૨ - ૫૦૧૭૧	વા. ગણિત અર્થશાસ્ત્ર	એમ.કોમ.	૨૨-૦૩-૭૭
૧૯.	મોદી સ્મિતાબહેન નિરંજનભાઈ મુ.પો. કોળીભરથાણ, તા. કામરેજ, જિ. સુરત ☎ : ૯૫૨૬૨૧ - ૫૧૬૯૨	વા. ગણિત અર્થશાસ્ત્ર	એમ.કોમ.	૨૫-૧૨-૭૬

પ્રશિક્ષણાર્થી સંપર્ક સેતુ : ૨૦૦૧-૨૦૦૨

સો.નં.	પૂરુંનામ / સરનામું	પદ્ધતિ	શૈ.લાયકાત	જન્મતારીખ
૨૦.	ગાંવિત હંસાબહેન બાબલુભાઈ મુ. મીઠાબારી, પો. જામલીયા, તા. વાંસદા, જિ. નવસારી પીન-૩૯૬૩૮૦ ☎ : (P.P.) ૨૨૯૩૪	સ.વિદ્યા ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૧-૦૬-૭૬
૨૧.	ગાંગોડા શિવરામભાઈ જે. મુ. હલમુડી, પો. ચિકાર, તા. વ્યારા, જિ. સુરત. પીન-૩૯૪૭૩૦	સ.વિદ્યા ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૭-૦૬-૭૮
૨૨.	ચૌધરી બિપીનભાઈ હસમુખભાઈ મુ.પો. કહેર (તાડ ફળીયું) તા. વાલોડ, જિ. સુરત પીન-૩૯૪૬૯૦	સ.વિદ્યા ગુજરાતી	એમ.એ.	૧૮-૦૭-૭૬
૨૩.	રાણા રીનાબહેન રમેશભાઈ મુ.પો. વ્યારા, કાનપુરા ફળીયું, જનક સ્મારક હોસ્પિટલની સામે, વ્યારા, જિ. સુરત. પીન-૯૫૨૬૨૬ ☎ : ૨૦૪૦૦	સ.વિદ્યા ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૧-૦૬-૭૫
૨૪.	નાયક કૃપેશ ગડુભાઈ ૧૬૯, 'બજરંગ' નિવાસ, વિંબાચા ફળીયું, કતારગામ, જિ. સુરત. પીન-૩૯૫૦૦૪ ☎: ૯૫૨૬૧-૭૪૮૫૦૩૮	અર્થશાસ્ત્ર વા. ગણિત	એમ.કોમ.	૦૫-૦૨-૭૮
૨૫.	રાઠોડ ભરતભાઈ ડી. એ/૧, ગવર્મેન્ટ ક્વાટર્સ, ધામડોડ નાકા, ખારડોલી ☎ : ૯૫૨૬૨૨૨ - ૫૮૧૫૦	ગુજરાતી ચિન્હી	એમ.એ.	૨૮-૦૪-૭૮
૨૬.	ટોડિયા રાજુભાઈ મોહનભાઈ મુ.પો. શિકેર, તા. વાલોડ, જિ. સુરત પીન - ૩૯૪૬૨૦	અર્થશાસ્ત્ર વા. ગણિત	એમ.કોમ.	૦૧-૦૬-૭૭
૨૭.	પટેલ મહેશકુમાર લક્ષ્મણભાઈ ટે. બાધીજી મંદિર પાસે, મુ.પો. શુકલતીર્થ, તા.જી. ભરૂચ. ☎ : ૯૫૨૬૪૨ - ૮૧૧૧૪	અર્થશાસ્ત્ર વા. ગણિત	એમ.કોમ.	૨૬-૦૮-૭૫
૨૮.	ગાંધી યૈશાલીબહેન ભુપેન્દ્રભાઈ ૨/૮૧૮૮-૮૯, ઝંડા સ્ટ્રીટ, સંજામપુરા, સુરત-૨, ☎ : ૯૫૨૬૧-૮૩૪૮૦૪૭	અર્થશાસ્ત્ર વા. ગણિત	એમ.કોમ.	૨૯-૦૭-૭૮

● જે માણસ અસલામતી અને અચોક્કસ સ્થિતિને પચાવી શકે તેજ પાકટ ગણાય છે. - અજાત. ●

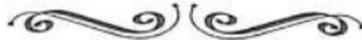
રો.નં.	પુરુંનામ / સરનામું	પદ્ધતિ	શી. લાયકાત	જન્મતારીખ
૨૯.	ગોદિલ ડિલિતા એમ. મુ. વિદ્યલગામ, પો. ઉમરગામ, તા. વાલીયા, જિ. ભરૂચ.	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી.	૦૭-૦૬-૭૭
૩૦.	પદાણ શબ્દનમ એમ. સરકારી દવાખાનાની પાછળ, આકાશ પેકરી પાસે, કોસંબા(R.S.), તા. માંગરોળ, જિ. સુરત. પીન. ૩૯૪૧૨૦ ડિ: ૯૫૨૬૨૯૩૧૭૧૭	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી.	૦૨-૦૬-૭૬
૩૧.	પટેલ પ્રકાશભાઈ લલ્લુભાઈ ગુરુકુળ કન્યા વિદ્યાલય, સુમલ ડેરી રોડ, જી.આઈ.ડી.સી. સુરત, પીન. ૩૯૫૦૦૮ ડિ: ૯૫૨૬૧ - ૭૪૮૦૬૭૦	વા.ગણિત અર્થશાસ્ત્ર	એમ.કોમ.	૧૧-૦૧-૭૭
૩૨.	સુરતી રીનાબહેન કિશોરભાઈ ૧/૩૭૨૮, બડેબા ચકલા, ડીંગલી કળીયા, જે.શી.મુન્શી નિશાળ સામે, સુરત. પીન-૩૯૫૦૦૧	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી.	૩૦-૧૧-૭૫
૩૩.	પટેલ ડિપીનકુમાર કાળીદાસ મુ.પો. કેસલી (મંદિર કળીયા) તા. ગણદેવી, જિ. નવસારી. પીન-૩૯૬૩૬૦ ડિ: ૯૫૨૬૩૪-૮૮૧૪૩	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી.	૧૪-૧૧-૭૯
૩૪.	ગાંધિ દિપકકુમાર જાતરભાઈ મુ.પો. ખાનપુર, તા. વાંસદા, જિ. નવસારી. પીન-૩૯૬૦૫૧	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી.	૦૧-૦૬-૭૩
૩૫.	ટંડેલ નવિનભાઈ આર. મુ. ગાયત્રી નગર, પો. કોસંબા, તા. જિ. વલસાડ. ડિ: ૯૫૨૬૩૨-૪૫૨૯૨	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસસી.	૧૧-૦૫-૭૬
૩૬.	લાલિયા નયનાબહેન પી. બજાર કળીયા, બાજીપુરા, તા. વાલોડ, જિ. સુરત. પીન. ૩૯૪૬૯૦	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી.	૦૬-૦૮-૭૬
૩૭.	પરમાર સંજીતા આર. ૩/૪, ઋષિકેશનગર, શાસ્ત્રીરોડ, બારડોલી, જિ. સુરત. ડિ: ૨૨૫૦૦	વિજ્ઞાન ગણિત	એમ.એસસી.	૨૨-૧૦-૭૭

પ્રશિક્ષણાર્થી સંપર્ક સેતુ : ૨૦૦૧-૨૦૦૨

સે.નં.	પૂરુંલામ / સરલામું	પદ્ધતિ	શી. લાચકાલ	જન્મતારીખ
૩૮.	પટેલ અમિયા એસ. મુ.પો. કુંડી (મ.ટ.) વાયા કુંગરી, તા. જિ. વલસાડ. ☎ : ૯૫૨૬૩૨ - ૮૫૪૭૨	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એચ.એમી.	૧૭-૦૬-૭૭
૩૯.	પટેલ સંગીતાબહેલ નાનુભાઈ મુ.પો.સોનવાડા, ટેસાઈ કળીપું, વાયા કુંગરી (R.S.), તા. જિ. વલસાડ, ☎ : ૯૫૨૬૩૨ - ૮૫૮૭૧	વિજ્ઞાન સ.વિકા	એમ.એ. (ગૃહવિજ્ઞાન)	૧૧-૦૩-૭૬
૪૦.	કુકડ પાલભાઈ એલ. મુ.પો. ચલાલા, મહાદેવપરા, તા. ધારી, જિ. અમરેલી. પીન-૩૬૫૬૩૦ ☎ : ૯૫૨૭૯૭ - ૫૨૪૧૮	સ.વિકા ગુજરાતી	એમ.એ.	૦૭-૦૫-૭૬
૪૧.	શેખ જાવેદભાઈ દુસેન ડિસ્મીલાહ શાસ્ત્રીરોડ ગલી નં.-૧, ઉઠના યાર્ડ, લિંબાયત, સુરત. પીન-૩૯૪૨૧૦ ☎ : ૯૫૨૬૧-૮૭૮૦૫૪૦	ગણિત વિજ્ઞાન	એમ.એસ.સી.	૦૧-૦૪-૭૮
૪૩.	પટેલ મનિષકુમાર વી. મુ.પો. પરીયા, તા. પારડી (બાનવાડી) જિ. વલસાડ. પીન-૩૯૬૧૪૫ ☎ : ૯૫૨૬૦-૩૩૭૦૩૨	ગણિત વિજ્ઞાન	બી.એસ.સી.	૦૮-૦૪-૭૯
૪૪.	સોલંકી નયલેશકુમાર મણિભાઈ મુ.પો. ડેવાડ, તા. કામરેજ, જિ. સુરત. પીન-૩૯૪૩૩૦ ☎ : ૯૫૨૬૨૧-૬૫૯૨૦, ૬૫૯૩૩	હિન્દી ગુજરાતી	બી.એ.	૦૧-૦૬-૭૯
૪૫.	ચોકસી વિરલકુમાર રમેશભાઈ ઝાવરબ્રિજ નીચે જી.ઈ.બી.ની બાજુમાં, મોતાલા કમ્પાઉન્ડ, બ્લોક નં. ૩, અંકલેશ્વર જિ.ભરૂચ. પીન. ૩૯૩૦૦૧ ☎ : ૪૨૬૮૨	વિજ્ઞાન ગણિત	બી.એસ.સી.	૨૩-૮-૮૧
૪૬.	ઠાકોર નરેન્દ્રસિંહ ચંદ્રસિંહ મુ.પો. કુરેલ, વાયા ઉગત, જિ. નવસારી-૩૯૬૪૬૯ ☎ : (P.P.) ૯૫૨૬૩૭ - ૬૭૪૬૭	અર્થશાસ્ત્ર વા. ગણિત	એમ.કોમ.	૧૯-૯-૭૭
૪૭.	ગરાસીયા મનુદ બી. મુ.પો. કુડસદ, તા. ઓલપાડ, જિ. સુરત, વાયા કીમ, ☎ : (P.P.) ૯૫૨૬૨૯ - ૩૧૭૨૭, ૩૩૩૪૨	વિજ્ઞાન ગણિત	બી.એસ.સી.	૨૭-૧૧-૭૪

● શાળીજનને હોય ના, જ્ઞાન - માનવો ભાર : વારિ ભરેલાં વાદળાં કરતાં વ્યોમ વિહાર - ૭૫૧૫૬૬ ●

रो.नं.	पुठंलाम / सरलामुं	पद्धति	श्री.लायकात	जल्मतारीज
४८.	परमार विजयसिंह गुलामसिंह मु. वीमऊर, ता. वांसदा, जि. नवसारी. ☎ : ८५२६३२ - २२५११	गुजराती हिन्दी	अम.अ. बी.पी.अंशु.	०४-०६-७७
४९.	पटेल राकेशभाई छगलभाई मु.पो. मछाड, बायबेरी इणीया, वाया कराडी, ता. जबावपोर, जि. नवसारी. ☎ : ८५२६३७-२३७३१	विज्ञान गणित	अम.अंशुसी.	१०-०२-७७
५०.	कॅप्टन रेश्मा फी. मु.पो. अतुल, जि. वलसाड, (ओ) २८, अतिक कोलोनी. पीन-३८६०२० ☎ : ८५२६३२ - ३३८२०	अंग्रेज हिन्दी	अमं.अ.	१६-०८-७७

LONELINESS WITH ME'

I am alone but not alone too,
Because I have my thoughts with me.
My feelings are with me.
My whole being is with me.

I will never be alone,
'Cause my thoughts, my feelings
will be with me,
till I will die.

I will never be alone
Eventhough my thoughts, my feelings,
Do not accompany me.
'Cause my loneliness' will be
with me,
till I will die.

"Think"

I always think
What does it mean to 'think' ?
For that I keep on think
I think on 'think'
Sometimes I think
What I think !
Then I again start to think
On my 'think'
Finally I think
It is useless to think
cause thinking means to think
and to think means thinking
Thinking itself is thinking
and To think itself is to think.

..... Patel Bhadresh D. Roll No. : 10.

ઉત્કર્ષ ફંડના સહયોગી તરફથી આર્થિક સહાય

શ્રી રાણા રણજીતભાઈ રમેશભાઈ	૧૨૫૦-૦૦	કૃ. વૈશાલીબહેન વિલેશકુમાર પરમાર	૧૦૧-૦૦
કૃ. લાહિયા નયનાબહેન પી.	૧૧૫૦-૦૦	કૃ. ભારતીકુમારી વિલેશસિંહ પરમાર	૧૦૧-૦૦
શ્રી પટેલ શાંતિલાલ રતિલાલ	૬૦૦-૦૦	શ્રીમતી હંસાબહેન જગનભાઈ પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રીમતી એસ. વી. દેસાઈ	૫૦૧-૦૦	શ્રી ગુલાબસિંહ મોહનસિંહ પરમાર	૧૦૧-૦૦
શ્રી નાથાભાઈ રામભાઈ કુકડ	૫૦૦-૦૦	શ્રી જગજીવનભાઈ ડી. ટંડેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી આર. જે. પટેલ	૫૦૦-૦૦	શ્રી જયંતિભાઈ છોટુભાઈ ટંડેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી ગુલાબભાઈ એમ. રોહિત	૫૦૦-૦૦	શ્રી લક્ષ્મણભાઈ એમ. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રીમતી રમીલાબેન ગુલાબભાઈ રોહિત	૫૦૦-૦૦	શ્રી ભરતભાઈ નિઝામા	૧૦૧-૦૦
મેઘમણી આર્ગેનિક લી; પાનોલી.	૫૦૦-૦૦	શ્રી ગંભીરસિંહ કે. મકવાણા	૧૦૧-૦૦
શ્રી સોનુભાઈ આર. ગાંગોડા	૪૮૫-૦૦	શ્રી એલ. એન. ગામિત (ડેડિયાપાડા)	૧૦૧-૦૦
શ્રી હરિભાઈ બી. ટંડેલ	૩૦૦-૦૦	શ્રી રમેશભાઈ વસાવા	૧૦૧-૦૦
અજંટા ઈલેક્ટ્રીકલ્સ	૨૫૧-૦૦	શ્રી ધનરયામ રોડવેજ, અંકલેશ્વર	૧૦૧-૦૦
શ્રી જાની સી. પટેલ	૨૫૧-૦૦	શ્રીમતી કંચનબેન આર. આહિર	૧૦૧-૦૦
શ્રી એચ. બી. દેસાઈ	૨૫૧-૦૦	શ્રી મહેશભાઈ સન્મુખલાલ રાણા	૧૦૧-૦૦
શ્રી રામુભાઈ બી. આહિર	૨૫૦-૦૦	શ્રી મહેશભાઈ અંબાલાલ પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી રાજેશભાઈ સી. આહિર	૨૫૦-૦૦	શ્રી પી. બી. મોદી	૧૦૧-૦૦
શ્રી બાલુભાઈ સી. આહિર	૨૫૦-૦૦	શ્રી વાય એલ. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી જયંતિલાલ એલ. પટેલ	૨૫૦-૦૦	શ્રી પિયુષભાઈ વી. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી જ્ઞાન આઈ. પટેલ	૨૫૦-૦૦	શ્રી ઈન્દ્રિસ જનરલ સ્ટોર્સ, વઘઈ	૧૦૧-૦૦
શ્રી હિંમતભાઈ ભીખુભાઈ પટેલ	૨૦૧-૦૦	શ્રી સોનુભાઈ ભીવસન	૧૦૧-૦૦
શ્રી મણીલાલ પુજાભાઈ દેસાઈ	૧૫૧-૦૦	શ્રી અંબિકા હાર્ડવેર એન્ડ પ્લાયવુડ સેન્ટર	૧૦૧-૦૦
શ્રી છીબુભાઈ બી. આહિર	૧૫૧-૦૦	શ્રી મહાવીર સુપર સ્ટોર્સ	૧૦૧-૦૦
શ્રી પી. એસ. પલવે - વઘઈ	૧૧૧-૦૦	શ્રી રમેશભાઈ ડાહ્યાભાઈ ગરાલા	૧૦૧-૦૦
શ્રી ઉત્તમભાઈ દેવજીભાઈ પટેલ	૧૧૧-૦૦	શ્રી ભગુભાઈ મંગળદાસ ટંડેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી નવીનભાઈ એન. પટેલ	૧૧૧-૦૦	શ્રીમતી જયોત્સનાબેન આર. ટંડેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી કીકુભાઈ પી. પટેલ	૧૧૧-૦૦	શ્રી નટુભાઈ મોહનભાઈ પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી મોહનભાઈ ડી. પટેલ	૧૧૧-૦૦	શ્રીમતી એસ. વી. દેસાઈ	૧૦૧-૦૦
લીમઝર વિભાગ દૂધ ઉત્પાદક	૧૦૧-૦૦	શ્રી રાજેશભાઈ છગનભાઈ પટેલ	૧૦૧-૦૦
સહકારી મંડળી - લીમઝર		શ્રી મગનભાઈ જી. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રીમતી માલતીબહેન ગુલાબસિંહ પરમાર	૧૦૧-૦૦	શ્રી મનોજભાઈ સી. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી મુકેશસિંહ ગુલાબસિંહ પરમાર	૧૦૧-૦૦	સ્વ. ગુલાબભાઈ પરભુભાઈ ઠાકોર	૧૦૧-૦૦
શ્રીમતી વર્ષાબહેન મુકેશસિંહ પરમાર	૧૦૧-૦૦	શ્રી ગુલાબભાઈ મકનજીભાઈ પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી વિલેશકુમાર ગુલાબસિંહ પરમાર	૧૦૧-૦૦		

● માત્ર સલાહ આપી મુરબ્બી ન બનશો, પણ સહાયરૂપે બની સાધીદાર જરૂર બનજો - સ્વેટ માર્ટન ●

શ્રી પરેશકુમાર સંપતભાઈ પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી રમણભાઈ પી. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી હિનેશભાઈ એલ. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી પ્રદિપકુમાર એ. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી નરેશ એન. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી છાંટુભાઈ કે. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી ધર્મેશકુમાર કે. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રીમતી રશાબહેન દિનેશભાઈ ચૌધરી	૧૦૧-૦૦
શ્રી નગીનભાઈ આર. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી પટેલ મોદસં, ડુભાલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી ભરતભાઈ લાલજીભાઈ	૧૦૧-૦૦
શ્રી છગનભાઈ દોલતભાઈ	૧૦૧-૦૦
શ્રી રાહિતભાઈ બી. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રી વિદીશભાઈ ચૌધરી	૧૦૧-૦૦
શ્રી મહેશભાઈ વસાલા	૧૦૧-૦૦
શ્રીમતી ભૂમિકાબહેન ઠાકોર	૧૦૧-૦૦
શ્રી સુમનભાઈ મંગુભાઈ રાઠોડ	૧૦૧-૦૦
શ્રી ઉમેશભાઈ બી. પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી શંકરભાઈ કકીરભાઈ પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રીમતી ભાનુબહેન બાબુભાઈ દંડેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી દિનેશભાઈ બી. દંડેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી ભાવિનભાઈ જે. દંડેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી અમૃતલાલ બી. દંડેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી નાનજીભાઈ એન. દંડેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી છગનભાઈ આર. પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી એસ. જે. પરમાર	૧૦૦-૦૦
શ્રી પ્રશીજાભાઈ એમ. પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી એસ. આર. શાહ	૧૦૦-૦૦
શ્રી આર. આર. પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી કે. આર. પટેલ	૧૦૧-૦૦
શ્રીમતી જયોતિબહેન કે. પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી જેનેન્દ્ર દંડેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી ત્રિશુલ કે. પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રીમતી ઈલાબહેન એ. દંડેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રીમતી પ્રેમિલાબહેન પી. દંડેલ	૧૦૦-૦૦

શ્રી જીનેન્દ્રભાઈ જી. દંડેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રીમતી જીવિશા જે. પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી નિલેશકુમાર કાલીદાસ પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રીમતી ભાનુબહેન કાલીદાસ પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી મોહનભાઈ ખાલપાભાઈ કોંડયા	૧૦૦-૦૦
શ્રીમતી ચંપાબહેન વિધીનભાઈ પટેલ	૧૦૦-૦૦
શ્રી ઉમેશભાઈ બી. પટેલ	૧૦૦-૦૦
હિરેન, દેવેન્દ્ર, હેતલ, પ્રતિક	૯૦-૦૦
શ્રી ભીખુભાઈ ગંભીરસિંહ ઠાકોર	૭૫-૦૦

શ્રીજી કરિયાણા સ્ટોર્સ, કતારગામ	૫૧-૦૦
શ્રી વલ્લભભાઈ કરમશીભાઈ ચાવડા	૫૧-૦૦
શ્રી આર. એન. શાહ - કતારગામ	૫૧-૦૦
નીલકંઠ જવેલસં - કતારગામ	૫૧-૦૦
હેની લેડિઝ ડ્રેસ મેકર	૫૧-૦૦
શ્રી જીવણભાઈ બી. દંડેલ	૫૧-૦૦
શ્રી રમેશભાઈ કે. દંડેલ	૫૧-૦૦
શ્રીમતી દિશાબહેન જે. પટેલ	૫૧-૦૦
શ્રીમતી રમીલાબહેન જે. પટેલ	૫૧-૦૦
પંડિતદાદા સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ સેનાની	૫૧-૦૦
શ્રી રણજીતસિંહ નાથુભાઈ ઠાકોર	૫૧-૦૦
શ્રી નવીનભાઈ પરસોત્તમભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦
શ્રી સુનિલભાઈ રમણભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦
શ્રી રણજીતભાઈ ધીરજલાલ - વ્યારા	૫૧-૦૦
શ્રી જયમલસિંહ પરભુભાઈ ઠાકોર	૫૧-૦૦
શ્રી પ્રાણલાલભાઈ ભોળાભાઈ માસ્તર	૫૧-૦૦
શ્રી નવીનભાઈ એસ. વાથેલા	૫૧-૦૦
શ્રી અશોકભાઈ નાનુભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦
શ્રી રમેશભાઈ પી. પટેલ	૫૧-૦૦
જીતેન્દ્ર એમ્પોરિયમ	૫૧-૦૦
સદગુરુ જવેલસં	૫૧-૦૦
વાસીન મીઠાવાળા	૫૧-૦૦
શ્રી રમણભાઈ છનાભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦
શ્રી દયાળભાઈ છાંટુભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦

શ્રી રણછોડભાઈ મંગાભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦	જે. એમ. મહાલા	૫૧-૦૦
શ્રી ભાનુભાઈ મંગાભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦	આઈ. વાય. મોમીન	૫૧-૦૦
શ્રી ચંદ્રકાન્ત જી. સોની	૫૧-૦૦	જગદીશભાઈ એમ. પટેલ	૫૧-૦૦
શ્રી કિરણકુમાર બી. રાઠોડ	૫૧-૦૦	એન. આર. ચૌધરી	૫૧-૦૦
શ્રી કિરણભાઈ ડી. પટેલ	૫૧-૦૦	એમ. એન. પંચાલ	૫૧-૦૦
શ્રી દિવાનકુમાર યુ. પટેલ	૫૧-૦૦	પી. જી. પંડયા	૫૧-૦૦
શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ આર. પટેલ	૫૧-૦૦	કે. આર. શાસ્ત્રી	૫૧-૦૦
શ્રી કિરણભાઈ આર. પટેલ	૫૧-૦૦	ગજરાબહેન એન. પરમાર	૫૧-૦૦
શ્રી નવનીત ડી. પટેલ	૫૧-૦૦	શશીકાંત એ. પટેલ	૫૧-૦૦
શ્રી હસમુખભાઈ કે. પટેલ	૫૧-૦૦	મયુર ટ્રાવેલ્સ	૫૧-૦૦
શ્રી આર. ટી. ઓ., ડેડિયાપાડા	૫૧-૦૦	રાજુભાઈ રામજીભાઈ	૫૧-૦૦
વસાવા શાંતિલાલ શોમાભાઈ	૫૧-૦૦	નિલેશકુમાર શાંતુભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦
વસાવા સુરેશભાઈ સી.	૫૧-૦૦	ચેતનકુમાર શાંતુભાઈ પટેલ	૫૧-૦૦
ગાવિત ધનસુખભાઈ યુ.	૫૧-૦૦	અનિલકુમાર ભોખાભાઈ મેસુરિયા	૫૧-૦૦
ગાવિત રામભાઈ એલ.	૫૧-૦૦	અજય એસ.મિશ્રા	૫૧-૦૦
સુભાષભાઈ એલ. ચૌધરી	૫૧-૦૦	અલ્પેશ આઈ. મેસુરિયા	૫૧-૦૦
ગણેશભાઈ એલ. ભાયા	૫૧-૦૦	જગનભાઈ મોરે	૫૧-૦૦
ભરતભાઈ સી. ભગરિયા	૫૧-૦૦	આર્નંદ એસ. પટેલ	૫૧-૦૦
અજયભાઈ સોલંકી	૫૧-૦૦	સુખ્માબહેન જે. મોરે	૫૧-૦૦
હીરાલાલ બી. વસાવા	૫૧-૦૦	આર. કે. સોલંકી	૫૧-૦૦
ભગવાનદાસ રાણા	૫૧-૦૦	છગનભાઈ નારાયણ મોરે	૫૧-૦૦
પટેલ ખ્વાયવુડ, કોસંબા.	૫૧-૦૦	રાહુલ જે. મોરે	૫૧-૦૦
ભરતભાઈ	૫૧-૦૦	દિપેશ જે. મોરે	૫૧-૦૦
કિશોરભાઈ લોટરવાળા	૫૧-૦૦	જયાકુમારી જે. મોરે	૫૧-૦૦
જગદીશભાઈ બી. વાયેલા	૫૧-૦૦	ગુરુકૃપા કર્નીચર	૫૦-૦૦
છગનભાઈ કે. ચાવડા	૫૧-૦૦	ભારત એન્જીન્યરીંગ વર્ક્સ	૫૦-૦૦
ચેતનભાઈ ઘડિયાળી	૫૧-૦૦	હિતેશ એન. સુરતી	૫૦-૦૦
પરેશભાઈ એસ. પટેલ	૫૧-૦૦	ધનસુખભાઈ બી. પટેલ	૫૦-૦૦
પ્રવીણભાઈ ડી. કટારિયા	૫૧-૦૦	ભૂપેન્દ્ર એલ. ટંડેલ	૫૦-૦૦
ધનસુખભાઈ એન. પાવણચી	૫૧-૦૦	શેલા બી. ટંડેલ	૫૦-૦૦
ભગુભાઈ એલ. ગરાસિયા	૫૧-૦૦	કુસુમબહેન જગદીશભાઈ ટંડેલ	૫૦-૦૦
મગનભાઈ કે. પટેલ	૫૧-૦૦	કરસનભાઈ આર. ટંડેલ	૫૦-૦૦
મોહનભાઈ એમ. દેશમુખ	૫૧-૦૦	રામજીભાઈ પી. ટંડેલ	૫૦-૦૦
કમલભાઈ એમ. ડીડોર	૫૧-૦૦	ઈશ્વરભાઈ બી. ટંડેલ	૫૦-૦૦
ગુલામભાઈ એસ. ચૌધરી	૫૧-૦૦	કિશોરભાઈ બી. ટંડેલ	૫૦-૦૦

ઉચ્ચ

જે. જે. ઓપીકલ	૫૦-૦૦	મનસુખભાઈ ટી. ચૌધરી	૫૦-૦૦
અમૃતભાઈ જે. દંડેલ	૫૦-૦૦	ધનાભાઈ એલ. ભોયે	૫૦-૦૦
જયરામભાઈ બી. પટેલ	૫૦-૦૦	મગનભાઈ એલ. ચૌધરી	૫૦-૦૦
મણીબેન એન. ઠાકુર	૫૦-૦૦	જયંતીભાઈ પટેલ	૫૦-૦૦
કિશોરભાઈ આર. પટેલ	૫૦-૦૦	રમણભાઈ પટેલ	૫૦-૦૦
કાસમભાઈ ઈબ્રાહીમભાઈ ખલીફા	૫૦-૦૦	ગોકુળ ફરસાણ માર્ટ	૫૦-૦૦
અરવિંદભાઈ બી. પટેલ	૫૦-૦૦	જયેશભાઈ એચ. મોઢી	૫૦-૦૦
રાજુભાઈ વી. દંડેલ	૫૦-૦૦	ઈશ્વરભાઈ દેવચંદભાઈ પટેલ	૫૦-૦૦
વિજય વી. દંડેલ	૫૦-૦૦	સુનિલભાઈ ઈશ્વરભાઈ	૫૦-૦૦
દામોદર કે. દંડેલ	૫૦-૦૦	અધિન એસ. કાયા	૨૫-૦૦
શૈલેષભાઈ એ. દંડેલ	૫૦-૦૦	મંજુલાબેન સી. મોરવણિયા	૨૫-૦૦
મુકેશભાઈ ડી. દંડેલ	૫૦-૦૦	વપબેન સી. મોરવણિયા	૨૫-૦૦
ધાંગેશભાઈ વી. પટેલ	૫૦-૦૦	ચંદ્રિકાબેન સી. ચાવડા	૨૫-૦૦
મુકેશભાઈ ડી. દંડેલ	૫૦-૦૦	વિજયભાઈ સી. ચાવડા	૨૫-૦૦
અધિનકુમા આર. દંડેલ	૫૦-૦૦	અર્પણકુમાર એ.	૨૫-૦૦
ચેનન સ્ટુડિયો	૫૦-૦૦	જયશ્રીબહેન એ.	૨૫-૦૦
		માલનીબહેન એન. પટેલ	૨૧-૦૦

અમને જણાવતાં આનંદ થાય છે કે, અમારી દુકાનમાં દરેક જાતના તાજા સ્વચ્છ તેમજ જાતે બનાવેલ લોટ હોવાથી આપ એકવાર પધારી ખાત્રી કરો.

સંકેત લોટ સેન્ટર

દીપ શોપિંગ સેન્ટર, પ્રભાત સો મીલની સામે, કડોદરા ચાર રસ્તા.

પ્રો. સુશીલભાઈ ડી. દેસાઈ

☎ : ૭૨૨૬૮ (કોસમાડા)

જીવન જરૂરિયાતની અન્ય ચીજવસ્તુઓ પણ મળશે.

શુભેચ્છા સહ...

મેટ્રી એજ્યુકેશન ક્લાસીસ

STD : 1 TO B.Com.
Account, Stat, Eng.

મુ.પો. આમચક, તા. મહુવા,
જિલ્લો સુરત.

સ્ટાલ

દિનેશ કે. નાયક દષ્ટિ નાયક
ભાવના ડી. નાયક મૈત્રી નાયક

● બીજાના અનુભવમાંથી લાભ ઉઠાવનારા ભૂદિમાન હોય છે. - જવાહરલાલ નહેરુ. ●

*With Best
Compliments From*

R.M.R. CORPORATION
LABOUR CONTRACTOR

**OPP : AMUL DAIRY,
ANAND - 388 001**

**PHONE :
[02692] (O) 55544**

શુભેચ્છા સીડ...
૨૦૧૬

સિમ્ત જ્વેલર્સ

નું નવલુ નજરાણુ પ્રસ્તુત કરે છે....

આપના વ્યક્તિત્વની ઓળખ માટે નથી જરૂર શબ્દોની...
"વિજય"ના સર્વશ્રેષ્ઠ આભુષણો જે માટે પૂરતા છે.....

વિજય જ્વેલર્સ

સોના ચાંદીના દાગીના K.D.M.માં

બનાવનાર તથા વેચનાર

છ-૧૩/૧૪, વૈભવ કોમ્પ્લેક્ષ, કામરેજ રોડ,
કામરેજ ચાર રસ્તા, જિ. સુરત.

(O) (૦૨૬૨૧) ૫૪૬૪૬

(R) (૦૨૬૨૧) ૫૬૩૭૯

With Best Compliments From

Dhanush Ceramics

LAMINATED WOODEN FLOORING

SHARPER IMAGE

We do the finest flooring in the land

Supplier of :

- CERAMICS GLAZED TILES
- SANITARYWARE
- BATHROOM FITTINGS

Marketing Office : 5/869, Ghiasheri, Mahidharpura, Surat-3.

☎ : 439792, 412658, FAX : 0261 - 412737, Pager : 9602- 614349

With Best Compliments From

Janak Panchal

Panchaltex ENGINEERING

પચાલટેક્ષ એન્જીનીયરીંગ

Mfg. Of All Kind Of Textile Machineries

Beltless Bobbin Machine
Perfected & Backed by R. & D.

6/2204, Nagar Sheri, Mahidharpura,
Surat-395 003. (Guj.)

☎ : 7423278
7421459

શુભેચ્છા સંદેશ...

શ્રી ૧૧ નરે કો

૭૪૮૪૩૪૦

બંધુ ઇલેક્ટ્રીક, ઇલેક્ટ્રોનીક એન્ડ રેડીયેશન સર્વીસ સેન્ટર

બંધુ કોમ્પ્લેક્સ પી/૯૪૦, જુની જી.આઈ.ડી.સી.,
કતારગામ, સુરત

● અમારે ત્યાં દરેક કંપનીના ●
ટી.વી. -- વી.સી.આર. રીમોટ, સીડી પ્લેયર, ટેપ, ડેક, ટેલીફોન, વોકમેન, ઘરથંટી, વોર્શિંગ
મશીન, મિશન ગ્રાઈન્ડર, હેન્ડ બ્લેન્ડર, ઓટોમેટીક, ઈસ્ક્રી, ઈલે. વજન કાંટા, ટેકોમીટર
(R.P.M. મોટર), ઈલેક્ટ્રોનીકસ સ્ટાર્ટર, કેલ્ક્યુલેટર, વીડિયોગેમ, હેર ડ્રાઇવર, એ.સી. (એર
કન્ડીશનર), ફિટ, ડીપકીટ, વોટર કુલર, વોટર ગીઝર, પ્રી ફેઝ-સીંગલ ફેઝ મોટર વગેરે

દરેક પકારની ઇલેક્ટ્રીક, ઇલેક્ટ્રોનીકસ આઈટમો એકદમ ઝડપી
તથા વ્યાજબીભાવે સંતોષકારક રીતે રીપેરીંગ કરી આપવામાં આવશે.

APTECH GRADUATED
WITH THE HONOURS.

ISO
9001

With Best Compliments From

APTECH

COMPUTER EDUCATION

*We
change
Lives*

Samarth Park, Amroli Char Rasta,
Chhapra Bhattha Road, Amroli.
Ph. : 7497372

શુભેચ્છા સંદ...

યુવરાજસિંહ અજીતસિંહ મોહિલ

પૃથ્વી ઓટો પાર્ટ્સ

& સર્વિસ પોઈન્ટ

અમારુ ત્યાં TVS સુઝુકી, યામાહા, હિરોહોન્ડા
તેમજ દરેક ટુ વ્હીલરના ઓરીજનલ સ્પેરપાર્ટ્સ મળશે.

દુકાન નં. ૫, કમળામાતા શોપીંગ સેન્ટર, મુ. પો. તા. વાલીયા, જી. ભરૂચ.
☎ : (૦૨૬૪૩) (ઓ) ૭૦૮૪૦ (રહે) ૭૦૪૨૪ મોબાઈલ : ૯૮૨૪૧ ૩૯૧૮૫

શુભેચ્છા સંદ...

ચામુંડા મેડીકલ સ્ટોર્સ
કેમીસ્ટ એન્ડ ડ્રગીસ્ટ
વાલીયા

પ્રો. કલ્પેશ એમ. પીલુદરીઆ

ગણેશ શોપીંગ સેન્ટર, ભકિતધામ સામે,
વાલીયા, જી. ભરૂચ.

☎ : (O) ૦૨૬૪૩ - ૭૦૭૬૨
(A) ૦૨૬૪૩ - ૭૧૧૮૦

આસોપાલવ

સરળ હપ્તાની
સમ્બડ

હાઉસ ઓફ ઈલેક્ટ્રોનિક્સ

કલર ટી.વી.

ફ્રીઝ

વોર્શીંગ મશીન

ઘરઘંટી

સી.ડી.સીસ્ટમ

Whirlpool
HOME APPLIANCES

કૈન દેરાસર સામે, મેઈન રોડ, અમરોલી. (મુસ્ત).

With Best Compliments From

Neresh Bhagchandani

SHABAD
SHABAD
COLOUR LAB

Station Road, Opp. I.T.I. College, Ankleshwar -1,

☎ : (02646) 47887, 45792

With Best Compliments From

THOMSON

SONY

PHILIPS

Shriji SALES

5, 6, 7 Brij Complex, Near Brij
Nagar, Station Road,
Ankleshwar

Phone : 41157, 42157

Raju Raval

Darshan Pandya

With Best Compliments From

DEV
CONSTRUCTION

Engineer & Contractor

G-6, UMA COMPLEX, OPP. S.A. MOTORS, GIDC,
ANKLESHWAR - 393 002.

☎ : (O) 53899, 38599 (R) 02646 - 24009, (R) 02629 - 32372

With Best Compliments From

CHANDRAHAS KAPADIA

Special Coats

Engineers and Contractor for acid
/ alkali proof lining and painting

39, GAUTAM NAGAR, RACE COURSE,
VADODARA-390 007.

Phone : 354854 Mobil : 98250 96684

With Best Compliments From

Sajid Choksi

Mobile Shop & Services

A Complete Mobile Communication Shop

Mobile Cards , Mobile Accessories & Mobile Repairers,
Cordlessphone, Caller I.D. Phones Available.

: Distributor of Bharuch District :

CELSUVIDHA

Pre-Paid Mobile Phone Card

C/o. Chokshi Telecom, Nr. Dave Hospital,
Station Road, Ankleshwar-1.

Phone : (o) 46835 (R) 44777, Mobile : 98252 34222

With Best Compliments From

Nalanda

Near Prateen Hotel,
Patel Commercial Complex,
Old N.H.No. 8, G.I.G.C., Ankleshwar.

કિશોર શાહ

શુભેચ્છા સહ...

વસંત શાહ

વિજય ઇલેક્ટ્રીકલ્સ

રેલ્વે સ્ટેશનની પાછળ, જુનો ને.હા.ટ. હોટલ પ્રતિન પાસે, જી.આઈ.ડી.સી.,
અંકલેશ્વર-૩૯૩ ૦૦૧ : : ૨૨૦૧૪, ૨૩૯૩૯ મોબાઈલ : ૯૮૨૪૧ ૩૫૧૧૧

વિજય પાર્ઠપ એન્ડ સેનેટરી

૩/૪૬, રાજકમલ આર્કેડ, મેઘા ઓટોમોબાઈલની
સામે, અંકલેશ્વર - ૩૯૩ ૦૦૧
ફોન : ૩૮૭૪૫

શુભેચ્છા સહ....

જલારામ મેડીકલ સ્ટોર્સ

ડીમ

પ્રો. કેતાન એન. પટેલ

પ્રમુખ - સુરત જિલ્લા યુવા ભાજપ

એકઝી. ડીરેક્ટર - કામરેજ સુગર ફેક્ટરી,

મુ.પો. કુંડસદ,

વાયા કીમ, તા. ઓલપાડ.

☎ : (ઓ) ૦૨૬૨૧ - ૩૨૬૩૩

(ઘર) ૦૨૬૨૧ - ૩૨૪૨૪

શુભેચ્છા સહ....

કુરેલ ગ્રામ પંચાયત

સહ ગ્રામ પરિવાર તરફથી

મુ.પો. કુરેલ, વાયા ઉગત,

તા. જ. નવસારી

પીન - ૩૯૬ ૪૬૯

Achal Singh
Mobile : 98240 16972

Dyoti Engineering Services

SPARES & SERVICES FOR CUMMINS, KIRLOSKAR OIL
ENGINES, B & W. SKL.G.M. CAT, RUSTON, LEYLAND & OTHER
D.G.SET SALES & PURCHASE OF OLD & NEW GENSETS

Godown / ADM office B-1-A-303, Centre,
Point, Nr. Sadar Park, G.I.D.C. Ankleshwar.

MCB

Distribution Board

Switches

MOTI

ELECTROMECH PVT. LTD.

MRFS OF : MCB & MCB DISTRIBUTION BOARD,
LOOM SWITCHES & REWIRABLE SWITCHES

Regd & H. O.

Jawahar Road No. 4, Plot B-66, Udyog Nagar, P.Box-34,
Udhna-394 210 Dist-Surat (Guj.)

☎ : 0261 - 678410-677852-677393, Tele Fax : 91- 0261 - 253738 - 650630

શ
ક
આ
લ

છેલ્લે અજાણી આંખ દ્વારા આંખ ટકાવ,
ને પછી શાય છે પેમની શરૂઆત,
જલ ખુલો તો ગોરૂનાયું આકાશ,
અચૂંક થવાની કવે શ્રાવણની શરૂઆત,
મહાત્માકાંશા માટે માનવો છેલ્લે છે ગેરમાર્ગે,
બને છે ગુમસ્ટકને શાય છે પતનની શરૂઆત,
જો દુ:ખ દર્દ અન્યના વહેંચી લો.
તો જ થશે ખુશીની પ્રાપ્તિની શરૂઆત
જ્યાં આત્મા બંધનોથી મુક્ત બને
ત્યાં છે પરમાત્માના મિલનની શરૂઆત
ગીત તો મંથિલ પ્રાણ છે. છે નહિ
મૃત્યુ પછી છે ક્ષેત્રી નવજીવનની શરૂઆત.

પટેલ લક્ષ્મી આર.

કૉલેજ ઑફ એજ્યુકેશન ખરોડ

ને

શુભેચ્છા સંદ...

પ્રા. દીપકભાઈ આર. પટેલ

(બી.કે.એમ. સાયન્સ કોલેજ, વલસાડ)

(લીલાપોર, મંગળિયામોરા, ઔરંગારોડ)

તા. જી. વલસાડ - ૩૯૬ ૦૩૦)

☎ : (૦૨૬૩૨) ૫૦૧૭૧

With Best Compliments From

Janak Patel

(02646) 21511, 25511,

Fax : 52551

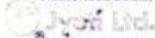
Jay Jalaram

ENGG. & FABRICATORS

All Types of Machining & Repairing Works, Fabrication.
Manufacturers & Repairer of all kinds of Gears.

Shed No. C-1/2530, Near Asian Paint Cross.
G.I.D.C. Estate, Ankleshwar - 393 002.

Authorised Dealer

Government Electrical Contractor

Hitesh Patel

Office : F-4, Kaiwal Shopping Centre, Old N. H. No. B, Ankleshwar-2.
Phone : (O) 39666 (R) 02642 - 49993

Work Shop : Plot No. JJ/1717, Crystal Chokdi, GIDC, Ankleshwar - 393 002.

શ્રી.બી.મિસ્ત્રી એન્ડ કંપની, અંકલેશ્વર

બી-૧, ડેવલ હોર્પીંગ હોન્ટર, સજલમલ ઓર્ટકોની સામે,
પોસ્ટ બોક્સ નં.૧૩૪, જી.આઈ.ડી.સી., જૂના ને.હ.નં.૮, અંકલેશ્વર.

અંકલેશ્વરમાં પ્લાસ્ટીક
P.V.C. ના દરવાજા
સજરમાં મળશે.

પી.વી.સી.ના બારણામાં વિશ્વસનીય નામ પીઠાવાલા
ગૃપનું ઉત્પાદન 'પોલી ડેકોર' પોલીડેકોરના દરવાજા
લગાવી દરેક બાબતમાં ફાયદામાં રહેશે.

- સાગની સરખામણીમાં સસ્તુ છે. ● વરસાદ કે કોઈપણ મોસમની અસર થતી નથી. ● કલર કે પોલીસ કરાવવાનું રહેતું નથી. ● પાણી તથા સામાન્ય એસીડથી સુરક્ષિત રહે છે. ● ઉપરથી, વંદા તથા જવાતથી સુરક્ષિત રહે છે. ● સાંધા વેલ્ડીંગથી ફીટીંગ કરેલા હોવાથી હંમેશા ટકાઉ રહે છે. ● રીપેરિંગ આવતું નથી તથા પોલીડેકોરના દરવાજા, બારી બધેજ લગાવી શકાય છે. ● પોર્ટિશન તથા સિલિંગ બનાવી શકાય.

With Best Compliments From

Snehal Patel
(Ele. Engineer)

☎ : (O) (02642) 51343
(R) (02642) 61343

MODERN POWER SERVICE

Govrment Approved Licenced Electrical Contractor

Residence : 14, Shriji Nagar, Near Narayan Nagar, Shaktinath, Bharuch.
Branch Office : A/115, Panam Plaza, Opp. Relief Cinema, Bharuch.
Regid Office : A/303, Tridev Complex, Near Janlanagar Crossing, Ghatlodia, Ahmedabad.

Electrical & Mechanical Goods Supplier, HT & LT Elecrification
& All kind of Electrical & Mechanical Erection & Mainteance
Work, Electric Panel Maker & Annual Rate Contractor

સ્થાપના તા. ૨૯-૧૧-૧૯૪૩

વિના સહકાર ઇન્ડિયા ઊદ્યોગ

૨જી. નં. ૮૨૯૯

ધી અંકલેશ્વર તાલુકા કો-ઓ. પરચેઝ એન્ડ રોલ યુનિયન લિ.

સહકાર સદન, અંકલેશ્વર. જી. ભરૂચ.

પ્રમુખશ્રી: શ્રી આદમજી દાવજી દેસાઈ
વિસ્તારવાડા, ઝ: (ઘર) ૪૧૧૬૧, (ઓ) ૪૦૦૯૦

ઉપપ્રમુખશ્રી: શ્રી ધર્મેન્દ્રભાઈ રતિલાલ પટેલ
જુલાલી, ઝ: (ઘર) ૨૦૮૩૧

મેનેજરશ્રી: ગિરીશચંદ્ર જે. પટેલ (અખેદ) ઝ: (ઘર) ૬૫૬૩૧	કાન(0) ૪૪૨૩૦, ૪૦૦૭૭, ૭૧૧૬૧
મંજુર થયેલ શેર ભંડોળ 'અ' વર્ગ રૂ. ૫૦,૦૦,૦૦૦ ભરાયેલુ શેર ભંડોળ 'ખ' વર્ગ રૂ. -	લેલી ખાંડ, કપાસ, લોખંડ શરીયા, કિનેર, કિમેન્ટ પત્તર, ધમન, રાસાયણિક ખાતરો, તથામ પ્રકારનો કાચોર સામાન, ખેતી વિષયક મોજાસો તથા અભાર તેમજ ખેડૂતોની તુરંતો મોકલ કરી લેવાની સહકારી સંસ્થા
મંજુર થયેલ શેર ભંડોળ 'ખ' વર્ગ રૂ. ૫,૦૦૦ સરકારશ્રીનો શેરકામો 'ક' વર્ગ રૂ. -	
ભરાયેલુ શેર ભંડોળ 'અ' વર્ગ રૂ. ૧૫,૨૧,૯૫૦ ચીઝર્વ ફંડ રૂ. ૩૧,૬૦,૪૦૨	
અન્ય ફંડ રૂ. ૫૧,૯૦,૩૩૧	

ભવસ્થાપક મંડળ કસ.શ્રી	ગામ	ટેલી. નં.	ભવસ્થાપક મંડળ કસ.શ્રી	ગામ	ટેલી. નં.	ભવસ્થાપક મંડળ કસ.શ્રી	ગામ	ટેલી. નં.
બલુભાઈ હોરભાઈ પટેલ	જુલાલી	૫૩૨૫૦	અહમદ મોહમ્મદ ઘાટીયા	જોરામણ	૪૮૯૯૯	નુલાય મોહમ્મદ તુસેમાન મુલ્યા પાનોલી	પાનોલી	૦૪૨૯૧
મોહમ્મદ મુસુક પટેલ	ઠોવા ..	૪૫૫૩૦	અહમદ સહીદ મોહમ્મદ કાકેજી	રવિરા	૦૪૨૨૪	મોહમ્મદ મુસુક મોસલોડ	કરખાલી	૦૪૨૪૧
તુલેમાન મુસા ઉનીયા	જોરામણ	૪૪૮૦૧	બાબુ આદમજી દેસાઈ	ઉપરાવાડ	૪૧૧૬૧	ક્રોશિકભાઈ તુમાનભાઈ પટેલ	નાંગલ	૬૫૬૦૧
પ્રવિણભાઈ વનમજી પટેલ	મો.મેટ	૪૩૦૯૨	તુલેમાન હિંમતભાઈ લેખાઈ	સંજાલી	૦૨૪૦૦	ગણપતિભાઈ ચોમાનસિંહ કાકોર પરચ	કાકોર	૩૧૪૬૧
અંબાલાલ મનમજી પટેલ	જોરામણ	૦૪૪૪૪	અંબેરભાઈ ભીખાભાઈ પટેલ	જોરામણ	-	કાકાભાઈ અખાઈદાસ પટેલ	મો.મેટ	૪૩૧૧૮
અંબાલાલ તુમાનભાઈ પટેલ	કજાઈ	૯૦૧૧૦	લીલાલાલ કુંવરભાઈ મોડી	અંજલેશ્વર	૪૦૫૦૦	કરતલાભાઈ તુમાનભાઈ પટેલ	સખેદ	૬૫૬૨૮
						સખેદ-મુજાર	જોરામણ	૦૫૦૩૩

મે. કાચા રજીસ્ટ્રાર સાહેબ (સ.નં.) ભરૂચ શે.નં. ૪૦૬૫૧

With Best Compliments From

Atul Patel

Akta Cake Shop

G-6, Anand Vihar, Near Swaminarayan Gurukul School, Sardar Park Chokdi, GIDC, Ankleshwar - 393 002. Dist. Bharuch (Gujarat) Phone : (02646) 26392

શુભેચ્છા સહ...

ઓમ

કાર્પ્કરણ

With Best Compliments From

REAL SWEETS

**HOUSE OF 100% PURE GHEE
SWEETS & SPECIAL FARSAN**

Old National Highway No. 8. Near
Railway Station,

Ankleshwar - 393 0002.

Phone No. : 26141 - 20621

With Best Compliments From

V T
S H R E E
VISHWAKARMA
T . O . O . L . S

- ❖ Auth. Dealer Micron Power Tools
- ❖ Aluminium Section
- ❖ Plastic Section (Poly Decor)
- ❖ PVC Door-Window
- ❖ Wooden Furniture
- ❖ PVC Furniture
- ❖ Hardware & General Supplier.

2, Divine Shopping Centre, NEAR TITAN SHOW ROOM,
MAKTAMPUR, Zadeshwar Road, BHARUCH. (GUJARAT)
PHONE : (02642) 28632

 Mahindra

ભરૂચ ડ્રેક્ટર્સ

• ઓથો. ડીલર •
મહિન્દ્રા એન્ડ મહિન્દ્રા ટ્રેક્ટર્સ

• ડિસ્ટ્રીબ્યુટર •
એલ્ફ લુબ્રિકેન્ટ્સ

રાજકમલ કોમ્પ્લેક્સ, મેગા ઓટોમોબાઈલ્સની સામે,
જી.આઈ.ડી.સી., જુના ને.હા.નં.-૮, અંકલેશ્વર-૨.
ફોન : (ઓ.) ૯૫ ૨૬૪૬ - ૩૮૭૮૯

કમલેશભાઈ શાહી

☎ : (૦)૪૪૧૦૧,
(૪)૪૫૮૫૬

આશી રેકઝીન હાઉસ

હરીઓમ

હેન્ડલુમ હાઉસ

દરેક પ્રકારની ગાદી, રેકઝીન, ડનલોપ, કારપેટ, કલોન વેલ્વેટ,
જેકોર્ટ, ટેપેસ્ટી, કેનવાસ, સોલ્યુસન તથા અન્ય લાઈનીંગ વર્કસ
અને નેટલોન મચ્છરજાળી તથા પડદાના સ્પેશ્યાલીસ્ટ

સુપર કોમ્પ્લેક્સની નીચે, શ્રદ્ધા હોસ્પિટલની બાજુમાં, સ્ટેશન રોડ,
અંકલેશ્વર - ૩૯૩ ૦૦૧

With Best Compliments From

GHIRAG SHAH

PARAS DRESSES

EXCLUSIVE MEN'S WEAR

High Quality Low Price And Comfortable

Parker
SHIRTS

Near Pratin Hotel, Behind Railway Station, G.I.D.C.,
Ankleshwar - 393 002
Phone : (O) 26181 (R) 26471

શુભેચ્છા સહ...૦૦

શિવાની સર્જકલ હોસ્પિટલ
એન્ડ શ્રેય લિથોટ્રિપ્સી સેન્ટર

ડો. બી.બી. હીરપરા

એમ.એસ.

(કન્સલ્ટીંગ જનરલ સર્જર્યન)

દેવદર્શન કોમ્પલેક્ષની પાછળ, સિવિલ હોસ્પિટલ સામે,

સ્ટેશન રોડ, નવસારી-૩૯૬ ૪૪૫

☎ : (૦૨૬૩૭) ૫૦૦૭૪

Quality Computer Education With Economic Fees.

લાખોટીયા કોમ્પ્યુટર સેન્ટર અંકલેશ્વર અને ભરૂચ માં એક જ એવી સંસ્થા છે, કે જે
આપની જરૂરીયાત ને ધ્યાનમાં રાખે છે.

LCC Infotech Limited

Software Training Institute with a difference.

LCC English Learning Centre
A division of LCC Infotech Ltd.

VVE
And others

Nivo

અંકલેશ્વર :

૧લો માળ, ઈન્દ્રપ્રસ્થ કોમ્પલેક્ષ,
રેલ્વે સ્ટેશન પાછળ, જી.આઈ.ડી.સી.,

☎ : (૦૨૬૪૬) ૨૫૮૭૬, ૨૩૨૯૧

ભરૂચ :

નેશનલ ટ્રેડ સેન્ટર

બી.ટી. મીલ સામે, પાંચબતી,

☎ : (૦૨૬૪૨) ૪૩૫૫૧, ૬૯૪૬૨

એસ. કે. મસાલા
નવ મસાલા

શુભેચ્છા સંદર્ભ

સુરતનું જન્મણ અને....

એસ. કે. મસાલા

ચોટા બજાર, સુરત

વર્ષોથી ઉચ્ચ ગુણવત્તા અને વિશ્વાસનું પ્રતિક

With Best Compliments From

NEW ROYAL MARKETING

R.No. 409 - 16-11-01.

5-AMRAPALI SHOPING CENTRE, NEAR MANAV MANDIR

NEW COLONY, G.I.D.C. Akleshwar

Phone : 02646 - 25714

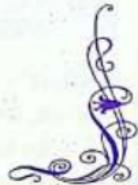
: DEALERS :

Everest Masala,

Tomato Ketchap

Pickle

Mango Pulp

With Best Compliments From

Mukesh B. Patel

SHREE SAI SERVICE STATION

(SAI SPARES)

DEALERS OF GENUINE SPARES FOR 1210 SE, TATA 608, TATA 407

Opp. Dargah, National Highway No. -8,

Kim Char Rasta, Kim-394 110

હાર્દિક શુભેચ્છા સહ....

યાદગાર જ્યુસ, ફરસાણ એન્ડ પાર્ટિભાજ સેન્ટર

કામરેજ રોડ, કામરેજ ચારરસ્તા, જિ. સુરત

કામરેજ-સુરત શહેર અને જિલ્લો નહિ પરંતુ સમગ્ર દક્ષિણ ગુજરાતની પ્રજામાં
રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ નંબર આઠ કામરેજ ચાર રસ્તા ખાતે સ્વાદિષ્ટ
ફરસાણ, ગરમાગરમ ભજીયા, પેટીસ, સાથે યાદગારની પાર્ટિભાજ
અને છેલ્લે યાદગારનું જ્યુસ જે આપણા સૌના હૈયે જ છે.
આવો, સ્વાદ માણો અને તમારા જીવનની યાદોમાં 'યાદગાર'ની
સ્મૃતિ સદાયે જીવંત રાખો.

અમારી એકવારની મુલાકાત કાથમનું સંભારણું બની રહેશે.

With Best Compliments From

CHARDA CHEMICALS LIMITED

DEEPAK K. BHATT
Officer - Management Services

Plot No. 3525-26-27, GIDC, Panoli - 394 116,
Dist. Bharuch, Gujarat (India)

Tel. : (02646) 71386, 73575, 72576, 72152. Fax : (02646) - 72141

Web : www.ghardapolymers.com Wed : www.gharda.com.

શુભેચ્છા સહ...

શાયત્રી ઓપી ડાઈર
એન્ડ ઓટો ગેરેજ

સી-૧૦૪, નંદેશ્વર કોમ્પ્લેક્સ, ન્યુ આઈ.પી.સી.એલ.
રોડ, મુલાનપુરા, છાત્રી (મરોડા)
☎ : ૩૮૭૩૭૧

~ ~ ~ પ્રો. ~ ~ ~

શાયત્રી એન. આચાર્ય અશોક એન. આચાર્ય
અલ્પા એન. આચાર્ય હિતેષ એન. આચાર્ય

~ ~ ~ શુભેચ્છક ~ ~ ~

નરેન્દ્રભાઈ આચાર્ય મધુબેન આચાર્ય

દેવ પ્રજ્ઞા સ્વરૂપ

ધોરણ ૯ થી ૧૨
STD. 11-12 SCIENCE
[PHYSICS]
STD. 8-9-10. MAIN SUB.

: COVTECT :

Alpaben a. desai
102, SHIV AANAND CO.OP. SOCIETY,
NUTAN SOC; DUDHIYA TALOW,
NAVSARI.

With Best Compliments From

Manoj Sharma (50%)
GANGOTRI

Sari And Kapad Kendra

*1, Marketing Yard,
Opp. Dave Hospital, Station
Road, ANKLESHWAR-393 001*
Phone : (S) 02646 - 59528
(R) 59248

*With Best
Compliments From*

GANI PLAZA

Flats,
Shops

and Marriage Halls

Contact : Mr. Vali Gani
Available ON RENT BHARUCH
☎ : 67901

*With Best
Compliments From*

Hasanbhai M. Mahadvi

SARGAM SALTY GROUND NUT CENTRE

: Stockist In :

SALTY GROUND NUT

Near Shalimar Talkies,
Bharuch-392001
Phone : 67552, 20635, 51806
9824191638 98241 15830

Krishna

Electricals

All types of Electrical Goods
Sales, Service and
Repairing

At Dungri, N. H. No. 8
Atgam Road, Valsad-396 375

Gopal D. Soni

Hari Om Jewellers

The Class Jewellery Shop

Sellers, Buyers of Silver
& Gold Ornaments

Shop No. B 4/1, High School Road,
Samroli, Chikhli, Dist. Navsari.

શુભેચ્છા સહ.

ગુરુકૃપા ઓટો પાર્ટ્સ

મુ.પો. ડુંગરી, નેશનલ હા.નં.-૮
તા. જિ. વલસાડ,
પીન. ૩૯૬૩૭૫

With Best
Compliments From

Son Hiral

ELECTRICALS

Authorised Stockist
SALES & SERVICE OF
ELECTRICAL MOTOR, WELDING M/C.
• GENERATOR, STARTERS, SWITCH

5/6, N.S.Shopping Centre, N.H.No. 8,
Atgam Road At. & Po. Dungari,
Dist. Valsad. ☎ : (02632) (R) 85464 (O)
85546 Mobile :98241-27964

શુભેચ્છા સહ.

કાનજીભાઈ કે. પટેલ

હરિશ કે. પટેલ

હરિશ

ઈલેક્ટ્રીક વર્કસ

અમારે ત્યાં દરેક જાતની
ઈલેક્ટ્રીક મોટર, પંખા
તથા સબમર્સીબલ રીપેર
કરી આપવામાં આવશે. તથા બોર
ટેસ્ટીંગ કરી આપવામાં આવશે.

Roal :K.K.PATEL - BAWLI STREET, ISROLI

બારડોલી : વાડીવાલા શોપીંગ સેન્ટર, સ્ટેટ બેન્કની
બાજુમાં, બારડોલી. ☎ : P.P. ૨૩૪૮૫ (ઓ) ૨૭૦૮૦

પાત નોંધ : પાવરની સુવિધા ન હોય તો જનરેટરથી બાર કરી આપવામાં આવશે.

શુભેચ્છા સહ...

**સી. જે. ટાઈલ્સ
એન્ડ સેનેટરી**

૫, શાલીમાર કોમ્પ્લેક્ષ, પીરામણ
નાકા, ટીચર્સ સોસાયટી રોડ,
અંકલેશ્વર-૩૯૩ ૦૦૧

☎ : (૦૨૬૪૬) (૦)૪૬૪૪૨ (R) ૪૩૨૬૨

E-mail : cj_group@yahoo.com

શુભેચ્છા સહ...

**સી. જે. પ્લાયવુડ
એન્ડ હાર્ડવેર**

૮, શાલીમાર કોમ્પ્લેક્ષ, પીરામણ
નાકા, ટીચર્સ સોસાયટી રોડ,
અંકલેશ્વર-૩૯૩ ૦૦૧

☎ : (૦૨૬૪૬) (૦)૪૮૬૯૬ (R) ૪૬૬૯૬

E-mail : cj_group@yahoo.com

શુભેચ્છા સહ...

**મે. સુરેન્દ્ર છોટલાલ પરીખ
સોમીલ**

ઈમારતી લાકડા, જંગલી
સાઈઝ, જલાબી લાકડા
વિગેરેના વહેપારી

દે. પંચાયત ક્વાટર્સ કામે,

મું. અંકલેશ્વર-૩૯૩૦૦૧.

શિ. બરુચ.

☎ : (૦૨૬૪૬) ૪૦૧૦૬

M/S. PRADIP HARDWARE MART

: Authorised Dealer of :
asian paints

Supplier of :
Iron Hardware, Colour
& Favicol Merchant.

Chautabazar, Ankleshwar - 393001

Phone : (02646) (0) 47442

(R) 45543

શ્રી બલારામ સુગંધ ડિસ્ટ્રીબ્યુટર્સ

પ્રો. જીતેન્દ્રકુમાર ઠાકોરલાલ રામી
ચૌટાબજાર, અંકલેશ્વર.

☎ : ૪૮૯૩૨

અગરબત્તી, સ્રો
ના સ્પેશ્યાલીસ્ટ

શુભીચ્છા સંદ...

દેગામવાલા સિલેક્શન

ફખરુદ્દીન એ. દેગામવાલા
અલીકાકાની નવી દુકાન

ઈમીટેશન, કોસ્મેટીક્સ
બગસરાની આઈટમો

દુકાન નં. ૧૬, અભય કોમ્પ્લેક્સ,
ચીખલી-૩૮૬૫૨૧, જિ. વલસાડ.

☎ : ૩૪૬૫૨

શુભીચ્છા સંદ...

શ્રી ત્રિવેણી ફેમીલી શોપ

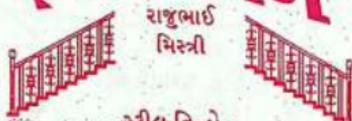

- પંજાબી સુટ • ચોલીસુટ
- ફોક-સરાસા • ચિલ્ડ્રનવેર
- વેસ્ટન આઉટફીટ

બજાર સ્ટ્રીટ, શાક માર્કેટ, ચીખલી-૩૮૬૫૨૧.
જિ. વલસાડ. ☎ : ૩૨૦૨૨

પ્રેમલા ફેબ્રીકેશન

રાજુભાઈ
મિસ્ત્રી

સ્ટીલ વિન્ડો,
કોલોસિમલ ગેટ, દાદર, રેલીંગ, બાલ્કની
રેલીંગ, એમ.એસ.ગ્રીલ, રજવાડી ગેટ
બનાવનાર, કાસ્ટીંગ ગ્રીલ બનાવનાર

બ, વાડીવાલા શોર્પીંગ સેન્ટર, સ્ટેશન
રોડ, બારડોલી, : ☎ (૦૨૬૨૨) ૨૩૪૮૫

કેરહેત એમ્પોરિયમ એન્ડ આશીર્વાદ હોમયરી

નાના હનુમાનનાં મંદિરની બાજુમાં,
મેઈન રોડ, કતારગામ, સુરત.

☎ : (S) 7484764 (R) 7485646

ગંજી, રમાલ, મોજા, ટુવાલ, નેપટીન, લુંગી, પહેરણ,
સ્વીમીંગ કોસ્ચુમ, શાટપેન્ટ, બરમુડા, જશી, ટી શર્ટ,
ફેન્સી કેપ, સ્કુલ બેગ, ગુલન સ્વેટર, જેકેટ, રેઈન શૂટ, છાત્રી
મેચીંગ પીસ, કોલ, નીકર, બ્રા, ચણીયા, ઈમીટેશન,
જેવલરી, દુલ્હન શાશાંગાર, કોસ્મેટીક, ફેન્સી સેટ, ફેન્સી
પસ, સીટીંગ્સ કાક, રમકડાં, ગિકેટ વગેરે આઈટમ

Autho. Dealer in : CELSUVIDHA
shivbhakti@yahoo.com.

ખો. : નીતા દેસાઈ, જીતેન્દ્ર દેસાઈ, કેયુર દેસાઈ,
હેતલ દેસાઈ, ભક્તિ દેસાઈ, શીશવ દેસાઈ, કલ્પના
દેસાઈ, ચિનોડ દેસાઈ, અંખના દેસાઈ, રિકીતા દેસાઈ.

મુલેશ્વર મહે...

સાવળિયા ટેલર

દુકાન નં. ૩,
તુલસી ઓપાર્ટમેન્ટ,
મોટા જૈન દેરાસરની સામે,
કતારગામ, મેઈન રોડ,

With Best Compliments From

Naik Gatubhai K. Desai Sandip B.
Naik Sumitraben G. Desai Jigna B.
Naik Ashish G. Desai Aayushi S.
Naik Bijal G.
Naik Krupesh G.

Katargam
Naik & Desai Family - Surat.

KUSIT

Digital Studio

&
Colour, Black &
White Zerox

Sadashiv Nivas,
Chauta naka,
Ankleshwar

With Best
Compliments From

Gujarat Essence Mart

11/862, Vadachauta, Near
Bhagatalao Main Road,
SURAT-395 003.
Ph. : 7429980, 433260

With Best
Compliments From

Jayantilal & Co.

MERCHANT of Epoxy RESIN
HARDENERS,
ADHESIVES, TOOLS &
HARDWARE

શુભેચ્છા સહ...

રાધાસ્વામી બીજ ભંડાર

દરેક પ્રકારના બિયારણ,
જંતુનાશક દવા, રાસાયણિક
ખાતરના વિકેતા

૨૨, શાકમાર્કેટ યાર્ડ, સ્ટેશન રોડ,
અંકલેશ્વર.
☎ : ૪૭૦૬૫

ભરતભાઈ વી. શર્મા

ભાયત્રીકૃપા ભોજનાલય

શુદ્ધ શાકાહારી
ગુજરાતી થાળી

પાર્ટીના ઓર્ડર
લેવામાં આવશે.

૩૧-૩૨, ભાવેશ શોપીંગ સેન્ટર,
સ્ટેશન પાસે, અંકલેશ્વર,

મો. ચંદેશકુમાર ખમણવાલા

બાણેશ પ્રમણ લીન્ટર

શુભ પ્રસંગોએ
ઓર્ડર લેવામાં આવશે.

ડાંડા ચોક, કોસંબા (R.S.) તા. માંગરોલ,
જી. સુરત. ☎ : (ધર) ૩૨૫૮૧

રાજેશ મોદી

શ્રી
ચંદેશ
ટ્રાન્સપોર્ટ

બંગલા નં. ૯૪, પ્રીતમ નગર,
સોસાયટી નંબર-૨, ભરૂચ.
☎ : ૪૫૩૭૬, ૪૭૧૬૮

એચ. એન. મોદી

ચાહના જથ્થાબંધ વેપારી

(સ્પેશ્યલ નં.-૯ ની ચાહ
વાપરવાનો આગ્રહ રાખો)

આદર્શ સ્કૂલ પાસે, અંકલેશ્વર.

K. V. Chotalia (D.C.E.) P.V. Chotalia

M/s. V. P. & SONS

Civil Engineer & Road Roller Hire

..... : Office :

B/39, Prince Plaza complex, Near
Roshan Cinema, G.I.D.C.,
Ankleshwar - 393 002. Phone : 22691

..... : Resi. :

Station Road, Post Kosamba R.S.,
Dist. Surat - 394 120. Phone : 330555

..... : Supplier :

■ Kapachi ■ Sand ■ Brick

સામુહિક

રોયલ બેટરી સર્વિસ સેન્ટર

EXIDE

ઓથો. સેલ્સ એન્ડ સર્વિસ ડિલર

દરેક પ્રકારની ઓટો બેટરી
ખાતીપૂર્વક ચાર્જિંગ,
રિપેરીંગ તેમજ નવી વેચનાર

વાડીવાલા પેટ્રોલ પંપની બાજુમાં,
બારડોલી-૧, જી. સુરત.

☎ : (દુ.) ૨૦૫૨૦, ૨૩૦૬૬ (ઘર) ૨૨૫૨૦

પ્રવિદ્યભાઈ સુરતી

શુભેચ્છા રાહ.૦૦

મેન્ડર

પોઈન્ટ

- RYMOND'S • DICJAM •
- DINESH • OCM •

ટેલર એન્ડ ટેક્સટાઈલ

૨, માર્કેટ યાર્ડ શોપીંગ સેન્ટર, દવે
હોસ્પિટલની સામે, સ્ટેશન રોડ,
અંકલેશ્વર.

☎ : ૫૯૫૨૮

With Best Compliments From

Patel's Patel
Nalanda

STATIONERY STORES & GIFT ARTICALS

COMPUTER STATIONERY,
OFFICE STATIONERY,
GIFT ARTICLES,
ALL TYPE OF CENTRAL EXISE
& FACTORY ACT FORMS.

Near Prateen Hotel, Patel
Commercial Complex, Old N.H.No. : ૭,
G.I.D.C., Ankleshwar.

Phone : 50269

Fax : P.P. (02646) 52797

With Best
Compliments From

Jitubhai Purohit

MANPASAND

GARMENTS

Exclusive Ladies &
Kids Wear

29, Prakash Shopping Center,
Station Road, Ankleshwar-1.

☎ : 47708

PATEL FARM SERVICE

Authorised Dealer for
HMT Tractor Sales,
Service & Spare Parts

Br. : Shakti Dhara Comp, N.H.No.8
KAMREJ CHAR RASTA - 394
185, Dist.Surat.
Ph. : (02621) 52121 - 53021
Mobile : 98241 98263

*With Best
Compliments From*

Authorised Distributor :
CTV, Refrigeration, Washing
Machine, Air conditioners,

Chetan Patel

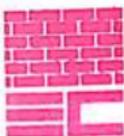
MARUTI

Sales & Marketing

Gopalnagar, College Shopping,
Center, Kamrej Char Rasta, Dist.
Surat - 394 185
Tele : (02621) 52744

With Best Compliments From

Tarun P. Captain
(B.E. Civil)

SHREE CONSTRUCTION

0/28, Atic Colony, Atul - 396 020.
Dist. Valsad.
Phone : 02632 33920

Pramod T. Bhandari

72, 2nd Floor,
D.N.Shopping Center,
Opp. Gandhi Library,
Valsad-396 001.

Ramnik Mandalia
Hiren Mandalia

☎ : 02646 41906

RAJENDRA Colour Lab & Studio

- Colour Roll • Urgent Passport Photo
- Wedding Photography • Video Shooting
- Digital Photography & Photo Retouching

3, Amy Plaz, Lions Circle,
Opp. Market Yard, Teen Rasta,
Station Road, Ankleshwar-1.

દિલીપ પટેલ

☎ : (ઓ) ૫૨૬૦૧
(રે.) ૫૨૫૯૩

અજંતા સ્ટીલ

અધિકૃત વિકેલા

- ✦ લક્ષ્મી સિમેન્ટ ✦ કમળ સિમેન્ટ
- ✦ સમ્રાટ સિમેન્ટ
- ✦ શક્તિ સિમેન્ટ પતરા,
- ✦ સ્ટીલ એન્ડ બિલ્ડિંગ મટીરીયલ

પટેલ નગર, ભાવનાફાર્મ સામે,
રાજપીપલા રોડ, અંકલેશ્વર.

Mukesh M. Patel
Ph. : 23729

UMIYA CYCLE & AUTO PARTS

- Dealers of all Cycle's,
Tyres & Tubes.
- Wholesaler & Ratailer of
Cycle & Its Accessories.
- Perfect Service & Repairs.

Shop No. 3-4, Old N.H.No. 8,
Nr. Railway Crossings,
Ankleshwar-2.

મિનલ મંડપ માર્ક ગ્રેન્ડ ડેકોરેટર્સ

રાઠોડ વિનોદભાઈ કૃતેસિંહ

ઠે. ભાથીજી મંદિર સામે,
મુ.પો. શુક્લતીર્થ, તા. જી. ભરૂચ.

મંડપ, સિલ્વર માચરૂં, ફાઈબર
પુરશી, ગાદલા, લાઈટીંગ પંખા

શુભેચ્છા સહ...

પ્રગતિશીલ વિદ્યાર્થી

પરીષદ, ગુજરાત.

: સ્થળ :

મુ. કહેર, તા. વાલોડ,
જી. સુરત-૩૯૪ ૬૯૦

Manishi Shahi

☎ : (02637) 40340,
42669

ROYAL
PRODUCTS

MANUFACTURE OF : SOAPS
DETERGENTS, TOILETRIES
COSMETICS ITEMS

PLOT NO. : 113/3, G.I.D.C.
KABILPORE, NAVSARI - 396 424

N. K. MASAALA

નરેશકુમાર & કંપની

ચૌટા બજાર (ભુલેચ્ચર) ચાર રસ્તા, સુરત (ગુજરાત)

☎ : (S) 7412632 (R) 2693363

- ◆ ચાઈનીઝ પાપડ
- ◆ મસાલા
- ◆ દાબેલી મસાલો
- ◆ ડ્રાયફ્રુટ
- ◆ લસણ ચટણી

- ◆ મુખવાસ
- ◆ સુકો પોંક
- ◆ પાપડ
- ◆ દૂધ મસાલો (બ્રેઈન ટોનીક)
- ◆ ખાખરા
- ◆ મઠીયા
- ◆ ચોરા ફળી

સ્પે. ઓર્ડરથી પાપડ બનાવી આપવામાં આવશે

Pro. M. G. Ansari
(M.Com., B.Ed.)

Precious Guidance For Your Success

ANSARI
CLASSES

For Std. 10 Com. to M.Com.

Meena Tower, Kaziwad,
Nr.Sattapir, Navsari.
Phone : (02637) 33671

દર્શક

સ્ટુડીઓ

અરજન્ટ પાસપોર્ટ ફોટો, કલર ફોટો ગ્રાહી,
B/W ફોટોગ્રાહી, ફોટો લેમિનેશન, ફોટો
એન્લાઈમન્ટ, રોલ ડેવલોપીંગ, પ્રન્ટીંગ,
કેમેરા રોલ, આલ્બમ, વિડીયો શુટીંગ.

ખદારના વિડીયો શુટીંગ પર
ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

ખાદીભંડાર સામે,
કેવડીયા કોલોની,

☎ : ૩૨૨૭૭

માનવ-કલ્યાણ ટ્રસ્ટ, નવસારી

શ્રી પ્ર.સ. કોઠારી

બહેરા, મુંગા, મંદબુદ્ધિના બાળકો માટે

વિવિધલક્ષી વિદ્યાલય અને કન્યાકુમાર છાત્રાલય

— સંસ્થાને કઈ રીતે સહાય કરવો —

બહેરા, મુંગા અને મંદબુદ્ધિના બાળકોને સંસ્થામાં પ્રવેશ આપવાની, યાદગાર પ્રવૃત્તિ
બાળકોને નાસ્તો અને ભોજન આપીને, બાળકોને ૧એક વર્ષ માટે દનક વહીવે,
કાચબી ભોજન તથા નાસ્તો ત્રિપ્તિ નોંધાવીને, બાળકોના કાર્યાલય, બોજનમાળા,
ઉલોગ ભવન તથા પ્રિન્ટીંગને લગતું કાર્યક્રમ પ્રદાનું કામ આપીને, ટ્રસ્ટને વાર્ષિક ધાર
૮૦ ગુજબ કર મુક્ત છે, ૧૦૦% Exempted u/s 35 AC, કેટલાક લોકો કહે
છે કે તે પહેલા અને ઘર્ષ પછી કેટલાક લોકો કહે છે 'પરં પહેલા અને તે પછી'
પરંતુ કું કું... પહેલો અને પછી પણ દેવ જ છે. - ડૉ.આથા સારોબ ભંધારી.

માનવ કલ્યાણ ટ્રસ્ટ

સોજન્ય :

શ્રી ચી.લ.પરીખ, મમતા મંદિર

નવીનચંદ પી. કટારીયા,

સંકુલ, દાંડીકુચ માર્ગ, વિજયપોર,

જશબેન એન. કટારીયા

નવસારી-૩૯૬૪૫૦

:: (૦૨૬૩૭) ૫૦૯૭૧, ૫૬૧૮૬

કેવાડીયા કોલોની, નર્મદા ડેમ.

આદિશ

ફર્નિચર અને ડેકોરેટર્સ

એ-૧૬, યુનિસિપલ શોર્પીંગ સેન્ટર,
લાયન સર્કલ પાસે, ઓ.એન.જી.સી.

અંકલેશ્વર-૩૯૩ ૦૦૧

☎ : ૪૧૦૦૮

SONU

Computer Stationery

- Computer Stationary ■
- Consumable Items. ■
- Computer Sales & Service ■
- Software Develop ■

: Office :

J.B.Complex, Opp. Zenith
Texturisers, Kim Char Rasta, Tal.
Mangrol, Dist. Surat

☎ : (O) 35239 (R) 31379

M. 98252 279460

With Best Compliments From

Siddharth A U T O

HERO
HONDA

SUZUKI

ESCORTS YAMAHA

Rajdoot

bajaj

LUNA

All kind of
Two
Wheelers
Spareparts
& Industrial
V. Belts

D-1, Shaki Chambers, Surti
Jakatnaka, Bardoli-394601.
Phone : (0) 20662 (R) 22584

શુભેચ્છા સહ..

સ્પેકલર

ગુલશાર પેન્ટર

દરગાહની સામે,
સાંઈ કમ્પાઉન્ડ,
કીમ ચાર રસ્તા, કીમ.
☎ : (૦૨૬૨૧) ૩૪૬૭૪

શુભેચ્છા સહ...

વિના સહકાર નથી ઉઠાર

આદર્શ મજૂર અને વિવિધ બાંધકામ કરનારી સહકારી મંડળી લી.

ઓફિસ

ગંગેશ્વર કાર્ટીંગ સેન્ટર, એ-૧, ભવાની
કોમ્પ્લેક્સ, નવાગામ, કામરેજ ચાર રસ્તા, તા.
કામરેજ, જી. સુરત-૩૯૪ ૧૮૫

દર

ટાંકી ફળિયા, મુ.પો. કઠોર, તા. કામરેજ,
જી. સુરત-૩૯૪ ૧૫૦.

☎ : (૦૨૬૨૧) (૦) ૫૧૪૪૪ (R) ૫૬૪૪૪

Dinesh J. Patel

With Best Compliments From

JAYANTILAL & CO.

Merchant of Epoxy Resin Hardeners,
Adhesives, Tools & Hardware

: Distributor :

BOND TITE

HIGH STRENGTH EPOXY ADHESIVE

B-67, Rajkamal Arcade, Opp. Mega Automobile, Old
N.H.No. 8, Ankleshwar-393 002.

શ્રી લક્ષ્મી હાર્ડવેર & પ્લાયવુડ સેન્ટર

આશિષ શોપીંગ સેન્ટર, સ્ટેશન રોડ, ત્રણ રસ્તા
સર્કલ, અંકલેશ્વર.

શુભેચ્છા સહ...

શશી કમાનવાલા

દરગાહની સામે,
સાંઈ કમ્પાઉન્ડ,
કીમ ચાર રસ્તા, કીમ.

☎ : (૦૨૬૨૧)
૩૪૬૭૪

શુભેચ્છા સહ....

હોટલ તીરંગા

(શુદ્ધ શાકાહારી)

નેશનલ હાઈવે નં.-૮,
અમરતપુરા, તા. અંકલેશ્વર,
જી. ભરૂચ.

ફોન નં. : (૦૨૬૪૬) ૮૪૬૮૧,
૮૪૪૦૧, ૮૪૪૮૪.

અંકલેશ્વર ૮ કી.મી. જી હોટલ તીરંગાજી ભરૂચ ૧૩ કી.મી.

With Best Compliments From

☎ : (02646) 24750, 51707

FINE

DEPARTMENTAL STORES

World of Fashion

Shop No. 17, Galaxy Arcade
Compound, Near Ankleshwar
Railway Station, Ankleshwar(E)

Where Fashion ends

PERFUME, OPTICAL, WATCHES, LADIES
PURSE, SHOES, TOYES, READYMADE
GARMENT, GIFT ARTICLES.

HOTEL

*With Best
Compliments
From*

*Well Come
You P.LTD.*

Near Railway Station,
GIDC Main Road,
Ankleshwar - 393 002.

☎
(02646)
50140, 51853, 52714
Fax : 50844

સાચુબાઈ લેમ. ધરણ

શ્રી રંગ પ્રવચન

જેન્ટલ ટેલર્સ

મેઈન બજાર, કેવડીયા કોલોની

☎ : (૦૨૬૪૦) ૩૨૬૦૧

પેન્ટ, શર્ટ, સફારીના સ્પેશ્યાલીસ્ટ,
સુઝકટ, બેગી પેન્ટ, પઠાણીશુટ,
હોલસેલના ઓર્ડર પર ધ્યાન
આપવામાં આવશે.

સાડી સેન્ટર

પ્રો. રાકેશ ડી. પટેલ
મહાકાળી કોમ્પ્લેક્સ, કેવડીયા
કોલોની, મેઈનબજાર.

☎ : (૦૨૬૪૦) ૩૨૨૭૭

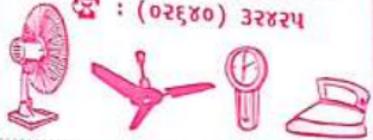
અમારે ત્યાં બનાવતી સેવા તેમજ સુરતની
પ્રખ્યાત મીલોની સાડીઓ, ડ્રેસ મટીરીયલ,
શુર્ટિંગ-સર્ટિંગ વ્યાજબી ભાવે મેળવવા પધારો.

લગભગ પ્રસંગની સાડીઓ
હોલસેલ ભાવે મળશે

સિદ્ધિ ડિપાર્ટમેન્ટ સ્ટોર
અને સિદ્ધિ ઝેરોક્ષ
અને ટેલિકોમ સર્વિસ

મેઈન બજાર, કેવડીયા કોલોની.

☎ : (૦૨૬૪૦) ૩૨૪૪૦

ગીકટ આઈટમો જેવી કે સેલો, મીલ્ટન
અંજલી, દિવાલ ઘડિયાળ, પંખા, ઈસ્ત્રી તથા
સ્ટીલ ફર્નીચર તેમજ અંગ્રેજી નળીયાના
વેપારી તથા સ્ટેશનરી અને બધાજ પ્રકારની
સરકારી ચીજ વસ્તુના સપ્લાયર્સ

શુભેચ્છા સહ...

ગાયત્રીકૃપા

કાપડ અને વાસણ ભંડાર

પ્રો. જયેશકુમાર જોષી

કેવડીયા કોલોની, દુકાન નં. ૩૨.

☎ : (૦૨૬૪૦) ૩૨૫૧૫

શુર્ટિંગ-શર્ટિંગના વેપારી જેવાકે વિમલ, ગ્વાલીયર,
ડોનિયર અને સાડી, ચણીયા, ચોલી, ચારસા, ચાદર
અને દરેક પ્રકારના તાંબા, પિત્તળના વાસણો
વ્યાજબી ભાવે મેળવવાનું વિશ્વાસપાત્ર સ્થળ

રેતી કપચીના હોલસેલ સપ્લાયર

ગવેલ પટેલ

દીવેશપટેલ

પટેલ સેલા કોર્પોરેશન

રાજકમલ માર્કેટ,

કેવલ શોપીંગ સેન્ટર સામે,
જુના નેશનલ હાઈવે નં.-૮,
જી.આઈ.ડી.સી. અંકલેશ્વર.

ફોન નં. : (ઓ) ૨૬૦૧૯
(ઘર) ૪૪૩૫૧, ૪૪૬૧૦.

Nirubhai Modi
Kamlesh Modi
Axy Modi

MODI IRON STORES SHRIJEE STEELS

+ STOCKIST +

C.T.D./ROUND BARS, ANGLES, ISMB,
ISMC, PLATES, M.S./G.P. SHEETS,
PIPES ETC.

Rajjipla Chokdi,
Ankleshwar-393 002,
☎ : (0) 33513, 32958,
(R) 45495, 47847, 43250.

કે. ડી. ગોસાઈ
એચ. કે. ગોસાઈ

મોખલાશ

બ્રિક્સ & કાર્ટોંગ એજન્ટ

ઈટ, રેતી, કપચી, ગ્રીટ
તથા માટી માટે મળો

સોહમનગરના નાકે, વરાછા રોડ, સુરત.
ફોન નં. : (ઓ) ૫૪૭૯૦૪
(ઘર) ૫૪૨૩૧૪

એચ. એન. મોદી

ચ્હા ના જથ્થાબંધ વેપારી

સ્પેશ્યલ નં.૯ ની
ચ્હા વાપરવાનો
આગ્રહ રાખો

આદર્શ સ્કૂલ પાસે, અંકલેશ્વર.

કુશ ડિયુટલ સ્ટુડિયો

અમારે ત્યાં કલર તથા બ્લેક એન્ડ
બાઈટ ફોટા, ફોટોગ્રાફી, વિડીયોગ્રાફી
કલર, ફોટો લેમિનેશન, ડોક્યુમેન્ટ
લેમિનેશન, સ્પાઈરલ બાઈડિંગ, લગ્ન
ફોટોગ્રાફ તથા બ્લેક એન્ડ બાઈટ ઝેરોક્ષ
અને લેમિનેશનનું કામ તાત્કાલિક અને
ખાત્રીપૂર્વક કરી આપવામાં આવશે.

સરનામું :

સદાશિવ નિવાસ, ચૌટાનાકા,
અંકલેશ્વર-૩૯૩૦૦૧ ☎ : ૪૮૮૮૧૦

With Best Compliments From

MANISH TRADERS

A.W.D. Nippo, Supermax, Vidyut,
Zorrik, Surya, Tortoise etc.

2/1255-58, Zunda Street,
Sagrampura, Sharda Bhavan,
Surat-395 002. (Gujarat)

☎ : (O) 0261 8339781, 8331948
(R) 0261 2774941

દાણવાલા ગૃહ ઉદ્યોગ, દ્રજધામ, તળાવ સામે,
વરેલી ગામ, કડોદરા.

☎ : ૯૫૨૬૨૨ ૭૩૮૭૦

*With Best
Compliments
From*

Silvotex Chemicals

Omkar Traders
Mfg. of Speciality
Chemicals in Textiles

Phone : 2777716

શુભેચ્છા સહૃદય

અજંતા
ઈલેક્ટ્રીકલ્સ

શુભેચ્છા લઘુ...

પટેલ ફાર્મ સર્વિસ

: બાલ્ય :

શક્તિ ધારા કોમ્પ. નેશનલ હાઈવે નં. ૮,
કામરેજ ચાર રસ્તા, સુરત.
:: (૦૨૬૨૧) ૫૨૧૨૧, ૫૩૦૨૧

: હેડ ઓફિસ :

ગાર્ડી પાસે, પો. કાબીલપુર, જી. નવસારી

આંધારાઈઝ ડીલર
એચ.એમ.ટી. ટ્રેક્ટર એલ્સ
એન્ડ સર્વિસ અને સ્પેર પાર્ટ્સ

ફ : (૦૨૬૨૧) ૫૧૪૦૨
મો. ૯૮૨૫૨ ૫૫૪૦૨

સુપરિયા સર્વિસ

નયાન સ્ટુડીયો

ફક્ત ૧ મિનીટમાં
પાસપોર્ટ સાઈઝ ફોટો

- ઈમ્પોર્ટડી ફોટોકેમિંગ અને લેમિનેશન •
- કોમ્પ્યુટરરારાઈઝ્ડ ફોટોગ્રાફી •
- મોડેલીંગ ફોટોગ્રાફી •

શુભ પ્રસંગે વિડીયો શુટીંગ તથા ફોટોગ્રાફી માટે
.....
મોહિની કોમ્પ્લેક્સ, કામરેજ ચાર રસ્તા.

With Best Compliments From

Krishna

Ladies Tailors

*Spp. In Dress
& Blouse*

1st, Floor, Manish Market,
Hanumen Gali, Moti Hing Pole,
Chaulta Bazar, Surat.

Phone : 7435342

With Best Compliments From

Yogesh Tailor

Tailored for the new generation...

HOLLYWOOD FOR MAN

Specialist in Shirt,
Pant, Trouser,
Safari And Suit

Anand Complex, 1st Floor,
Kamrej Road, Kamrej Char
rasta, Dist. Surat, (India)

Phone : 02621 - 51416

With Best Compliments From

Manilal Patel
Paresh Patel

MAHALAXMI TRADING

Stockist for :

**Cement, Cement sheets, Steel
& All kind of Building Materials**

N.H.NO. 8, Dungri, Dist. Valsad.

Phone : (02632) (O) 85456, 85302 (R) 85301

ડૉક્ટરનું પ્રિસ્ક્રિપ્શન.

વિશાલ ઔદ્યોગિક સામ્રાજ્યના અત્યંત વ્યસ્ત એવા એકિઝક્યુટિવ બેચેની અને જ્વલપ્રેશરની કશિયાક લઈને ડૉક્ટર પાસે ગયા. સ્વાભાવિક રીતે જ ડૉક્ટરે નિદાન કરતાં પૂર્વે આ એકિઝક્યુટિવને એમની દિનચર્યા પૂછી. એકિઝક્યુટિવે કહ્યું, 'મારી દિનચર્યા ? એ તો સાવ સામાન્ય છે.'

ડૉક્ટરે કહ્યું, 'સવારે ઊઠીને રાત્રે સૂતા સુષીની તમારી પ્રવૃત્તિની વાત કરો.'

કંપનીના કામમાં અત્યંત વ્યસ્ત રહેતા એકિઝક્યુટિવ વિચારમાં પડયા. એમણે કહ્યું, 'વહેલી સવારે ઊઠી જાઉં છું. અર્ધા કલાકમાં નાહી-પોઈ, નાસ્તો કરી, તૈયાર થઈને ઓફિસમાં પહોંચી જાઉં છું. મોટી રાત સુષી કામ કરું છું.'

ડૉક્ટરે કહ્યું, 'આટલું મધુ કામ કરો છો એના બદલે તમારા કામના જોજને વહેંચી દો તો ? જવાબદારી ધોરી અન્યને આપો તો ?' એકિઝક્યુટિવે કહ્યું, 'સાહેબ, એ શક્ય જ નથી. મહત્વના નિર્ણયો અને કાર્યો મારે જ કરવાં પડે. પછી વાર તો મધ્યરાત્રિએ કે તેથીય મોટેથી સપનખંડમાં જાઉં ત્યારે ભાકી કામની ચિંતા માથે સવાર ધોપ છે.'

અમેરિકન ડૉક્ટરે પ્રિસ્ક્રિપ્શન લખ્યું. એ લઈને આ એકિઝક્યુટિવ પોતાની ઓફિસમાં આવ્યા. કર્મચારીને ડૉક્ટરની એ યાત્રી આપીને કહ્યું, 'તારકાલિક આમાં લખેલી દવાઓ લઈ આવ.'

કર્મચારીએ દવા માટેની યિટ્ટી વાંચી અને ડ્રીલો રડી ગયો. એકિઝક્યુટિવને આશ્ચર્ય થયું. એણે કહ્યું, 'જા, જલદી દવા લઈ આવ.' કર્મચારીએ કહ્યું, 'સાહેબ, આ પ્રિસ્ક્રિપ્શનમાં લખેલી દવાઓ દુકાનમાં મળતી નથી.'

એકિઝક્યુટિવે પ્રિસ્ક્રિપ્શન જોયું. એમાં ડૉક્ટરે લખ્યું હતું :

- (૧) કામ ઓછું કરીને રોજ સાંજે એ કલાક કરવા જવું.
- (૨) સાંજની લશ્કર માર્યા પછી રોજ કબસ્તાનની મુલાકાત લેવી અને કબર પર કોતરેલા મુન્યુ લેખ વાંચવા. એ વિચારવું કે આમાંની પછી વ્યક્તિઓ મહાન હોવા છતાં તેઓનાં અવસ્થાન પછી પણ દુનિયા ખરાબર ચાલી રહી છે.
- (૩) રોજ જાબકો સાથે કલાક રમવું અને પરિવાર સાથે વર્ષમાં એ વાર વેકેશન પર જવું.

— 'વિશ્વવિદ્યાર'

